

312346 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 18-వ తేది శుక్రవారము } నంచిక ౧౫
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 18th APRIL 1930. } No. 15
శ్రీ ప్రమాదుతనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ వంశము

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుబొట్ట
కాపును. పొన్నుపునొప్పుల బారజోలును.
బొట్ట బొగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
కాపుల రూపుమాపును. కష్టమిశ్చించును
చూరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట వట్టుట
వలెన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. గొప్పల తగ్గించును. విదేశము
అటో గూడ వాడుచున్నాడు.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN-BALM.

గొప్పగొప్ప వారిచే

వేలకువేలు యోగ్యత

వత్తములు పొందియున్నది

విశేషము. చీటి చూచి గొప్ప

మోసము గలుగదు.

తక్కువ డబ్బితో నజీ సీసా 1-కి 0-10-0

డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసి.

అమృతాంజనం డిపో

8, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

109, ప్రేమోద్ధ, పోస్టు, బాంబే.

స్వల్పధర! ఫలమధికము!! పూర్తితృప్తి!!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదల ముసలివారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడిపెము, దగ్గు, గూరలు, కీక
లముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, అహారదీర్ఘ కాలమందు తలనొప్పి,
చలిజ్వరము, జ్వరము, జ్వర, ఇతర ప్లుయంబా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన
వాడు, స్నానమునాడు (కత్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి ముంగులెన,
సాంక్రామిక రోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేదించిన ఆరోగ్యవృద్ధులకు శుభదురు.
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనపానపత్రమును చూడుడు. 200 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అచాలవంతున ప్రతిపా

తూకలను కొరకును. పోస్టు మూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానందం:-

మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బ
లమువలన గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి తాగును.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్థరమునకు మృదుమధురత్యము నిచ్చును. పాదనపాదన ఆత్మహమనింపును.
జలసీసాలైన స్త్రీలకు నెత్తినడుమ (నెత్తినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడను నడువనుకాని పిల్లలకు సంజీవివంటిది.
6 కొప్పుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

మాన సోల్లాసి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వల నుభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి పైతృకాశం
కిమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరచి, ఆపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిర్లు, పర్వాంగముల
యందు బలమయ్యును, పిక్కులు, పొన్నుములు, కిరణ్సు,
నెర్లు, అన్నులు మొదలగునవియుండు గలిగిడి నొప్పులను
బోగొట్టి సేవామును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు సేవావాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మగుటచేతనే కరమహంసప్రత్యేక యని చెప్పవచ్చును.
పిక్కుపారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:-

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

గవర్న మెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

NAVAMEHARI

గనేరియా, తెలుపు, మూతనాళ రోగము, శరీరము
నందు ద్రావకమును పుట్టించు తిత్తికి సంబంధించిన వ్యాధి, మల
బద్ధము, లుకోరియా, శుక్ల నష్టముచే గలుగు బలహీనత వృ
రాలకు, మూత్రసంబంధ మైనవ్యాధు లన్నిటికి అద్భుతనివారించి,
12 గంటలలో గుణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూ
ర్తిగా కుదురును. ఇతర ఔషధము లన్నియు నిరుపయోగ
మైనప్పుడు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేహరి పుచ్చు
కొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమువంటి గుణమును నమ్ము
డు. తప్పక మిన్నే హితులకు దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి
1-కి ధర రు 3. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De: Belaghat, Calcutta.

‘ఆనంద’ వచన గ్రంథరత్న మాలా
శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము

చక్కనికైతితో, సుందరమైన పటములతో నున్నవి

	రు. అ. పై.
ఆదిపర్వము 3 సంపుటములు	4 0 0
సభాపర్వము 1 ”	1 8 0
విరాటపర్వము 1 ”	1 6 0
ఉద్యోగపర్వము 2 ”	2 12 0
శాంతిపర్వము 6 ”	7 4 0

ఇతరసంపుటములు శ్రమముగా వెలువడును. వలయువారికి ఇతరపుస్తకములపట్టి పంపెదము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనంద ముద్రణాలయము, మద్రాసు.

బెజవాడ ఆంధ్ర ఆర్ట్స్ థియేటరువారి ప్రదర్శనములు

బెజవాడ డుర్గా కళా మందిరము లో

19-4-30

20-4-30

రామ రాసు
తప్పే వరిది

రాత్రి గం॥ 9-30

సాయంత్రం గం॥ 6-30

(నవీన సాంఘిక నాటకము)

శ్రీయుత టి. రాఘవాచారిగారు బి.వి., బి.యల్., బల్లారి, ముఖ్యపాత్రలను ధరింతురు. స్త్రీలు స్త్రీపాత్రలను ధరింతురు. మ్యూసిసియన్లు పన్నుతో సహా శేట్లు:—రు. 3-6-0, 2-4-0, 1-2-0, 0-9-0 లు.

దీనికి వచ్చు ఆదాయము హిందూ యువతీతరణాలయము, తుంగభద్రాశ్రమము, గ్రంథప్రచురణలకు వినియోగింపబడును. 1, 2 తరగతుల టికెట్లు 18 శేడీనుంచి శ్రీ కావలి శంకరరావు పంతులుగారు, బెజవాడకు వ్రాసి రిజర్వ్ చేసుకొనవచ్చును. జి. లక్ష్మణరావు, బి.ఎ., గౌరవకార్యదర్శి.

“బంగారు, వెండి, మణులచే పొదగబడిన నగలకొరకు”
క్రిందవారియెద్దకు వెళ్ళుడు.

క ర మ్ చ ం ద్ చా వి ల్ దా న్

175, చైనా బజారు రోడ్డు మద్రాసు.

కోరినవారికి క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

బెణుకులు

పోగొట్టి గాయముల

వాపులు, నరముల పోట్లు

Painkiller
(TRADE MARK)

“పెయిన్ కిల్లర్ (పెరీ డేవిస్) వారితో తయారుగాబడి గృహమునం గుపయోగింపదగి, ప్రపంచమంతట అమ్మబడుచున్నది. వాడవలసిన పద్ధతులు సీసా వెంటనుండును. కులభీముగ నుపయోగించదగినది. మాదిరిలు చూచి మోసపోకుడి. (పెరీ డేవిస్) వారితో తయారుగాబడిన “పెయిన్ కిల్లర్”ను మాత్రమే కొనుడు.

Purshotamdas Hurjee and Son Sole gents

111 Nainapa Naick Street

137-139 Dadyseth agiary Lane, BOMBAY

DAVIS & LAWRENCE Co. Proprietors

NEW YORK & MONTREAL.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లీ ప ట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి థర్లలో హైదరాబాదు పట్టణమందు తెరువనున్నాము. అచ్చట కొందరు పురప్రముఖులు కొరటలపైన 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. నైజాము దొవ్వినియన్నయొక్కయు సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాంటి చేయబడును. ఈ నెలఖరులోగా వాటా బిత్తా ముగించబడును.

పేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు విూద తెలుపబడును.

దో. కో. శాస్త్రి, యం. ఏ. నెక్రటరీ.

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్తనీ)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు”

తులము గొట్టము రు 2.

ర స శా స్త్ర ము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్నల్ డ్రగ్స్ స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

అతిచవక ! మంచుగడ్డ !! అతిచవక !!!

కాకినాడ క్రిస్టల్ అయిస్ వర్క్స్ (Crystal Ice Works) పై

ఆర్డరు కడు శ్రద్ధతో నిర్వహింపబడును.

Tel, 'Ice' Cccanada.

సత్యాగ్రహశిబిరము-గుంటూరు

శ్రీ సాంబమూర్తిగారికి ధనసంచి నొసంగుట వారు మరలదానిని శాసనోల్లంఘనమున కొనసగుట

శ్రీనరసింహారావుగారు స్వరాజ్య ఉప్పన పురపాలకసంఘసభ్యుల తరపున కొనుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 18:—నేడు రి గంటలకు జిల్లాకాంగ్రెసు భయోక్త కార్యనిర్వాహక సభ శ్రీయుత స్వల్లాది యజ్ఞ స్వారాయగారి యాజమాన్యమున జరిగెను. శ్రీసాంబమూర్తిగారికి ఆహ్వానపత్రమును నొసంగుటకు తీర్మానింపబడి వెంటనే ఆపత్రముగూడ నామోదించబడెను.

శ్రీలమహాసభ-సత్యాగ్రహ శిబిరమున జరుగుట

శ్రీసాంబమూర్తిగారి ప్రసంగము

పట్టణములోని శ్రీల సభయు సాయంత్రము శ్రీ రి గలకు సత్యాగ్రహ శిబిరమున జరిగెను. ఘనము 200 ల మంది యువకులు సభనలంకరించి వారి శ్రావ్యకంఠమున భజనల జేసిరి. శ్రీఉన్నవలక్ష్మీబాయిమ్మగారు శ్రీసాంబమూర్తిగారిని శ్రీలకు పరిచయ బరచి మాట్లాడవలసినదిగా గోరిరి. తదుపది శ్రీసాంబమూర్తిగారు చక్కని యువన్యాసమును జేసిరి.

పోదరిమణులారా! శ్రీలు మనదేశ చారిత్రమున పురుషులకు వెనుకంజ వేసియుండలేదు. జాకీరాజీ, యాద్రభు త్వమున కే తిరుగబడి యసమాన పౌరుష సాహసమును ప్రకటించియుండెను. పాశ్చాత్య దేశ చరిత్రలో గూడ జాక్ of ఆర్యులు అనునామె తనదేశ స్వతంత్ర్యమునకై ఘనకార్యముల నెన్నిటిని జేసి యుండినవిషయము లోక విదితము. గాంధీజీగారి భార్య కమూరిబాయిగారు గూడ మద్యపాన నిషేధమునకై కంకణమువాల్చి శ్రీలచే ప్రచారము జేయించుచున్నది. ప్రాచీనకాలమునగూడ శ్రీలు రణభంగమున పురుషులకు తోడునీడలై మెలంగి విశ్వాతిని గడించిరి. దేశ సాభాగ్యమే యువకుల హృదయాంతరాళముల నుండకపోయిన 650 సత్యాగ్రహ సైనికులు యాశిబిరమునకు వచ్చియుండెడి వారలుకారు. భారతీయులలో నెవరును భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము లభించువరకు నిద్రించకూడదు. శ్రీలు గూడ యాశాంతిసమరమున పాల్గొని సమద్రవీరమునకు భిక్ సమూహముగా పయనమొనర్చి అస్వభావికమైన యాశ్చర్య శాసనోల్లంఘనము చేయవలెను. అనాడు రామునకు అండగా నీత యేతరున నిలువబడెనో యానాడుగూడ శ్రీలు పురుషుల కండయైనిలచి యాశాంతిసమరమున పోరాడి భారత సామ్రాజ్య లక్ష్మికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసంగుదురు గాక! క్రేమముయ హృదయములుగల యువతీమణులు, యాశాంతి సమరమున చేయదగినపని చాలగలదు.

తదుపరి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మ, చింతమనేని భావయ్య, బి. లక్ష్మీనరసయ్య, శీతారామ శాస్త్రిగార్లు మాట్లాడుచు శ్రీలందయా ఖడ్గరనే ధరించవలయుననియు పాశ్చాత్య రాజుల దాస్య శృంఖలాబద్ధయై పెనగులాడుచున్న భారత మాతను వారినం డి స్వతంత్ర గా చేయుటకు సత్యాగ్రహదళములో నైనికులుగ జేరి ఆత్మార్పణ మొనర్చుటకు సిద్ధముగా నుండవలయుననియు నుద్ఘోషించిరి. తదుపరి వందన ములతో సభ ముగిసెను.

జలియోవాలాబాగ్ దినము

స్వరాజ్యమైదానములో బహిరంగసభ

స్వార్థశ్యాగస్వరూపుడైన శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారిచే పట్టణమంతయు వ్యాపించుటచే వేలకొలదిజనులు సభాసమయమునకు పూర్వమే తండోపతండములుగ విచ్చేసి స్వరాజ్యమైదాన మంతయు అధికజనసంఖ్యాకసంకుల నుయ్యెను. కాంతిపైనిట లందిరు జాతీయపతాకముల హస్తములదాల్చి రామస్మరణ జేయుచు తమనాయకులు ముందుండు శిబిరము నుండి వెడలి రాజమార్గమున నూలేనుచు సభాస్థానమున కరుదెంచి వలయాకారముగ నిలువబడిరి. నాయకులగు సాంబమూర్తిగారు వర్తనేనాని యగు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పరితులుగారు వేదికపైకి ఆరుదెంచినపుడు జనసమూహము హర్షధ్యానముల విన్నముట్టజేసిరి. సభకు శ్రీ దేశరాజు వెంకటహను మంతరావు పంతులుగారు అధ్యక్షతవహించి వారధ్యక్షతస్థానము నధిష్ఠించుచు వారికి చేసిన గౌరవమునకు వందనము లర్పించి గుంటూరు పురపాలకసంఘము జాతీయజీవనములో అఖండకృషిని చేసెననియు, జాతీయనీరులనే యాహ్వానించి వినతిపత్రముల నొసగి తనయశశ్చంద్రికల దిగంతంబులకు వ్యాపింపజేసికొనెననియు చెలిపె. తదుపరి ఆ యిద్దరి దేశభక్తులకు పరిపూర్ణమైన ఖడ్గరపుస్త్రముల నొసగిరి. పిమ్మట వారు గుంటూరు పురపాలక సభాపతిగారగు నరసింహారావుగారిని వినతి పత్రముల చదువమని గోరిరి. శ్రీ నరసింహారావుగారు ప్రథమమున శ్రీ సాంబమూర్తిగారి కీడిగు సన్మానపత్రము నొసంగిరి

శ్రీయుత

బులుసు సాంబమూర్తి గారికి

గుంటూరు పురపాలకమున గుంటూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు, సంగమువారు సమర్పించు

నన్నాన పత్రిక

1. జగదేక సాత్విక పీఠాధిపతి మహాత్ముని గన్న భారత దేశమునలె తదవధియైన మిమ్ముల గన్న ఆంధ్రదేశము మహాభాగ్యవతి యనట నిశ్చయము.
2. స్వదేశోద్ధరణమునకై తమ రోగిని సాధ్యతాగము ప్రకటనము.
3. భువనమతలగువారు స్వయముగా నెన్నియో కష్ట నష్టముల పాలెనను దేశసేవావిషయమై తమపట్టుదలను రసం క్రయము మానరనుటకు మీరే తార్కాణము.
4. దేశసేవలో తమరు గణించుచున్న కారాగృహ వాసము నిజముగా కష్టజన్మస్థానమై తమకును దేశమునకును యెంతయో హెచ్చు బల మొసంగినదని తమ సచ్చిత్రము లోకమునకు వెల్లడించినది.
5. సాధ్యతాగృహాంతరము, నిరంతరము, మహాగంధీ రమై, స్వదేశోద్ధరణిర్యాపకమై, మహాసాత్వికమైన తమ కృషి త్వరలో భారతదేశమునకు దాస్యవిముక్తి నొసంగుగాక!

గుంటూరు పురపాలకసంఘ సభాధిపతి సభ్యులు.

అంత శ్రీ సాంబమూర్తిగారు కర్పూరమాలాలంకృతు లుగ చేయబడి ఉద్ధరులై నచ్చొత్తింపబడిన సన్మానవక్త్రమును పంపనములతో స్వీకరించిరి. తదుపరి శ్రీ సరసింహారావుగారు సర్వసేనానియగు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారికిని, గుంటూరు మండల శాంతిసేనకును ఈవిధమ వివరప్రకటనను పురపాలక సంఘముతరపుననే సమర్పించి ప్రవృత్తమాలాలంకృతులుగా శ్రీ లక్ష్మీనారాయణగారిని శాంతిసేనకుల నందరినిగూడ చేసిరి.

గర్తపురమండల శాంతిసేనకు సేనాపతి యగు

శ్రీయుత

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారికి

గర్తపురమండల శాంతిపురస్కరసహాయనిరాకరణ చమా పతి! ధర్మసంస్థాపనబద్ధకంకాయోధాగ్రేసరులారా!!

గర్తపురపాలకసంఘసభ్యులును, సభాధిపతియును కేల మోడ్చి హృదయపూర్వకముగా స్వాగతము తమకీనాడొసంగు భాగ్యము లభించినందులకు తమసంఘపరిశ్రమలో నిది పర్యవసానముగా సీసంఘసభ్యులు గణించుచున్నారు.

నా డెట్లు కృష్ణపురస్కరమైనదనంజయుని చమాసమా హము తమనిష్కల్మష నిరుపకానాత్యాయమున కురుక్షేత్ర మును పూజ్యధామిగ నొనరించెకో, యట్లే నేడు సీతారామ పురస్కరమైన లక్ష్మీనారాయణసాత్వికత్యమున తా మందరు ధర్మస్థాపనకై ప్రాకార్యము చేయ నుంకించి మా యాగర్త పురిని పూజ్యక్షేత్రముగ నొనరించినందుకు మా గర్తపురవాసులు ధన్యులు.

మహాత్ముల సంకల్పము లహోమయలు. కాన మహాత్ము డొనర్చుచున్న యీ శాంతిసమరముందు జయము నిశ్చయము. మేమును తనసేనాసమాహమతో దినకరుని కిరణసాప్రముల నెట్లు కాళ్ళతముగ నరికట్టనసమర్థుడో యట్లే సాత్వికత్వముల హరిని దాస్యము చెలియతికట్ట నిరంతరము నడ్డుపెట్టజాలదు. నిరీడికృతదాస్యశృంఖలముల భరింపజాలక శాంతిపురస్కార సహాయనిరాకరణమంధానసహాయుడై మహాత్ముడు సాగించు సముద్రమథనమున లహోదయ మైనది. ఈమహామథనమున మీరు పాల్గొని మీజన్మముల సఫలములుగా నొనర్చుకొంటిరి. ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో మీ మీత్యాగస్వరూపము ప్రద ర్శించినమాత్రమున మోక్షమహాదయము కాగలదు. భారతీయ జాతి ధీరభిమానులైన మీయత్యాగస్వరూపహాయుధ దాస్య విముక్తి నొందుభాగ్యము మీకు సర్వేశ్వరుడగు లవణేశ్వరస్వామి ప్రసాదించుగాక!

గర్తపురపాలకసభాధిపతి-సంఘసభ్యులు

తదుపరి ఆంధ్రరాష్ట్రీకాంగ్రెసు కమిటీర్యాయము నను సరించి "శ్రీసాంబమూర్తిగారి" కేరిట గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు వసూలుచేసిన రూ. 5000 లను శ్రీ శీరం వెంకటసుబ్బారావుగారు శ్రీ సాంబమూర్తి గారికి సమర్పించిరి.

శ్రీ సాంబమూర్తిగారి జవాబు

సన్మానవక్త్రమునకు జవాబొసంగును శ్రీ సాంబమూర్తి గారి రీతియన నుడిచిరి.

సభాపతి, పురజన పురపాలక సంఘసభ్యులారా, మహాజనులారా, మీరు నాకు గావించినగౌరవమునకు నందన ములు. దేశసేవ చేయు ఈసేవకున కిట్టిగౌరవము తగదు. గుంటూరు పురపాలక సంఘము దేశసేవయందు విఖ్యాతిని గణించినది. ఇతర పురపాలక సంఘములబలై ప్రభుత్వసభ్యుల కును దేశసేవకులకును ఉభయాలకు సన్మానముల నొసగి తమ పవిత్రతను గోల్పోవక యెల్లప్పుడు అకుంతితదీక్షతో అస మాన దేశసేవాపరాయణత్యముతో మొక్కపోవని పట్టుదల తో నెట్టి విషయ పరిస్థితులయందు జిక్కుకొనినను ఒక్క జాతీయ పీఠులకే సన్మానవక్త్రముల నొసంగును పచ్చి సాత్విక స్వభావాలనువనందు సంపూర్ణ సాత్వికత్వమును కేరీని మ్రోగించిన యాగుంటూరు పురపాలకసంఘముతో నేనియును పోల్చుటకు పీలులేదు. దేశమునందంతటను ప్రజారాజ్య సంఘము లుత్పన్నములు కావలెను. ఈ పురపాలకసంఘ ములే స్థానికస్వరాజ్యసంఘములుగా మారగలవు. మనకు వలస రాజ్యస్వరాజ్యసంపాదన మవసరము లేదు. ఇంగ్లండు దేశము, ఆమెరికాదేశము, ఫ్రాన్సుదేశము ఎట్టి స్వతంత్రతను అమభ విండుచున్నో అట్టి స్వతంత్రతనే మనమును సంపాదించ వలయును. భారతమునందు ప్రజారాజ్యసంఘము లుత్పన్న ములు కాకపోయిన మనకు సంపూర్ణ స్వతంత్ర దేశతాసందర్శ నము కాజాలదు. ఇప్పుడే మరల ప్రజలయందు నొక్క ప్రచండవలనము బయలుదేరెను. స్వరాజ్యము లభించువరకు మనము నిద్రించగూడదు. బ్రిటిషువారు భారతీయులు నిస్స హాయజాతివారని తలంపవచ్చును. నిజమే. వారియొద్ద యుద్ధము లకు పనికివచ్చు మారకయంత్రము లేవియులేవు. కాని అంతకు మించినది, యంతకుల సకంపజేతునిది, యగు సాధ్యతాగము ఆత్మార్పణము అమయంత్రములున్నవి. వాటిచే ప్రతివ్యంధుల హృదయపరివర్తనము చేయదురు. మహాత్ములవారు కాసకల్లం ఘనమును ఆప్రయమును ఉప్పుచుట్టుముడై పనికి దేశజనులు యీ కాసనతిరస్కారమునకు దిగుడని యాజ్ఞాపించిరి. వెంటనే ఆసేతుహిమచలము ఏ కోన్మృణము గ కాసన తిరస్కారము చేయబడి యీ ఉప్పుకాసమునకు ధీరతవాక్యము చెప్ప బడెను. చెన్నపట్టణమున ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశం గారు గర్జించుచు ప్రభుత్వమును హంకించుచున్నారు. తమిళనాడ యు సీమాన్ రాజగోపాలాచారి గారి యాజమాన్యమున నిప్పుడే ఉప్పు కాసనోల్లంఘనమునకు సముద్రతీరమునకు వెడలు చున్నారు. ఈ తిరహింమాస్థానమునందును పరిగదేశమందును కొంప లంటుకొని దేశభక్తుల కారాగారములకు బంపి నిర్బంధితుల జేయుచున్నారు. ఈ యుద్ధమును ఆత్మార్పణముపై నాధారపడియున్నది. ప్రజలు కఠిననిర్బంధములకు తాళగలు గుమరా లేదాయని పరిశీలించుటకే మహాత్ముడు ప్రథమమున యీలవణసత్కారహమును పూనినాడు. దేశజనులు కూర్చుం డిన లాభములేదు. కాసనోల్లంఘనము చేసి సాత్వికత్వ దేవా లయ మనకారాగారముల నింపుటయే విధి. తరువాత కాకినా డలో జరుగుచున్న సత్యాగ్రహసమరమునుగూర్చియు ఉప్పు చే యు పద్ధతినిగూర్చియు విశేషముగ చెప్పిరి. వినగంజాములో వుప్పు చేయుటకు ఒక్కనిపిట్ట గలవనియు గుంటూరులో స్వరాజ్య పుష్పము తయారుచేయుటకంటే సముద్రతీరముందు పుష్పము బహులకాలని తయారుచేసి గ్రామములలో అమ్మకము చేయ వచ్చును. గుంటూరుమండలము జాతీయసమరములలో ఎల్లప్పుడు నగ్గసానము నలంకరించినందులకు తన సంతోషమును వెల్లెత్తుచును నిచలున్న శాంతిసేనకుల సంఖ్య యింక కేరీల యందును లేదనియు, అదియే గుంటూరుమండలముయొక్క దృఢసంకల్పమునకు నిదర్శనమనియు చెప్పిరి. కాకినాడ పరిస్థితులకు గుంటూరుపరిస్థితులకు చాల వ్యత్యాసము కలదని తెల్పిరి. అచట ప్రభుత్వదాసులైన కొందరు, శ్రీ దురీతేజీ శేషగిరిరావు గారు మున్నగు పెద్దలు కొందరు, మీదుమిక్కిలి జమీందారులు యీసత్యాగ్రహసైనికులకు నిరంకరము అంతరాయముల కల్పించుచునేయున్నారు. ఆ మండలమున ప్రభుత్వమువారు గ్రామములందు యీ శాంతిసైనికులకు పానీయములుగూడ లభింపజేయుటకులకై భగీరథప్రయత్నము చేయుచుండిరి. గాని లాభము లేకుండెను.

సత్యాగ్రహసైనికుడు చిన్న కుట్టవాడైనను గ్రామ ములకు చని ప్రవృత్తు పనులుచేసికొనరాగల సమృద్ధమైన పరిస్థి తులకు మనము కలుగజేయవలెను. ప్రతిమండలమునందును ఒక స్వతంత్రతాలయము కట్టబడి అచ్చటినుండియే ప్రభుత్వమువారికి హాకుములు జారీ చేయబడవలెను. వారము రోజులకించట వుప్పువట్టమును తిరస్కరించినను ప్రభుత్వమువారు కాం చిత్తులుగనే ఉండిరికాని నిర్బంధములను ప్రారంభించి యుండి లేదు. భారతీయులందరు యీశాంతిసమరమున పాల్గొనవల యును. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారు నా కర్పించిన యీ అయిదువేల రూపాయలను నేను వారికే మరల నొసంగుచు న్నాడను. కాసనోల్లంఘనమునకై యీ ద్రవ్యమంతయు విని యోగపడవలయుననియే నాయోగము అనితెల్పి వార్ష ధ్యానములు చేరేసమయం వారియంత్యానములు ముగించిరి.

శ్రీలక్ష్మీనారాయణగారి ప్రత్యుత్తరము

పిమ్మట శ్రీయుత లక్ష్మీనారాయణగారు తనతరపు నను శాంతిసైనికుల తరపునను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తా మంద రచిటికి ఏ వో ఘన కార్యములు చేయవచ్చుతి మనియు తున కేమియు చేయుటకు పీలు లేకపోయె ననియు వానికి తమ మండలాధికారియొక్క మంచి తనమో, గడుసుతనమో కారణమవిదెలిపిరి. నిర్బంధ విధానమే అమలులో పెట్టబడియుండినయెడల తాము కొంత కృషిచేసి యుండెడివారమే యనిరి. ఇది ప్రదర్శింపబడునను మహానాటకమున కొక ప్రస్తావనవంటి దనిరి. ఇప్పుడు వారు ప్రదర్శింపబడునను నాటకములో తమతమపాత్రల నత్యద్భుత ముగ ప్రదర్శింపగల సామర్థ్యము గణింపగలందులకు ప్రయత్న ము చేయుచున్నామనియు తెలిపిరి. నిర్బంధమే యుండిన యెడల తమసైనికులము వేలూనుండెడివియు, గుంటూరు మండల 18 లక్షల జనసంఖ్యకు ఒకలక్ష శాంతిసైనికులుగా బయలుదేరిన ఆనాడే భారతదేశమున కంతటికి గుంటూరు మండలమే స్వరాజ్యసంపాదన చేయగలదు. ఆ అందనాప్రకారము గుంటూరు నగరము 2500 శాంతిసేన నొసంగవలసియున్నది. నాయకులు నిర్బంధింపబడిన ప్రతివ్యక్తియు నాయకు డుగావలచి యుద్ధరంగమునకు దుముకవలసియందును. మే మొకవేళ జైలుకు పోయినను అచటకు వెళ్లి మరలవచ్చి మరల పోవుచునుండుము. తదుపరి వారు జైలునందలి జీవనమును గూర్చివెట్టి అవటిపరిస్థితులు దుర్భరముగా నుండక రాజా గారి సువారములో నతిథులుగా నుండుచుని తెల్పిరి.

పిమ్మట శ్రీ సీతారామకృష్ణగారు మాట్లాడుచు గుంటూరుమండలములో సత్యాగ్రహసమరప్రయత్నములు ఏ తీరున జరిగినవి పూర్వగ్రన్థిస్తుట్లు చెప్పిరి. యీ జిల్లాలో 1955 స్వరాజ్యపుష్పపాములను కొని కాసనతిరస్కారమును చేసి రనియు, 8000 గజముల విదేశీనడ్డు ప్రాంతమునకి దహన సంస్కారమునకు సిద్ధముగా నుండెననియు, స్వరాజ్య ఉప్పు మండలమునందలి తోపులందు బాహుముగ నమ్ముబడి చేయ బడెననియు, ఈ శాంతిసమరమునకు మండలవాస్తవ్యులు పదిహేనువేలరూపాయలు విరాళములు గలవనియు, ఒక వ్యక్తి ఒక్కరే పదివేలరూపాయల నొసంగుటకు వాదానము చేసెననియు, యీపదిహేనువేలకు యెనిమిదివేల అయిదువందల రూపాయలు అప్పుడే వసూలుకావడె ననియు, స్వరాజ్యలవణ ము నమ్మకముచే రూ. 1000-2-0 లభించెననియుచెలిపిరి. అంతాననింతను ఏకోన్మృణముగ ద్రవ్యగల సమరతల ఆంధ్రరాష్ట్ర దుష్టిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు నేమిలేక పోవుట ఆంధ్రుల దురదృష్ట మనిరి. వారి కీర్తికి ఆస్పద మైన చీరాలసహాయమున గల ఒకరేపు యీ లవణోత్పత్తి కయజ్జరేపు కావోవుచున్నది. గణపవరము. మరియొక యజ్జరేపు. అచట నునవములతో పనిలేకనే సహజమున మళ్ళ తయారుచేయబడి పుష్పతయారుచేయుటకు పిట్టగలవు. ఇదియే కాక మద్యపాననిషేధము విదేశీవస్త్రు బహిష్కారమును కూడ జరిపింపవలసియున్నది. మొదటిదానికి గుంటూరు నగరమును, రెండవదానికి చీరాలనగరమును తగిన ప్రదేశములు. ఇప్పుడు వచ్చిన వార్తలనుబట్టి బండరు, చెన్నపట్టణములందు నిర్బంధ విధానము ప్రారంభింపబడెనని తెలియుచున్నది.

పురపాలక సంఘము తరపున నిమిర్ణ లవణమును పురసభాపతి కొనుట

పిమ్మట సాంబమూర్తిగారిచేతినొనిరావజీవయుష్మను శ్రీ సరసింహారావు గారు వేలముచేసి పురపాలక సంఘసభ్యుల తరపున వారే రూ. 116. లకు కొనిరి. జ్ఞాపకార్థము ఆ ఉప్పును గుంటూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు కొంత సేకరించి యుండిరి. పిమ్మట సరసింహారావుగారు అప్పుడే కాసనతిరస్కారములన్నియు జరిగెననియు స్వరాజ్యమువారికి హస్తగతమైన దనియు చెప్పిరి. పిమ్మట శ్రీ మొసలికంటి తిరులరావు గారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి హృద్యముగ ముచ్చటించిరి. అంత అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు యీ శాంతిసైన్య మంతయు నిర్వంధింపబడిన ప్రజల తండ్రివతండములుగ వెంబడించి స్వరాజ్యమునకై ప్రాణముల సర్పింప తయారగు నుండవలయునని తెల్పిరి. శ్రీ సాంబమూర్తిగారికి గుంటూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘము తరపున సన్మానవక్త్రము శ్రీ నుల్లాది యజ్జ భారా యణగారిచే జరుపబడి అర్పింపబడెను. శ్రీ సాంబమూర్తిగారిచే విదేశవస్త్రములకు దహనసంస్కారములను గావించిరి. పిమ్మట వార్ష ధ్యానములు చేలకగ సభ ముగింపబడెను.

రాజమార్గము

ఆరోగ్యమునకు సాభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఉచితముగ తపాలుకూటితో సహాపంపబడును. వివిధానమును వ్రాయుడు:-

జైతంకనిగ్రహబౌద్ధధామయము

25 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వంగరాష్ట్రము

కలకత్తా

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 17:— కలకత్తా గవర్నరుగారును వారి కార్యనిర్వాహకమండలమున దాల్చిలింగునుండి కలకత్తాకు జరూరుగా వచ్చుచున్నారని దాల్చిలింగు నగరముననున్నది. మహిష్మతనులో పోలీసువారి క్రూరకార్యములు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 16:— కలకత్తా సభాపములో నున్న మహిష్మతనులో ఉప్పు తయారుచేయుచున్న పంటిరులను పోలీసువారు ఆతిక్రూరముగా హింసించిరి. నరేంద్ర సర్కారు అను పంటిరుడు పోలీసువారు పట్టుకొని సలసల కాగుచున్న వేడినీళ్ల బాసలో చొప్పించిరి. అతని నెక్కుదురు కాలి చర్యము ఊపిపోయెను అతనిని పోలీసువారు లాటిలతో కొట్టిరి. అతడు స్వల్పతిత్పడిపోయెను. వారింటిరులను లాటికర్రలతో కొట్టగా వారు కండలను పడగొట్టి తమ వశములోని కట్టలను పోలీసువారికి బిప్పగించక అగ్ని ఘోతములో పడవేసిరి. మహిష్మతనులోని సతీశదాసు గుప్త గారి కిబిరమునద్ద గాని, కలికపూరులోని వంగరాష్ట్ర కాంక్రెటు కమిటీ కిబిరమునద్ద గాని పోలీసు కార్యము లేనియు గడగలేదు.

మహిష్మతను కట్టి ఉప్పుసత్యాగ్రహమును సందర్శించుటకు ప్రేక్షకుల లెక్కలు పోవుచున్నారని, కాని జనసమూహముల నుద్బుద్ధులగునకు భంగము రాగల దనియు పోలీసు వారిని జన సహాయమునకును సంగ్రహము కలుగుననియు భావించి ప్రేక్షకుల తనకును మహిష్మతనుకు పోగూడదని సతీశ దాసు గుప్తగారు ప్రకటించిరి. కాని ప్రేక్షకులు వెళ్లకమాన మని డెబ్బలెల్లల సత్యాగ్రహ మంటు నిలిపివేయబడెను.

కలికపూరులో పోలీసు దుర్మార్గములు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 16:— కలికపూరు సత్యాగ్రహ పంటిరులను పోలీసువారు విశేషముగా లాటిలతో కొట్టి హింసించు చున్నారు. ప్రాధికార అనులసేనగారికిహాడ దెబ్బలు తగిలెను. దెబ్బలు తగిలినవారికి బొంబుదాడిత్య చేయుటకై కొందగు భారతీయ వైద్యశిఖానములు బొంబు సాధనములతో జరజికి వెల్లిరి. కాని పోలీసువారు యీ వైద్యుల బొంబు పరికరములనుకూడ ధ్వంసముచేసిరి. భారతీయ వైద్య ప మేళన కార్యదర్శి గారగు డాక్టరు కే. యస్. రాయగారు అంతర్జాతీయ సమితి ప్రధానకార్యదర్శి యీ వార్తను తంతిద్వారా ఇట్లు తెలియ జేసెను. మహాత్మాగాంధీగారు ఉప్పుపట్టుకొరముగారకై అహింస వ్రాంతిపరచుచున్న ప్రచేదిని కలికపూరునందు ఉప్పు తయారు చేయుచున్న పంటిరులను పోలీసువారు యీ నెల 15 తేదిని కొట్టిరి. దెబ్బలు తగిలినవారికి బొంబుదాడిత్యలను చేయుటకై పరోపకారార్థమై అడుగు విచ్చేసిన వైద్యుల సాధనోపకరణములనుకూడ పోలీసువారు విధ్వంసమునర్పిరి. సరోపకారార్థ వైద్య సహాయ మర్గాల కిది భంగకరము. వెంటనే ఇందునుగూర్చి విచారణచేయవలెను.

ఈ వార్తయే తిరిగి ఇండియా కార్యదర్శిగారికిని నెన్ను రు ప్రాత్యేగారికిని, మేజరు గ్రాహం పోలీసుగారికిని డెయిలీ హెరాల్డుపత్రికకును పంపబడెను.

కాంటాయి

కాంటాయి, ఏప్రిల్ 16:— పోలీసువారిచేల క్రూర ముగా ప్రవర్తించిరి. సమాజేతన జనసహాయము న్యాయ విద్యును నిలువీలిబాత ఆఫీసుగారు ఉత్తరువుచేసిరి. పోలీసు వారు యీజన సహాయమును లాటిలతో కొట్టి పారదోలిరి.

15 నెలది పంటిరులకు దెబ్బలు తగిలెను. పరిసర గ్రామముల హింసరానా మనుష్యులను కి మండిని నిర్బంధించి నెప్పలు కట్టిబిల్లుగా చేర్చిరి.

పోలీసువారికి ఏమియు సప్లయలు సహాయము చేయ జరజి పని నిశ్చయించి వారిని బహిష్కరించిరి. కాని పోలీసు వారి గ్రామముల ఇండ్లను సోదా చేయువలయునను నెపముతో ఇండ్లలోని తినుబండారములను అపహరించు చున్నారు.

కలకత్తా

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 16:— దక్షిణ కలకత్తా భాగములో నిన్ను గలభా జరిగియుండెను. కాని నేడు పంటిరులు అచట సహాయముచేయవచ్చు. ప్రశాంతముగానే యున్నది.

24 పరగణా జిల్లాలో పోర్టుకానింగునద్దగూడా ఉప్పు సత్యాగ్రహ రంగముకట్టి క్రొత్తగా ఏర్పరచబడినది.

కలకత్తా నగరములో ఊరేగింపులు సభలు ఉపన్యాస ములు జరుగకూడదని పోలీసు కమాండరు ఉత్తర్వు చేసియు న్నుండెను. జను లేమిచేయవలయునో కర్తవ్యము నిర్ణయించు టకై వంగరాష్ట్రము కాంక్రెటుకమిటీవారు ఒక ప్రత్యేక ప్రతినిధి సంఘము ఏర్పాటుచేసిరి.

సమితిజిప్టోగారి పోరుషము

ఉపాధిపతుల జిల్లాలో బాబాభూతులు సమిదివిజనలో

భారతనాయక శ్రేష్టులు

రవీంద్రనాథ ఠాగూర్, గాంధీ జగదీశ్ చంద్రబోసు, అరవిందఘోషు గారలు

ఏరందరిలోను అరవిందుడు గొప్పవాడు

బోస్టునులో పాల్ రిచర్డుగారి ఉపన్యాసము

భారతదేశమునందలి నలుగురు మహానాయకులు అను విషయమునుగూర్చి బోస్ట్ దివ్యజ్ఞానసమాజముగిరమన పాల్ రిచర్డుగారు రుపన్యసింఁదిరి. రవీంద్రనాథు ఠాగూర్, మహాత్మా గాంధీ, జగదీశ్చంద్రబోసు, అరవిందఘోషుగారలను గూర్చి వారు చెప్పిరి. వారిట్లుపన్యసింఁదిరి:— మొదట నేను రవీంద్ర నాథు ఠాగూర్ గారిని గూర్చి చెప్పె దను. మిరందరును వారినిగూర్చి వినియున్నారను. వారు ఆమె రికా భండమునకు దయచేసియుండిరి. వారిని రూపదేవతనుని నేను వర్ణింతును. రూపమునందును చిత్రకళయందును వారి కత్యంతభిమానము. ఈరెంటికిని మించినది వారికేదియు లేదు. ఆనాకాంతమును వారు సహించజాలరు. వికృతరూపములో నుండు సౌందర్యము వారికగపడదు. అందుగా లేనివస్తువులను చూచుటకుగూడ ఆయన అసహ్యపడుచుండును. సాధారణము లగు శకటములలో ప్రయాణము చేయక వారు సలూకాలో ప్ర యాణము చేయును. నేను వారిని జపానులో చూచినప్పుడు తాను అమెరికాప్రభు కివ్వదగినపదేము కలదని వారు చెప్పిరి. కాని వారిసందేశము యీదేశ ప్రజలకు యిట్లుగా లే కుండెను. కనుక నేను వారు తిరిగి వెల్లువన్నటు జపానులో సందర్శించినప్పుడు ఆయన భిన్న దైయన్నట్లు నాకు తోచెను. అంతలో ఆ య న కు సంతోషము, అం ర లో ఆయనకు దుఃఖము. ఆయనప్రపంచము నేను. ఆప్రపంచ మలో నొకదేవతవలె ఆయన సంగమించుచుండును.

గాంధీమహాత్ముడు

గాంధీమహాత్ముని ప్రకృతి దీనికి కేవలము విరుద్ధము. సౌందర్యమును, చిత్రకళను వారు అంతగా గ్రహించజాలరు. సత్య ము, అహింస వారికితంతవ్యవస్థములు. వీదవారికవ్యవస్థలను తన విగా వారు భావించుకొందురు. గాంధీమహాత్ముడు భజించు ఆహారము వీదవారి ఆహారమునంటిదే యెయుండును. గడ్డలేని వీదప్రజలమదిరిగా వారును విన్నగావంచా ధరించురు. వీదవారియెడల వారికింతకనికరము కలదుగనుక నే వారిని గాంధీమహాత్మునియెడల వత్సరభావనము కలదు. అహింసయే మహాత్మునిపట్టుకొమ్మ. అరవిందుడు చెప్పెట్లు భారతరాజకీయస్వా తంత్ర్యమును తన అహింసా సిద్ధాంతమునకై వహాత్ముడు ఆ హతిచేసెను. అహింసాసిద్ధాంతమునకే ప్రాముఖ్యము నొసంగి మానవప్రకృతికి సహజమును ఆహారమును మహాత్ముడు నిర్మూలము గావించజూచెను. ఈప్రయత్న మెప్పుడును జయ ప్రథముగా కొనసాగజాలరు. మనుషటికంటె నివృద్ధు డార్జ న్యము హెచ్చుగా కలమాసినది. ఆహారమును పూర్తిగా మాపుట ఏమిలు కాదు. కాని దానిని ఆభ్యాత్మిక మైన దాని గా మార్చ వచ్చును. దౌర్జన్యము మాడు రకములుగా నుండును. (1) స్వార్థమునకై దౌర్జన్యము నవలంబించు నీద పద్ధతి (2) కేవలము స్వార్థమునకు గాక ప్రజాహితమునకుగాను గావించు దౌర్జన్యము నుద్యమ మర్థము (3) దేశహితార్థము, ప్రజాహితార్థము తమ సర్వస్వమును, ప్రాణమునుగూడ త్యజించు మహాదీక్ష మూడవది. దీనినే నేను ఆభ్యాత్మిక సంబంధమును దౌర్జన్యమందును, జపానులో నెయి రెయిలు చేయు దౌర్జన్యమిట్టిదే. దౌర్జన్యము ప్రమాద యుక్త మైనదిగా చేయుట యత్యవసరమైయున్నది.

నున్న సమితిజిప్టోగారు అను మార్టీస్ ఆబ్బుర్ బాకిగారు సత్యాగ్రహ లవణమును కొనినందులకై గవర్నరుమెంటువారు ఆయనను బర్తరపు చేయుదుమని యెరందిరి. అందులకు ఆ సమితిజిప్టోగారు రిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:—నాదేశీయులు తయారుచేసిన ఉప్పును కొనుటకు వారు హక్కులేదా? అవును నేను నేడు స్వరాజ్యలవణమునుకొన్నాను. ఇందులో దోచుమేమిటి? గవర్నరుమెంటు వారికి అనేకుపంటిక్రొత్తు నా కలకమునకు తగల్గొనియున్నది. ఈ నేరముచేసినందులకై ఆ క్రొత్తును నా కంఠమునుండి తొలగించేయెడ, ఎంతవరగా తొలగిస్తే అంత మంచిది.

మహాత్మునిగూర్చి ఆతురత

మహాత్ము తనలోగల భారతీయ వ్యాపారస్థులందరకు మహాత్మునిగూర్చి ప్రకటించబడిన వచనములను విని గజముతెలిసి కొనసతనని నేటికిన మంత్రిము శ్రీకృష్ణు ఠాగూర్లుయునువారిని తెలిపాడు డ్యారా అమనుచునే యుండిరి. (శ్రీ పే.)

జగదీశ్చంద్రబోసు

ఇప్పుడు నేను జగదీశ్ చంద్రబోసుగారిని గూర్చి కొంత చెప్పెదను. మానవులలో నేచైతన్యముకలదో, యేప్రాణము కలదో అట్టి ప్రాణమే తనవృత్తులందుగూడ గలదని కనుగొని యుజు పు చేసినవాడే మహాశయము. మానవులకు గలగు సంతోషము, దుఃఖము, కోరికము మొదలగునవి వృక్షములకుగూడ కలుగునని వారిచే కనుగొనబడిన క్రెస్టోగ్రాఫ్ అను యంత్రము మాపును. మానవ ప్రపంచమునకును, వృక్షజాలమునకును కుఖ దుఃఖములు, కామక్రోధములు సమానములేయని నిరూపించిన ఈమహాశయము డిల్లలవలె నిరాడంబరుడై యుండును.

అరవిందయోగి

ఇంక అరవిందునిగూర్చి చెప్పవలెను. ఇదివరకు చెప్పిన వారికంటె అరవిందయోగి గొప్పవాడు. వంగదేశములో స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రారంభించినవాడు అరవిందుడే. ప్రభుత్వ మువారాయనకు 1 సంవత్సరము కారాగార శిక్షను విధించిరి. భారతస్వాతంత్ర్యసిద్ధి తాను ఆభ్యాత్మిక శక్తి సహావించిన తరువాతగాని చేయరదని వారప్రభుకులనిరి. కావున వారు పాడుచుండెడి బోయి అప్పటినుండియు యిప్పటివరకు తపమాదర్శి యుచున్నారు. ప్రతి సంవత్సరము భారత జాతీయముహూర్తా ప్రతినిధులు వారికి విసయ్యులై, తక్కుభాగ్యు కుడదని సంగీకరింపవలసినదని కోరుదురు. కానివారు అంగీకరిం పున్నారు. భారత స్వాతంత్ర్యసిద్ధి ఆభ్యాత్మికశక్తి క్రింద గాని సాధ్యముకాదని వారి యాదృశేము. కావున వారు ఆత్మాభివృద్ధి కై నిరంతర తీవ్రతపము గావించుచున్నారు. వారు ప్రపంచము ప్రతీకలో మైందవుల ఆభ్యాత్మికజ్ఞానమును, ప్రాశస్త్యమును విరించివారు. నేను వారిని పాండిచేలో చూచితిని. నాకు జ్ఞాన బోధ చేయ గల మహాత్ముడె వ్వలై న దో ర కు నాయ ని నే ను విచారించుచుంటిని. కాని నాకెప్పుడు అనుపడలేదు. అప్పుడుఆయన పాండిచేకి విచ్చే సెను. నేను నానికొకసికొంటిని ఆయన భాష నాకు తెలియక పోయినను నేను పరస్పరము ఆకర్షించుకొనితిమి. నాకుజ్ఞానోప దేశము చేయుగలయోగి అరవిందుడే అని జాతు ప్రసవయ్యెను. ఆయననాకు ఉపదేశము గావించిరి.

దేవదాసు గాంధీగారికి

3 నెలలు శిక్ష

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 17:— దేవదాసు గాంధీగారు (మహాత్ముని నాల్గవ కుమారుడు) జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాస్థ్యకులకు శంకరలాల, లేజ పత్రిక డైరెక్టరు దేవబంధుగార్లకు మూడు నెలలు విడిబైదు విధించబడెను. ఇతర సత్యాగ్రహాలు 10 మందికి 3 నెలలు కఠింశిక్ష విధించబడెను; ఉప్పు కానము 9 వ నెక్కును ప్రకారము బైదిలు ఏ తరగతిలో చేర్చబడిరి. (అ. పే.)

కాశీనాయకునికి 18 నెలలు శిక్ష

కాశీనాయకుడు సంఘాస్థానందుగారికి 18 నెలలు కఠిన శిక్ష యిచ్చి, 200 జరిమానా, లేదా మరి 6 నెలలు బైదు విధించబడెను.

తామారు విశ్వనాథశింగగారికి, శాయనందుగార్లకు 16 నెలలు కఠినశిక్ష విధించబడెను. కాశీనే నాధిపతిగ శ్రీ ప్రకాశ గారు నియమింపబడిరి. (అ. పే.)

భాదీశ్చత్వర్తి

ఇప్పుడు భాదీశ్చత్వరవారి సంఖ్య పెరుగుచున్నది. ఉత్పత్తి యిగు భాదీశ్చత్వరమునది. ముందుగానే బాగ్ర త్పదవినో, యిచ్చుండి కలుగవచ్చును. ప్రతికటుంబములోను అయిదుగురు కలరను కొనెడు. సగటున వారికి 50 గజములు లేదా మారు మూరలకడ్డకావలెను. ఒకరంటము మీద ఒక గంట వడికిన చో 250 గజములు నూలుతీయవలెను. రెండు గంటలకు 500 గజములకును. నెలకు 15000 గజములను సంవత్సరమునకు 180000 తయారగును. 2 గజముల చావు 25000 గజములనూలు పట్టును. అనగా కటుంబమునకు చావంతటట్లు తయారగును. ఇట్టి నూలునేయించుటకు తగిన అవకాశము అఖిలభారత పద్ధా సంఘము ఆంగ్రెజావారు కల్పించిరిని తెలిసింది. కటుంబము నకు కావలసిన బట్టకు తెగిననూలును ఆంగ్రెజావారి సంస్థలకు యిచ్చినచో, వారు మామూలు మబారీలో బట్ట నేయించెదరు. అనగా భాదీశ్చత్వరలో అమ్ముబట్టకంటె చౌకగా దొరకును. కాని ప్రతికటుంబమువారును యీ అవకాశమును గుర్తించి భాదీశ్చత్వర దిగవచ్చును. మెడల్లో స్వంగనూలు లేనివారు, కొన్న నూలుగూడ వాడెనప్పుడు,

గుంటూరు, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

ఆంధ్ర దేశము సత్యాగ్రహము

వచ్చి మగోదావరి జిల్లా సత్యాగ్రహము

భీమవరములో శిబిరము

కాంతి సైనికులకు పరియ్య శిక్ష నొసటకు భీమవరములో ఒక సత్యాగ్రహ శిబిరము నూతనముగా దంతులూరివారి సత్రములో స్థాపించబడినది. భీమవరం తాలూకానుండి గాని యితర స్థలములనుండి గాని వాలంటీర్లుగా చేరగోరువారు కాంతి సత్యాగ్రహ శిబిరమునకు స్వయముగావచ్చి చేరగోరుదున్నాము. భారతదేశము మహాసభార్యకుని నిర్బంధానంతరము భారత యువకులలో నెవ్వరును సత్యాగ్రహదళమున చేరకుండ నందరాదు. స్వరాజ్యనిధి కై గ్రామములలో చేయవలసిన పని చాల కలదు. సుశిక్షితులగు స్వచ్ఛంద సేవకులు ఈ కార్యనిర్వహణమునకు ఎంతో అవకాశము కనుక యువకులందరూను వెంటనే శిబిరమునకు చేరి ఈ అవకాశమును వినియోగించుకొన గోరెదము.

మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మ సత్యాగ్రహాదరము-భీమవరం.

ఎలుకపాడు, శాసనోల్లంఘనము

ఈ గ్రామము చిన్నదియైనను యిచ్చకునుండి యిద్దరు పంటదొంగలు యిదవరకే ప్రభుమనశమున కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావుగారి నాయకత్వమున సత్యాగ్రహసమరమునకు బంపగల్గిరి. తరువాత షటికొండరు యువకుల కుత్సాహము కలుగగ నాయూరను పట్టణమై సున్న పురుషును దెచ్చి మరగించి చూచు ప్రభుమన ఉప్పును తయారుచేసిరి. గ్రామమున జాతించి బహిరంగముగ నేడు వెలువేయగలరు. 12లు మైగధము చేపారెను. ఈధరము సత్యాగ్రహానికి చేరగలరు. ఈసమరమున ప్రీతిత్వముకూడ నొకర్లు దృష్ట్యాతో దుమికెనది. అందరూను సత్రము లొంగి దీక్ష గైకొనిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

తెనాలి

10-4-30 తేది సాయంకాలము బహిరంగసభలో గుంటూరునుండి వచ్చిన సత్యాగ్రహులు స్వరాజ్యకప్పును 60-0-0 లకు విక్రయించిరి.

11-4-30 గుంటూరు సత్యాగ్రహులతో కలసి తెనాలి నుండి సత్యాగ్రహులు బయలుదేరిరి. ప్రభుమన శ్రీయుత కొల్లా కాశీబక్ష్మనాథంగారి భార్య కాశీగారిని ఏకల మాలాలం కృతునిగా చేసి సత్యాగ్రహులకు పండుమబొట్టు పెట్టి కర్పూరహారం నిచ్చిరి. శ్రీ గాంధీచౌక్ వారు సత్యాగ్రహులకు అల్పహారం దొంగి స్టాటో తీయించిరి. తరువరి, మి॥ రా॥ శ్రీ ప్రియమట్టి అంజనేయులుగారి గృహమునకు సత్యాగ్రహులు జనుజయధ్వజములతో జాతీయగీతములు పాడుచు చేరిరి. శ్రీ వారు ఖద్దరు మాలాలంకృతులను చేసి, వారి యిష్టదేవతయగు త్రిపురసుందరిదేవి పూజావాచింపబడిన కంఠముచే ఆలంకరించి, దీపించి, కొంతవరకు సాగనడిరి. త్రోవపాడుగనను సత్యాగ్రహులకు హారతులించుచు, పుష్పమాలాలంకృతులం గావించుచు, వారికేళముల సమర్పించుచు పురజనులు రైలుస్టేషనువరకు వారిని సాగనడిరి. 12-4-30 ఉదయం మై సత్యాగ్రహులు గుంటూరునందు శ్రీయుత సడింపల్లి నరసింహారావుగారియింటి ఆవరణయందు లవణశాసనాధికార్పరమును చేసి, తిరిగి సాయం కాలమునకు తెనాలి వచ్చి 75 రూపాయలకు స్వరాజ్యపుకప్పును విక్రయించిరి.

15-4-30 సాయంకాలము కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షులైన శ్రీయుత పండిత జనసారిలో నెహ్రూగారి నిర్బంధమును సురించి గాంధీచౌక్ లో శ్రీప్రియమట్టి అంజనేయులుగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ సమావేశ మయినది. తూములూరు కోటయ్య కామనూన నరసింహారావు గండవరపు శ్రీరాములు గార్లు ప్రవసించిరి. ఈనగరమునందు 7 గరు న్యాయవాదులు క్విరలో సత్యాగ్రహోద్యమమునందు ప్రవేశించ నిర్ధారణ చేసికొనినట్లు అధ్యక్షులు తెలియచేసిరి. కాంగ్రెసు అధ్యక్షులని నిర్బంధించిన ప్రభుత్వచర్యను ఖండించుచు తీర్మానించిరి. సభలో కొందరు సత్యాగ్రహములో ప్రవేశించుటకు సిద్ధముగా నున్నట్లు తెలియచేసిరి.

(ఒక విలేఖరి)

వచ్చి మగోదావరి సత్యాగ్రహము

ఏబది ముగిగుల ఉప్పుకట్టుబడిన

భీమవరం, ఏప్రిల్ 13:-భీమవరమునకు ఆరుమైళ్ల దూరములో నున్నది. దిరుసుమర్రు గ్రామము 13 తేదిని సత్యాగ్రహసైన్యములతో నొక శిబిరమును బోలీయించెను. మట్ల పాలెమునుండి శ్రీయుత స్వరూప దంతు నారాయణరాజు నాయకత్వమున ఏతేదిన 50 మంది సత్యాగ్రహులు భీమవరము వచ్చి అన్నటనుండి పడవలమీద దిరుసుమర్రు 13వ తేది ప్రాస్తవ 9 గంటల కే తెంచెరి. మరియొకపడవమీద శ్రీయుతులు మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మ, కలివిండి బంగారాజు, కొవ్వలి గోపాలరావు, ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి, భూపతిరాజు రామమూర్తిరాజు, భీమవరం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు దంతులూరి నారాయణరాజు, నిడదవోలు వెంకటరావు, భీమవరం ప్రిడరు ముష్టి లక్ష్మీనారాయణ, మున్నగువారు ఉప్పు సత్యాగ్రహోద్యమము జరుపటకు విచ్చేసిరి. మరొక పడవమీద చాగల్లు ఆనందంకేతనాశ్రమస్థాపకు లగు శ్రీ యు ర తల్లా ప్రగడ నరసింహశర్మగారు వారోయవకయోధులతో విచ్చేసిరి. స్వరాజ్యమును శత్రుహస్తములనుండి మేమెవెనునలాడి తెచ్చుదుమను దృఢసంకల్పముతో నిద్దరు శ్రీయోధులు కొవ్వలి గోపాలరావుగారి భార్య కనకమ్మగారును తల్లా ప్రగడ నరసింహ శర్మగారిభార్య పిళ్ళేనుండవమ్మగారును ఎట్టి ప్రయాసకష్టముల నైనను ఓర్పుచు ఉప్పు సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు విచ్చేసిరి. 13వ తేది సాయంత్రము 8 గంటలకు సత్యాగ్రహయోధులు ఉప్పుప్రాసచేయుటకు దీక్షాపరకంఠులై వెడలిరి. దిరుసుమర్రుకు నాలుగుమైళ్లలోనున్న మైదానములో నొకచోట ఉప్పు కొలది కొలదిగ కానవచ్చెను. అదిచూచి సత్యాగ్రహయోధులు పట్టి లేచి సంతోషముతో పొగుచేయ మొదలు పెట్టిరి. కొందరు ఆప్రాంతముల తిరిగిచూచి మరొకచో నుట్టులగునండిన ఉప్పు మడగను చూచిరి. సత్యాగ్రహులు వందమందియు చూచుటకు వచ్చిన మరీ అనేకమందియు ఆ ఉప్పునుచూచి తన్నయ్యలై వొడలు మరచి ప్రాసచేయసాగిరి. కొన్నిక్షణములలో రి బస్తాలు, బిందెలు, బట్టలు, చెంబులు యావత్తును ఉప్పుతో నిండెను. సరకునింపుటకు చోటులేక తిరిగి ఇళ్లకు నెళ్లవలసి వచ్చెను. ఈ సరకంకరము భీమవరము రవాణాచేయబడెను. అప్పుటనుండి జిల్లాలో ప్రతిస్థానమునకును ఉప్పు ఎగుమతి చేసి విక్రయించుటకు యేర్పాట్లు చేయబడెను. పోలీసులు, సాల్టు ఉద్యోగులు కూడ నచ్చుటకు విచ్చేసిరి. ఉప్పుమడలో నుప్పు సమృద్ధిగ దొరకనతోడనే. ఈ యద్యోగలందిరును గ్రామములోనికి వరుగైతిరి. మరునాడు ఆమడగనంతను హాలి వాండ్రచే తొక్కించి పాడుచేసినట్లు మాకు తెలియవచ్చినది. ప్రకృతిచే నచ్చట ప్రజలకు ప్రసాదించబడి జీవనాధారముగ నుండిరి పరిశ్రమను, జీవీయలకు దొడ్డినమ్మములో కష్టము లేకన, ఖర్చులేకను దొరుకుచుండిన ఉప్పును ఎట్లు నాశనము చేయుచున్నదియు చూచి అచ్చటి ప్రజలు పలువిధముల గండింప సాగిరి. ఇది మానవమామగమే గాక దైవమామగమని గూడ మరీకొందరు పరిశ్రమించిరి. గవర్న మెంటు యద్యోగలందు సంఘటన మెండుగనన్నది. మైక్లేలమీద పోలీసులు భీమవరం దిరుసుమర్రు మధ్యను నిరంతరము తిరుగుచున్నారు. రిజక్టు పోలీసుదళములు గూడ భీమవరం వచ్చినట్లు తెలియవచ్చినది. ప. గోనావరి సత్యాగ్రహులు కలివరీక్షులకు లోనగు కాలము వచ్చుచున్నది. కలంబిర్లు గూడ పందకొలదిగ చేరుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

శాంతి సైనికులు

ఉప్పు యెప్పుడు ముల్లంఘించిన వారికేర్లు అప్పటప్పటికి ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించుచున్నాము. ప్రభుత్వమునకు ప్రజలకు తెలియ వీలగుచున్నది. ఈ సత్యాగ్రహుల క్షుప్తచరిత్ర కొందరు ఇచ్చుచున్నారు. ఇదియు మేలె. ప్రభుత్వము గుర్తించుటకును, ప్రజలుత్సాహము పొందుటకు తోడ్పడును. ఈసత్యాగ్రహులలో ప్రతియొక్కరినిగాని ప్రతి పదియందొకరినీ దిగాని ఛాయాపటము తీసి, వరుస సంఖ్యతో కేర్లు నమోదుచేసి, ఆయాపటము లన్నిటిని పుస్తకరూపమున చేర్చి, ప్రతిపటము సమీపమున ఆపటములోని సత్యాగ్రహ వీరుల క్షుప్త చరిత్ర పొందుపరచినచో అత్యుత్సాహకరములుగా నుండగలవు. ఆపుస్తకమునకు ఆయా జిల్లా సత్యాగ్రహవీరుల చరిత్రయని నామకరణము చేయవలెను. చరిత్రలో చేప్పదిన యంశములు (1) కల్ల కీశోరు (2) వాల్మీకి (3) తండ్రిలేక భర్త కేరక (4) చిరునామా (5) ఆర్థికస్థితి (6) విద్యా పరిచయము (7) కాంగ్రెసు సంస్థలలో యివ్వరకు చేసినసేవ, (8) ఇదివరకు పొందిన కృష్ణ జన్మస్థానానుభవము, బుధిశక్తిలర మరీకొన్ని ముఖ్యంశములను గూడ కలుపవచ్చును. ఆయాజిల్లా ప్రభుత్వమును బట్టియు, ఆర్థిక సహాయమునుబట్టియు, ఒక జమ్మిప్రతులు అచ్చువేయించినచో తేలికగా అమృతవచ్చును. లాభము రావచ్చును. శాంతి సైనికులుగా చేసినవారికి ముందుచేరకు వాటికి ప్రాత్యహకరముగా నుండును. ఇప్పుడుచేసినవారిలో బెంగాలు విభజనకాలములో హోంయూలు కాలములో పనిచేసినవారుండవచ్చును. త్రొత్తగాచేరువారును అందరూను చేయుధనకార్యములను ముందు హర్షులలో చేర్చవచ్చును. అందరూను ఆలోచించవచ్చును. గుంటూరు, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

స్వరాజ్యలవణ విక్రయము - రేపల్లె

గుంటూరు ప్రధాన సత్యాగ్రహ శిబిరములో తయారు కాబడిన స్వరాజ్యలవణము విక్రయించునిమిత్తము శాంతి సైనికులు నేడు 12-4-30 వచ్చిరి. మ. రా. శ్రీ నల్లమూడి ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావు, రావు వెంకట్రాయణం గార్లు కొందరు శాంతి సైనికుల వెంట నడుకొని బహువెంట స్వరాజ్యలవణము విక్రయించుచు రేపల్లె ఖద్దరుకిహకు విచ్చేసిరి. సాయంత్రము మ. రా. శ్రీ ప్రభల నుబ్రహ్మణ్యంగారి యాజహస్యమున బహిరంగసభ జరిగెను. మ. రా. శ్రీ ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల గూర్చియు సత్యాగ్రహము గూర్చియు ముచ్చటించిన తరువరి సూర్యస్వరాజ్యలవణ పొట్లములు విక్రయం పబడినవి. విక్రయమువల్ల 49-1-3 చేపారెను. వెల్లంవానిపాలెం వాస్తవ్యులకు వెంగళపూడి లక్ష్మయ్య, కుడితిపూడి సత్యనారాయణగార్లు సత్యాగ్రహ నిధికి చేరియొక వివిధరూపాయలు విరాళ మొసంగిరి. రాత్రి 8 గంటలకు సభ మగిసెను.

కాంగ్రెసుసంఘము, రేపల్లె.

మోహనితైలము

5 రు॥ మాసెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు పాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనముడిపో బొంబాయి, మదరాసు.

నరసము

నమ్రత మైనది

దృఢమైనది

ఇప్పటి మోహనితైలము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

బొంబాయి, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

వి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రొపైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుస్
ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్స్
అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగు వని రిపేరుచేయుటయందు గమరతగలవారు. రైలుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాఫ్టింగ్లు, నట్లు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్ల వీధి, పెద్దనాయక్ పేట, మద్రాసు.

మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

మచిలీపట్నము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నము, ఏప్రిల్ 16:—నిన్నటిరోజు సాయంకాలము 6 గంటలకు తిలకచాటులో నొక బహిరంగసభ జరిగినది.

భో. పట్టాభిసేతారామయ్యగారు:—గంపలగూడెం రాజాగారిని పెద్దలయొక్క ఆశీర్వాదములతో రణరంగమునకు పంపియున్నాడు. వారు తెచ్చిన లవణమును ప్రదర్శించుటగాను ఈ సభ ఏర్పరచడమైనది. రాజాగారు జిల్లాకలెక్టరుగారికి లై సెన్సులేని ఉప్పు అమ్ముతానని నోటీసు ఇచ్చియున్నాడు. మీరందరూ మాకు ఉపద్రములు సంభవిస్తవని చాలాభయపడినాను. వెళ్లి నాము. తిరిగి సురక్షితముగా వచ్చి నాము. గవర్నమెంటువారు ఈమాటు సత్యాగ్రహము ఆపించించారు. గవర్నమెంటు వెనుకకు వెనుకకు వెళ్ళి మన్నట్లు నటించుచున్నాడు. గవర్నమెంటువారికి సామ, దాన, భేద, దండిపాయములు తెలుసును. ఎప్పుడు పట్టుపట్టవలెనో ఎప్పుడు పట్టువిడువవలెనో నాకి బాగా తెలుసును. సత్యాగ్రహవృత్తము ఆరటిచెట్టు నంటిది. మొట్టమొదట చేసిన ప్రయత్నముయొక్క ఫలితము వెంటనే కనపడదు. మద్యపాన నిషేధము, విదేశీవస్త్రుల నిషేధము అనే నిలకలు వేశాయి. మనము పండుకోసంతోందర పడమాడదు. జువ్వార్లలో నెహ్రూగారిని పట్టివేసారు. ఒకమూల నేనునుప్తాగారిని తీసివేసారు. ధర్మంగా అందరికీ ఐదు రూపాయి. తొందరపడవద్దు. తగినపట్టుదలతో ప్రయత్నము చేయవలసినది.

ఎన్నేని సుబ్రహ్మణ్యంగారు

నేను సుదీనము. ఎందుకనగా లాహోరు కాంగ్రెసుకు ఆధ్యక్షులైనటువంటి జువ్వార్లలో నెహ్రూగారిని కారాగృహముం దుంచినారు. లాహోరి లాటిడెబ్బలతో చచ్చి నాడు. తిలక మహాశయము కర్మయోగము బోధించినాడు. అనానతి యోగము చేడలో పెట్టుకొని గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహ యాత్రను బయలుదేరినాడు. ఇది ఉపశాసనము లిచ్చేకాలము కాదు. ఈ ఉప్పులో విషమున్నదని గవర్నమెంటువారు చెప్పుచున్నారు. ఈఉప్పు హిందువులకు యొక్క దాస్యము పోగొట్టేది. బడవాన్ని సముద్రములో వున్నది. బడవాన్ని కఠినపరుచే ప్రయత్నము. లవణము అవ్యవసాయమిది. దీనిని అవ్యవసాయమున పానీయముచేసినయెడల అమరులు అవుతారు. మీరు ఎంత తిక్తరణకుద్ధితో పనిచేసెదరో అంత విజయము కలుగుతుంది. తిక్తరణకుద్ధి అయినటువంటి జ్ఞానమే మనకు కావలసిన సమయవచ్చినది. గాంధీమహాత్ముడు తాను వక్కపరమాత్ముల తప్ప మరీ ఏదాంబులకు, ఏదేనిసలకు జంకనని స్పష్టముగా చెప్పియున్నాడు. మహాత్ములవారు మనదగ్గరనుంచి ఆసించేదేమంటే ఆహింస, శాంతియు, ఈమహాసంగ్రామములో ఎట్టివయలెన్నవచ్చిన యడల తాను ఉపవాసములుచేసి మాకోసం చచ్చిపోతానని స్పష్టముగా తెలివిచ్చి యున్నాడు. మహాత్ముని సత్యాగ్రహయాత్ర వివరములు, దండిగ్రామములోను, ఆపరిసరములందున జరిగిన వివరములను విపులముగ చెప్పిరి.

సుబ్రహ్మణ్యంగారు, దండిగ్రామమునుంచి తెచ్చిన ఉప్పు పాట్లములు వేయవేయగా మొదటి పాట్లము సుబ్రహ్మణ్యంగారి భార్య ఆమె కాలుకున్నటువంటి రెండుమట్టలు ఇచ్చి కొనుక్కొనెను. రెండవ పాట్లము వేయవేయగా యద్రవల్లి మంగయ్యగారు 200 రూపాయలు పాడి ఆయనపేర కొట్టి వేయించుకొనెను.

గంపలగూడెం రాజాగారు

ప్రయుక్త కోటగిరి వెంకటక్రిష్ణారావుగారు ఉపన్యాస వేదికపై ఎక్కడునుండి, నాలుగుమూలలనుంచి విదేశీవస్త్రములు వకగుట్టగా పడ్డాయి. "తమయొక్క ఆశీర్వాదములచేత ఇక్కడికి మేనుండరము తిరిగివచ్చినాము. మాకు చెబ్బలుతెగులేదు. చేతులువిరగలేదు. మమ్మునెవ్వరు కరవలేదు. గీరనూలేను. పోలీసువారు మాకుకనబడలేదు. మావాలంటిర్లు ముగ్గురు చేతులలోనుంచి మాత్రము ఉప్పుబుట్టలు తీసుకొన్నారు. మేను కలకత్తరుగారికి లై సెన్సులేని ఉప్పు అమ్ముతానని నోటీసు ఇచ్చాను. ఉప్పుపన్నును నేనున్ను నాతోటివారన్ను నిరాకరించిరి. ఇదిగో ఉప్పు శాసనమును ఛిక్కిరించెదను. మేము చూడలేనని ఇక పోలీసువారు చెప్పితే లాభంలేదు. కావలసినంత ఉప్పుతీసెదము. 235 కాంటిన్యెంటు బుట్టలతో ఉప్పు తీసుకొనివచ్చిరి. బళ్ళమీదకూడా వచ్చింది. మేము చిన్నపుకంలో వున్నాడు ఈపుప్పేరినాము. మాతోబాటు వచ్చినవారు, చిన్నపురంగ్రామస్తులు ఈఉప్పుతీసి శాసనోల్లంఘనచేసిరి. అత్యవసరము చేసుకొనుటలసిన సమయము వచ్చింది. శాసనాదులు వారి వృత్తినివలన పెట్టెనయందు వచ్చింది. విద్యార్థులు ఇన్సూల్షను బహిష్కరించే రోజులు వచ్చినవి.

ఇక ముందునుంచి మద్యపాన నిషేధము, విదేశీవస్త్ర బహిష్కారము తీవ్రముగా పనిచేయవలసి యుంటుంది. సుబ్రహ్మణ్యంగారి భార్యచేసిన త్యాగములో ఏమిచేసిరి మీరు! ఉప్పుశాసనము పోయిందే అని నమ్ముచున్నాను. మీరంతా ఇక మీదట ఖద్దరు కట్టండి. బెజవాడబుట్టలవర్తకులు ఇకమీదనుంచి నీనుబుట్టలను ఆర్డరు ఇవ్వమని శపథము చేసినారు. బొంబాయి, లాహోరు, ఢిల్లీ మున్నగు పట్టణవర్తకులు అట్లేశపథముచేసిరి. ఇక మీదై నా, అధమము బెజవాడ వర్తకులు చేసిన రీతిగా, నీనుగుడ్డలు తెప్పించడము మానండి ఉపన్యాసానంతరము, రాజాగారు ఉప్పును అందికి పంచిపెట్టిరి. తరువాత నీనుగుడ్డలను వకగుట్టగా వేసి నివ్వంటించిరి.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లా కాంగ్రెసువారి ప్రచారము

ఏప్రిల్ 16:—ప్రస్తుత ఉప్పుసత్యాగ్రహము విషయమై మట్టపాలెంలో మకాం చేసియున్న జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యులైన శ్రీ బంధా విశ్వన్న, అత్తూరి గోవిందాచార్య, కొమ్మారెడ్డి ఆంజనేయులు సాగి సుబ్బరాజుగార్లు కొంతమంది వలం టీర్ల దళముతో నిపుటకు వచ్చేసి నిన్న సాయంకాలము పురమండలమునంద శ్రీమతి పులకనరీ కనకాంబారి యాధిపత్యమున గొప్పసభను గావించి ఉప్పుసత్యాగ్రహసంగతులను ప్రజలకు వినిపించిరి. ఈసభలో శ్రీమంతులు పాల్గొని వేలంవేసిన ఉప్పును స్వేచ్ఛగా కొని పురమంతుల మార్గదర్శకత్వరని తెలుప సంతకముచున్నది.

బాలికాపాఠశాల

మా బాలికా పాఠశాల పంచదళ వార్షికోత్సవ సందర్భమున పురమంతుల టైలరోన్నత పాఠశాలాధ్యక్షులైన శ్రీయతి యర్రమిల్లి నారాయణమూర్తిగారి యాధిపత్యమున శ్రీమతి అత్తూరి వెంకటసీతమ్మగారి యాధిపత్యమున సభలు మనోహరముగా జరిగినవి. బాలికలకు ఆటపాటలచే విత్తకుల మనంబు కల్గినను కలగజేసిరి. ప్రస్తుతము మా బాలికాపాఠశాలలో 8 తరగతులను 816 బాలికలును, 12 గురు టీచర్లు గలిగి పాఠశాల విరాజిల్లుచున్నది. భవనము చాలక బాలికలకు అనాకోగ్యభయము కలుగుచున్నది. మొన్న యీ మధ్య జరిగిన యిస్కాన్లలో భవనము వృద్ధి చేసెదరో లేక బ్రాంచి నూలును స్థాపించెదరో యీ సంగతిని అట్టేంటుగా అధికార్లు ఆలోచించవలెనని దొరసానిగారు వ్రాసియుండిరి. మా తాలూకాలో అధ్యక్షులగు శ్రీయతి దొరయ్యగారు వెంటనే భవనమును అభివృద్ధిగావించి బాలికలబాధలను తొలగించుటగక యని కోరుచున్నాను. బాలికలకు మంచిమంచి బహుమతులను పంచిపెట్టిరి. ఈ బహుమతుల విషయమై మా గ్రామము లనేకలు విరివిగా బహుమతులను భవనము యిచ్చి పాఠశాలాధికారులకు తోడ్పడిరి.

నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధిసంఘము
ఈసంఘపు 29 వ వార్షికోత్సవము టైలరోన్నత పాఠశాలలో శ్రీయతి చెన్నారెడ్డి భానుమూర్తిగారి యాధిపత్యమున క్రిందటి ఆదివారమురోజున శోభస్కరముగా జరిగినది. సభకు మా గ్రామస్తులుగాక బెండూర్లంకనుండి సంఘాభిమానులును ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసురక్షాపకులను అను శ్రీయతి దామెర్ల నాగభూషణము గారును గుడివాడనుండి సంఘపరీక్షయందు విజయమును జేయుచున్న శ్రీయతి గూడూరి రామచంద్రరావుగారును అంగలూరినుండి తద్వాలికాపాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయునియై సంఘపోలీసురక్షకు జేయూత నొసగి ప్రాత్యూహమును గలిగించుచున్నట్టియు అంగలూరులో అవిద్యయననది నామమాత్రమైనను లేకుండగా చేయుచున్నట్టియు శ్రీమతి అత్తూరి వెంకటసీతమ్మగారును అమితదయతో సభకు దయచేసి సంఘముపై వారికిగల ప్రేమను కలది చేసిరిని చెప్పవలసిందగుచున్నది. కిరుగాక కాకినాడనుండి శ్రీమతి పులకనరీ కనకాంబారిగారును దయచేసి శ్రీరాధ్యాభివృద్ధిరకు టైల్లము చేయుచున్న నేతరులైన మెచ్చుకొనిరి. భానుమూర్తిగారు విద్యయొక్క అవశ్యతనుగూర్చియు వ్యాపకమునుగూర్చియు ముచ్చటించిన సందర్భమున శ్రీమతి అత్తూరి వెంకటసీతమ్మగారివంటియాపె గ్రామమునకు ఒక్కరుండి ఆంధ్రదేశములో అవిద్యయననేక సళియని తెలిపి నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధిసంఘము 29 సంవత్సరములనుండి శ్రీరాధ్యాభివృద్ధిగావించుచున్నందుల కుప్పొంగిరి. శ్రీమతి అత్తూరి వెంకటసీతమ్మగారు తమయూపవ్యాసములో సంఘసేవకు మెచ్చుకొనుచు వీరివరీక్షలో నరసాపురపు శ్రీమతి బాలికలను ఎందుచే పోటీజేయకుండిరో చెబుతుని ప్రశ్నించి వారి లెటరభావము నకు చింతించిరి. ఈసారి పరీక్షకు 50 మందిచే తాము దరఖాస్తులను తెట్టించి బంగారుపతకములను యావత్తు బహుమతులను తామే పొందెదమని శపథముగా గావించిరి. సభ క్షయప్రదముగా ముగించినది.

మోహినీతైలము

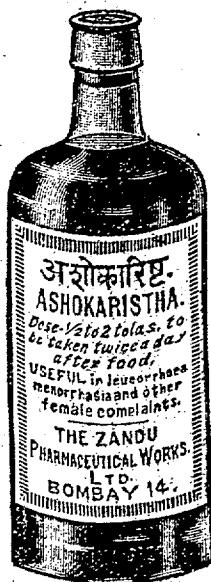
5 తుల|| హాసగల సీసా 1-8 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యాక్షులు, ప్రిక్షులు, ఉద్యోగక్షులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. నుండదుల మోహలాహ్యములకు ప్రాపకులగు మనోహరముగ పంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయమగు సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టనియ్యదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేరుల, ఒకసారి వ్రేలిందిన నిజము తెలియగలదు, అమ్మతాంజనండిపో బొంబాయి-మదరాసు

జాండుగారి అశోకారిష్టము

(వై.ప.జ్య.ర.త్న.వ.లి)

శ్రీమంతుల కలిగే అన్నివిధదుర్బలములకు సుపయోగించు గొప్ప టానిక్-వంటి దివ్యమధము. మరన్ని శ్రీమంతుల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి, ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, పోమరోగములు సహా నివర్తించును. దీని సుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయగలదు గాన శిశువులు పుట్టికలవారై వ్యాధులనుండి నిర్మృతులగుదురు. శ్రీమంతుల ప్రసవము నకు సుకు అద్భుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where
Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర అందు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

బెజవాడ-శ్రీ చంద్రమూర్తిశ్వర అందు కంపెనీ.
కాకినాడ-లక్ష్మీవారాయణ అందు కంపెనీ.
హిందుపుర-కె.ఆర్. భోమకర్తయ్యఅందు బ్రదర్లు.
విశాఖపట్టణం-నూకంమూలయ్యగారు.
సరపరాపుపేట-మరూతి ఆయుర్వేదమఠం.
గుంటూరు.సి. హెచ్. మూర్తి అందు కంపెనీ.

సభ ఏకీకరణ:—నల్లూరు-ది ఆరియన్ ఫార్మసీ.
రాజపుండి-ఈశ్వరదాసు అందు కంపెనీ.
తెనాలి-కృష్ణ ఫాస్ఫోరస్.
మదనపల్లి-ఓ.పట్టాభిరామయ్య అందు సన్లు.
గుడివాడ-నీతారాం అందు కంపెనీ.
అదోని-జి. ఆర్. హెచ్.

బీహారు రాష్ట్రములో సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహములు నిర్వహింపబడుచు నవలంబించుట
రాజేంద్ర బాబుగారికిని మేజిస్ట్రేటుకును సంభాషణ
బాబుగారి నిశ్చలత్వము

(శ్రీ ప్రెస్. తంఱి)
పాట్నా, ఏప్రిల్ 17:-

పాట్నా నగరములో నాఖాసింధు అను స్థలమున
స్వరాజ్యలక్షణము తయారు చేయబడెను. చాలమంది ప్రజలు
ఆసమయమున వచ్చి యుండిరి. ఒకవిన్న సర్వరాజ్యలక్షణము
యొక్క పాట్నా 12 రూపాయలను అమ్మబడెను. బహిరంగ
సభ జరుగునని తెలిపిన స్థలమున పోలీసు దళములు కాపుండ్రి.
ఆ ప్రదేశమునగూడ కాంతి సైనికులు ఉప్పుచేయుటకు అగ్నిని
ప్రజ్వలించుచుండిరి. పోలీసులు కొంతకాలము అచటనుండి వెళ్లి గా
జారిరి. అంతట జనసమూహము కాంతి సైనికులను పురస్కరించు
కొని మంగళాస్ చెరువువద్దకుపోయి పెద్దసభ గావించిరి.
మూడు ఉప్పుపాట్లు 25, 35, 125 రూపాయలకు అమ్మ
బడెను.

పోలీసుల జబర్దస్తీ - కాంతి సైనికుల

తైర్యసాహసములు

(శ్రీ ప్రెస్. తంఱి)

పాట్నా, ఏప్రిల్ 16:- మంగళాస్ సరోవర సమీపమున
నాఖాస్ అను రమణీయ ప్రదేశమున ఉప్పు సత్యాగ్రహము నేడు
నాలుగు గంటలకు ప్రారంభింపబడవలసియుండెను. ఉదయము
9 గంటలకు పాట్నా నగర కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి అంబికా
కాంతిసెంగు గారి నాయకత్వమున ఒక సత్యాగ్రహదళము బ
యలు దేరెను. ప్రజలు వారిని ఉత్సాహ పురస్కరి
ముగా సాగవలసిరి. మార్గమధ్యమున ప్రజలు వారిని అనురాగ
దృష్టితో జూచిరి. ఈ దళము బీహార్ ఇంజనీరింగు కళాశాల
చేరునప్పటికి చాలమంది పోలీసులు, పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగీయు
లతో సహా వారి కెదురుగా వచ్చిరి. ఉర్రేగింపు చేయుటకు లై
సెన్సు పుచ్చుకొనలేదు. కనుక ముందు సాగనియ్య మని పోలీ
సులు దళాధిపతితో చెప్పిరి. జనసమూహమును వెళ్ళిపో
మని దళాధికారి అంబికాకాంతగారు చెప్పి పోలీసుల కభి
ముఖుడై తన కాంతి సైనికులతో నిలువబడెను. ఈ దళమును
వెనుకకు తరిమివేయుటకు పోలీసులు జబర్దస్తీ చేసిరి. పోలీసుల
ప్రవర్తనము చాల గర్హ్యమని గౌరవనీయు లగువారు చెప్పి
రి. కాంతి సైనికులు భూమిమీద కూలబడిరి. వారిని పోలీసు
లు కోడ్డు ప్రక్కకు లాగి రని తెలియుచున్నది. అంతట వారు
భూమిమీద పోర్లగల పడుకొనిరి. అంబికాకాంతగారును,
జమూలాద్ గారును అరెస్టు చేయబడిరి. 19 కాంతి సైని
కులను మోటారు బండలలో పోలీసులు తీసికొని పోయిరిగాని
ఈరువారే వదిలిపెట్టిరి.

ఇంతలో రామకృష్ణ శర్మగారి నాయకత్వమున మరియొక
దళము బయలుదేరెను. కొంతమార్గము పోగానే, శర్మగారు
ను, వారి తరువాత నాయకుడుగా నియమింపబడిన వారును
అరెస్టు చేయబడిరి. ప్రజలలో చాల ఉద్దేగము ప్రబలెను. కాని
అట్లులే బారి, అసాధారణముగా సింగ్, శ్రీ సృనివాస,
మున్నగువారు కాంతి సైనికులైరి.

ఇంకొక దళము బయలుదేరి ముందు నడచెను. కాని
సురేంద్రాచంద్ పోలీసు స్టేషనువద్ద వారు అడ్డగింపబడిరి.
వారు అక్కడ పోలీసు పరివారపర్యవృత్తులై కూర్చుండియు
న్నారు.

రామకృష్ణ శర్మగారి అరెస్టు తరువాత వారిదళము
మంగళవారము చేరెను. పాట్నా నుండి మరి రెండుదళములు
కూడ వారిని కలిసికొనెను. పోలీసులు వారిని అడ్డగింపలేదు.
ప్రజలు ఉద్దేగపూరితులై యున్నారు.

సుల్తాన్ గంజ్ ధానావద్ద కాంతి సైనికుల అవస్థ

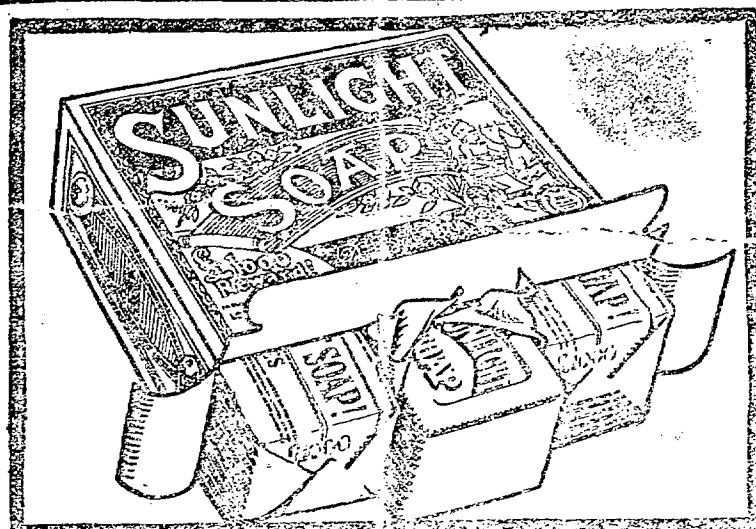
పాట్నా, ఏప్రిల్ 17:- ఇప్పుడు ఒక విషయము
పరిశీలి యేర్పడినది. సుల్తాన్ గంజ్ ధానావద్ద పోలీసులచే నడ
గింపబడిన సత్యాగ్రహదళము రోజులము, రాత్రి యంతయు
అచ్చట నుండెను. ఈదళమును ఇంటికి పంపుటకు ఈలోక
ఉద్దేగము ఇంకొక దళము వచ్చెను. వారిని పోలీసులు వెళ్లి పా
జ్ఞాపించిరి. శ్రీకాని వారు నిరాకరించిరి. వైగా దోషిష్టముగా
పరుండిరి. ఆయుధపాణులను ఆర్కికదళము వారివైగా బోవుట
కాజ్ఞాపింపబడెను కాని ఆర్కికులు అట్లు చేయలేక కాంతి
సైనికుల ప్రక్కగా బోయిరి. తరువాత పోలీసులు కాంతి
సైనికులను లేవనెత్తి మోటారు లారీలలో చెరసాలను బంపిరి.
12 గంటలకు మరియొక కాంతి సైనికదళము అచటికి పంప
బడెను. ఆ స్థలమునకు కాంతి సైనికులు వచ్చినప్పుడు పోలీ
సులు వారిని చుట్టుముట్టి జాతీయపతాకము లాగుకొనిరి.
అంతట కాంతి సైనికులు ఇంకొక జాతీయపతాకము చేయిసి
ముందు నడిచిరి.

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||

ఏప్రిల్ 19, 20, 21 తేదీలలో

అనర్ కాళి

ప్రదర్శించుచు

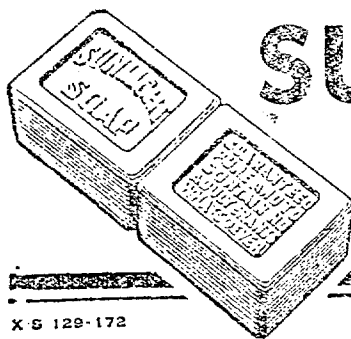

మీ గృహమందు

ఏ సబ్బును వాడుచుందురు?

మీరు యేర్పరచుకొనవలసిన సన్ లైట్ సబ్బే యైనయెడల,
ప్రపంచమందును కోట్లకొలది సంఖ్యకులచే నుప
యోగించబడు దానినే ఎప్పుడొకరియొక్కరికి. ప్రస్తుత
సమయమందు అన్ని యితరసబ్బు లమ్మకములకంటె
సన్ లైట్ సబ్బు యమ్మకములు మించిపోవుచున్నవి.
ఇట్లు జగద్విఖ్యాతి గాంచుటకు దీనియొక్క నాణ్యము,
స్వచ్ఛతయే ముఖ్యకారణములై యున్నవి.

ప్రతి ఒక సన్ లైట్ బిల్లు యు స్వచ్ఛతకై 1000 పానులు
పూచీగా గొనిపోవుచున్నది.

SUNLIGHT
SOAP

X S 129-172

LEVER BROTHERS LTD., PORT SUNLIGHT, ENGLAND

రాజేంద్ర బాబు-మేజిస్ట్రేటుల సంభాషణ

అవార్థక పూరిత గారితో బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు
గారు యిప్పటికి వచ్చి కాంతి సైనికులను పోలీసు లడ్డగించిన
ప్రదేశమునకు బోయిరి. అచ్చట వారు కాంతి సైనికుల సుదృ
ఢించుచు దౌర్జన్యరహితముగాను, అనలముగాను ఉండవలె నని
కోరిరి.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వారితో సంభాషించ గోర రని విని
బాబుగారు వారి వద్దకు బోయి మాట్లాడిరి.

సంభాషణ యైన తరువాత రాజేంద్ర బాబుగారు
యిట్లుచెప్పిరి:- కాంతి సైనికులను పంపవలె నుండ
నుండి న నోతగా దాముగి నినట్లు
యొందెదనని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. కాంతి సైనికులు ఏమి
యు చేయనో పోలీసులు వారితో బడిగిన అట్లు చేయజాల
నని నేనంటిని. కాంతి సైనికులు కాంతియగా నున్నమాట నిజమే
గాని, అక్కడ కూడియున్న వారు స్వామిని గురువుగా చేరిన
సభ గావున పోలీసులు దౌర్జన్యము నుపయోగింపవలసినట్లే నని
మేజిస్ట్రేటు అనెను. ఇదిగాక ఉప్పు పట్టుమును లికస్కరించుట
ప్రస్తుతము కాంగ్రెసువారి అశుభము గాని పోలీసులు అట్లెటను
ఉల్లంఘింపుట వారియోగ్యముగా నున్నదనియు నామచెప్పిరి.
మన ఆశ్చర్యము పోలీసు అట్లెట నుల్లంఘింపుటకు కాకపోయినను
క్రిందటిరోజు జరిగిన పోలీసు దండగముల తరువాత కాంతి సైని
కులను మరల్పుటకు వీలులేదని నేనంటిని. అందునై, నేను పెద్ద
రాష్ట్రపతి వహించుచున్నాననియు, తాను దౌర్జన్యముచే కాంతి
సైనికులను మరల్చు దననియు నేజిస్ట్రేటు

చెప్పెను. తాను ట్లు చేయు దురని నాకు బాగా
తెలియు ననియు, విషను కాంతి సైనికులను మరల్చు
జాలననియు నేనంటిని. ఇంతయున్న విషయములో నేనొ
క్కడనే నిశ్చయించుటకు బదులు యింకా బ్రతుకతో కలిసిమా
ట్లాడి గంటలోగా కలుగుచే నెదనియు, అగంటలోగా ప్ర
త్యుత్తరమురానిచో తనయిష్టము వచ్చినట్లు చేయవచ్చుననియు
నేనంటిని, ఒకగంటలోనే నేను ఆయనకు బురుదేసితిని. పోలీ
సులపక్షమున నిన్న జరిగినదానికి పశ్చాత్తాపము తెలియబరు
చునో కాంతి సైనికులను సంపుగా రాకండ విధులలో నితరులు
సమయనట్లే నడిచివెళ్లవలసినదని కాంతి సైనికుల నాజ్ఞాపించెద
నని నేను తెల్పితిని. ఒక రిద్దరు వెళ్ల వచ్చునని
ఆయనఅనెను కాని అంతకంటె హెచ్చుమంది పోయరని నేననగా
పతాకాదులను తీసికొని వెళ్లరాదని ఆయన అనెను. చాలమంది
విధులలో పతాకాలతో పోవుచున్నారనియు, అందులనవారు
ఉర్రేగుచున్నట్లు తలపరుచుట లేదనియు నేనంటిని. నిన్నటివిషయ
మై నేమియు చర్చింపవలసినదని యింతనెను. అట్లు
ననో ఆయనతో న ఆయనతో ననియు, వాదోని వాదేయనియు
నేను చెప్పితిని.

శ్రీతిగతులు చూచి న్నిష్ఠముగానున్నవి. ప్రతిరోజు ఉద
యము 7, మధ్యహ్నము 12, సాయంత్రము 5, రాత్రి 10 గంట
లకు నాలుగు దళములను పంపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఇం
క నేను బతుకునోయని భందరము అతురతతో నేనియున్నాను.

యావద్భారత స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

పండిత మోతీలాలుగారిని భా. కాం. సం॥ అధ్యక్షునిగా

మహాత్ముడు నియమించుట

పంపలకొలదిస్త్రిలు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

వలంటీరులకు గాంధీమహాత్ముడు నియమములను విధించుట

కలకత్తా అల్లరులగూర్చి మహాత్ముని ప్రకటన

సబర్కత్తి బొంబాయి అలహాబాదు కాన్పూరు రాజమహేంద్రవరము విశాఖపట్టణము

మున్నగు నెక్కు-స్థలములలో స్త్రీలు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

పాట్నాలో ఆకారీసత్యాగ్రహపద్ధతి అవలంబింపబడుట

కరాచీనాయకులకు 6 గురిని డిల్లీలో దేవదాసుగాంధీజీ మున్నగువారికిని

మరి వెక్కు-మంది ప్రముఖులను శిక్ష విధించుట

కలకత్తాలో సిక్కు-నాయకు డగు బాబాగురుదత్తుసింగుగారిని అరెస్టుచేయుట

మహాత్ముడు సుస్థిరజాతీయ సైన్యము నేర్పరుచుట

సుస్థిర జాతీయ సైన్యము

గాంధీమహాత్ముడు నేడు నూతనముగా నేర్పరుచుట

విజయపూరు, ఏప్రిల్ 17:- వివిధ శిబిరముల నుండి 5:0 మంది వలంటీరులు నేడు విజయపూరు వచ్చిరి. నేడు సాయం కాలము మహాత్ముడు వారితో చాలసేపు సంభాషించెను.

“భావి కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకే నేడీసభ యిచ్చు జరుపబడెను. నే ననుకొనిన దానికి కేవలము విలక్షణముగ పద్ధతి నే దొరతనముగా తిరుగు అనుబంధించిరి. నన్ను మొదటనే ఆరెస్టుచేసెద రని నేను తలచితినిగాని నేటివరకును నేను స్వేచ్ఛ నడపబడినదే యున్నాను. దొరతనమువారి యోచన సరియైనది గాదు.

“సత్యాగ్రహ నిఘంటువునందు పరాజయమును పడమే లేదు”

ప్రాణములను గూడ నర్పించుటకు సిద్ధముగా నుండు వారికి పరాజయ మెట్లు కలుగను. ఇప్పుడు శాంతియోధు లుభంగించుచున్న కష్టముల వలననే ఆత్మయగు ప్రభుశక్తి ప్రాయశ్చింతపగలదు. ఆ శక్తివలన ప్రభుత్వవ్యవస్థలన్నియును ఛేదించబడును. మనము ఉప్పుచట్టమును ఛేదించితిమి. భాషకర్తవ్యమేమి?”

దార్శన్యములు

కరాచీలోను కలకత్తాలోను దార్శన్యము కలిగి నని తెలిసినది. ప్రజలలో యెచటనో యేవోయొక లోపముకల దని ప్రతికలలోని వార్తలను బట్టి నేను గ్రహింపగలిగితిని. అందు లకు నేను చాల చింతించుచున్నాను. ప్రజలలో ఏకీకరిత హేచ్చుమంది అహింసానిరతులుగానే యుండురని నేను ఊహించితిని గాని యిట్టి దార్శన్యములు యెచటనుగూడ జరుగ నేజరు గవని నేను తలచియుండలేదు. సత్యాగ్రహ మునిపు డు విరమించుటవలన శాంతిని అహింసను నేను బోధింపజాలను. కోట్లకొలది ప్రజలనొక్క డెట్లు అదృష్టవశాత్తూనుండునగును? మన ము మన కర్తవ్యమును నెరవేర్చుచున్నచో అహింసయొక్క మహిమను ప్రజలే క్రమముగా గ్రహించెదరు.

అహింసాతత్వమును గుజరాతువారు బాగుగా

గ్రహించిరనిన మొదలు

మనకు ఫలసిద్ధి లభించువరకును మనము కష్టములను భరించుచునేయుండవలెను. అనియే మన మతము మనశివుడు బోధించుచున్నది. స్వరాజ్యము లభించువరకునుగూడ దేశీయు లందరును జాతీయ సైనికులుగానే పనిచేయుచుండవలెను. గుజరాతులో పంచ మహాల్సుకుండలము తప్ప కిక్కిన మండలము లన్నియును ఒక దానికొకటి తీసిపోకుండనే పనిచేయుచున్నవి. ఇతర రాష్ట్రములలోగూడ సత్యాగ్రహము చురుకుగా నే జరుగుచున్నది. గుజరాతు రాష్ట్రమునందు మాత్రమేగాక భారతదేశమునం దంతటను

గూడ శాంతి సైనికు లనుసరింపవలసిన నిబంధనలను మనమిప్పుడు సిద్ధపరచవలెను.

ఇప్పుడు మీలో ఇండ్లకు పోగోరువారు చేతులెత్తుడు ఇప్పుడీ శాంతిసమరమున పనిచేయుచున్న వారిలో యిండ్లకు పోగోరువా రందరును చేతులెత్తుడు అని మహాత్ముడనెను.

9 మంది చేతులెత్తుట

విమ్ములను నేను ప్రశంసించుచున్నాను. మీరు మీ గ్రామముల కేగి మీ కక్కికొలది దేశసేవ చేయుచుండుడు” అని మహాత్ముడు చెలిపెను.

మిగిలినవా రందరును కడవరకునుగూడ నుందురా?

అని మహాత్ముడడిగెను.

“మేము ఉప్పుచట్టమును ఉల్లంఘించుటకు మాత్రమే చేరితిమి” అని కొందరనిరి.

“మీరుగూడ చేతులెత్తుడు” అని మహాత్ముడనెను.

48 మంది చేతులెత్తిరి

మీరుగూడ యిండ్లకువెళ్లి చేతనైనదీని దేశసేవచేయుచుండుడు. ఉప్పుచట్టమును ఉల్లంఘించుటకు వలంటీరులుగా చేరనక్కర లేదు. అందుకుగూడ ఉప్పుచేయవలెను. అందరును స్వరాజ్య ఉప్పునే వాడుచుండవలెను.

ఇది స్వరాజ్యసమరముగాని ఉప్పుయుద్ధముకాదు కావున స్వరాజ్యము లభించువరకును పోరితమును సాగింపజాలనివా రందరునుగూడ చేతుల నెత్తవలెను.” అని మహాత్ముడనెను.

48 మంది చేతులెత్తిరి

విమ్ములనుగూడా నేను ప్రశంసించుచున్నాను. మీరు మీ గూడ మీ గ్రామము లకు వెళ్లి దేశసేవ నొనరింపుడు. మీకు వేరువేరుపములు నియమింపబడును లేదా వేరువేరు పనులకు వేరువేరు దశము లేర్పాటు చేయబడును.

“తక్కినవా రందరును స్వరాజ్యము లభించువరకును గూడ పనిచేయుదురనియే నేను నమ్మెదను. ఇప్పుడున్న వారు చేతులెత్తుడు” అని మహాత్ముడనెను.

తక్కిన 450 మందియును చేతులెత్తిరి

సిమ్ముట నిబంధనలు ఆహారపద్ధతి మున్నగు విషయముల నుగూర్చి చర్చ జరిగినది. యాదిగువ నిబంధనలు చేయబడెను. ఈ నిబంధనలను పుంటిరు లందరును గూడ యేకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

నిబంధనలు

1. ఒకరోజుకు ఒక వలంటీరుకు భోజన వ్యయము అయిదు అణాలకు మించగూడదు.
2. దళాధిపతి అనుమతిని బడసి స్వంత వ్యయముతో వలంటీరులు భోజనమునకు ప్రత్యేకపు యేర్పాటులను చేసికొనవచ్చును.

3. వలంటీరులు ప్రజలను ధనముడుగ గూడదు. ఏవరైన బహుమతుల నిచ్చినచో స్వీకరింపగూడదు.

4. వలంటీరు లందరును ఖద్దరునే కట్టవలెను. ప్రతిదినమును 100 గజములకు తక్కువగాకుండ నూలువడుకవలెను.

5. చుట్టలు సిగరెటు బీడీలు మున్నగువానిని కాల్చగూడదు.

6. తాంబూలము వేయు నలవాటు గలవారు స్వయముగా కొనవలెను.

7. ప్రతిదినమును 8 గంటలసేపు పూర్తిగా పనిచేయవలెను.

8. శిబిరములలోనే పరుండవలెను.

9. వృథా కాలయాపనము చేయగూడదు.

10. విందుభోజనములకు వెళ్లగూడదు. మిత్ర యాలను మధురపదార్థములను తినగూడదు.

11. ఏకపక్షీవ్రతమున అంవలంబింపవలెను. పరస్త్రీలను మాతృదేవతలుగా భావించవలెను.

అను నీ తీర్మానములు యేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

మేము చుట్టలను కాల్చుకుండ నుండజాలమని రితి మంది తెలిపిరి. కెప్టెనులనుమతితో రహస్యముగా కాల్చుటకు వారికి ప్రత్యేకముగా అనుమతి యిచ్చబడెను.

స్వంతవ్యయముతో కొరిన వస్త్రపుటను తినుటకు అనుమతి యిచ్చబడినను యీ ఆవకాశమును విక్రీ-లి అరుదుగానే ఉపయోగించుండవలెను. అంగ్లదేశమున రాజసటుంబము వారందరును గూడ కొన్ని యెండ్లపాటు నావికులుగా పనిచేయవలెను. ఆపుడు మామూలు నావికులకు పెట్టబడెను ఆహార పదార్థములే రాజపుత్రులకు గూడ పెట్టబడును. మీరు జాతీయ సైనికులగుటచే మీకు యింద్రియ నిగ్రహము ముఖ్యపరమా అని మహాత్ముడనెను.

దీనిని మీరు ప్రమాణముగా భావింపుడు

మీ రందరును యీ తీర్మానముల నన్నిటిని యేకగ్రీవముగా నామోదించితిరి. గాన మీరు వీనిని సరిగా నెరవేర్చవలెను. మీరే వీని నల్లంఘించినచో నేను కాళ్ళతోపవాన మొనర్చినను గూడ తగిన ప్రాక్షిప్తము కాజాలదు.

మీలో పెండ్లియైనవారు తమ భార్యలపట్లగూడ బ్రహ్మచర్యము నవలంబించవలెనని నేను కోరుట లేదు గాని యితర స్త్రీలందరిని మాతృదేవతలుగానే భావించవలెను. మీరందరును యెల్లప్పుడును మీమీసానములలో సిద్ధముగా నుండవలెను. మంచినీటి వర్తనమును యోగ్యతను కలిగియుండవలెను. మీ ఆంతఃకరణములు ముతినముగా నున్నచో మీరెట్టి దేశసేవ చేసిననుగూడ ఫలముకలుగదు.

నా జాతీయయోధులు కష్టముల ననుభవించుచు వత్తో భాగములయందు తుపాకిగుండ్లను ధరించుచుండుటవలననే నా కధికమగు నానందము కలుగును. అహింసానిరతులగు నా యోధులు శాంతిసమర హోమకుండమున తమ శరీరములనే ఆహుతులుగా నర్పింపవలెను. పవిత్రములగు వారి భస్మరాసులనుండియే స్వరాజ్యభాస్కరు యుద్ధయించును. అని మహాత్ముడు నుడివెను. (అ. ప్రె. ప్రి. ప్రి.)

మధ్య పరగణాలు

సత్యాగ్రహము 19 తారీఖున

ప్రారంభింపబడును

అమరాతి, ఏప్రిల్ 17:- ఈనెల 19 తారీఖున ఉప్పు చట్టమును తిరస్కరించుటకు డా. యస్. టి. పట్వర్ధన్ గారు 25 శాంతిసైనికులతోడ హిహండ్సులను ప్రదేశమునకు బోయెదరు. (ప్రీ.ప్రె.)

రబ్బరుపన్నుల బహిష్కరణ

దీల్ల, ఏప్రిల్ 17:- మోటారుకారుకు కావలసిన భాగముల నమ్ము వర్తకులు సభిగావించి కొన్ని రకములరబ్బరుపన్నులను బహిష్కరింప నిశ్చయించిరి. (ప్రీ.ప్రె.)

మట్టపాలెం సత్యాగ్రహము

భీమవరం లో పోలీసువారు ఉప్పును వశపరచుకొనుట (స్వతీయవిలేఖరి)

మకాం మట్టపాలెం, ఏప్రిల్ 18:—మట్టపాలెం సత్యాగ్రహశిబిరమునుండి ఒకదినమున తోడుకొని ఈనెల 12 తేదీని క్రియార్థి దండు నారాయణరాజుగారు భీమవరమునకు చేరువ నైదు మైళ్ల దూరముననున్న దిగుసుమర్ర గ్రామమున కేగి అచ్చటి ప్రాత పుష్పపాలములలో 5 బహుల పుష్పను ప్రోగుచేసి భీమవరమునకు చేర్చిరి. ఈనెల 14 తేదీని సత్యాగ్రహాలు తిరిగి అచ్చటనే పుష్ప ప్రోగుచేసి భీమవరమునకు వచ్చుచుండగా పోలీసువారు వారిపైబడి పుష్పను వశపరచుకొనిరి. ఆ పుష్పను దారిలోగల పుష్పలీననందు పారవైచిరి. సత్యాగ్రహాలు తిరుపాడ్రుముందు గల పుష్పను సులభముగా వదలకపోవుటచే పోలీసువారు వారిముందులను బక్కరినట్లు కన్నట్లుచున్నది. గ్రిన్న సాయంత్రమునకు నారాయణరాజుగారు మట్టపాలెం శిబిరమునకు కొంతకుండి సత్యాగ్రహాలతో భీమవరమునుండి వచ్చిరి. నేటియుదయమున మరియొక దినమున భీమవరమునకు పంపిరి.

మట్టపాలెము శిబిరమునందు పోలీసువారిపైటి కట్టి తోక్యమును కలుగజేసికొనుటలేదు. పరస్పర శాంతియుతముగ జరుగుచున్నది.

నర్సాపురమున బహిరంగసభ

నిన్న సాయంత్రము క్రియార్థి ఆత్మహరి గోవిందాచారి గారు ఒకసత్యాగ్రహదళముతో మట్టపాలెమునుండి నర్సాపురమున కేగి అచ్చట నొకగవీరంగసభలో తాము తయారు చేసిన పుష్పను కేలము చేసిరి. అందువలన రూ 30 లు లభించెను. ఆ సభకు క్రియార్థి పులకపాటికనకమ్మ గారధ్యక్షత వహించి స్త్రీలు ముఖ్యముగ నీయుద్ధమునునందు చేరి ఖద్దరుకత్త్రుముల నైనను పిగులలో నమ్మి తోడ్పడవలెనని చెప్పిరి. గోవిందాచారి గారును తదితర ఉపన్యాసకులును ప్రజలెల్లరు ధనసహాయమును కేటించిన లేక గావించి జాతిపాద్యమునును తోడ్పడవలెనని కోరిరి.

నిన్న రాత్రి సత్యాగ్రహాలందరికిని క్రియార్థి పి. వీరరాఘవాని గారు నర్సాపురమునందు విందుచేసిరి. విందుగడిచిన పిమ్మట సత్యాగ్రహదళము మట్టపాలెమునకు తిరిగిపోయెను.

గంజాంనుండల సత్యాగ్రహము

18 వ తేదీని బయలుదేరి బరంపురంనుండి ఇచ్చాపురము కాలినడకను చేసినది. అచ్చటినుండి దళము రెండు కాళ్లై ఒకకాళ్ల బరంపురం పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు మ-రా-రాశ్రీ ఉన్నవ రామలింగంపంతులుగారి నాయకత్వము క్రింద దక్షిణముగా వచ్చుచున్నది. రెండవకాళ్ల క్రికాకుళం కోడ్లు స్టేషనునుండి ఉత్తరముఖముగా వెళ్లుచున్నది. రెండవ కాళ్ల మ-రా-రాశ్రీ స్వాధ్యక్షుల నారాయణమూర్తి, నిష్టల సోమయాజులు బి. ఎ. బి. యల్ గార్ల నాయకత్వముక్రింద వచ్చుచున్నది. ఈ కాళ్లక్రింద నడచు విచ్చికళ్లులు (1) డాక్టరు నారాయణరావు పంతులుగారు (జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు) (2) టంగుట వెంకటరాజు శ్రేష్ఠిగారు మరి యుగపుత్రున, ఈ జట్టు అముదాలవల్పు స్టేషనువద్ద ప్రబోధమును గావించి అచ్చటి జనులు అమితోత్సాహముతో నొసంగిన సత్యాగ్రహాలను ధనమును గైకొని పాన్సాంగ్రామమార్గమున 14 తేదీ మధ్యాహ్నమునకు, లుకులాం అగ్రహారము చేరిరి. పాన్సాంగ్రామమున నొక కుర్రవాడు యాజట్టు 18 తేదీని వచ్చునని యెదురుచూచుచు అగోజున రాకపోవుటచే వారు వచ్చువరకు నిరశప్రతిమ బూనెదనని నిశ్చయించి మరునాడు వారువచ్చునది వారిలో నెచ్చికళ్లుడుగ జేరెను. లుకులాం అగ్రహారమున మధ్యాహ్నము 8:30 గంటలకు బహిరంగసభ జరిగినది. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండి వైతులు పాటకపు జనులు సభకు విచ్చేసిరి. నిష్టల సోమయాజులు పంతులుగారు ప్రస్తుతపు దేశపరిస్థితులగుర్చి ముచ్చటించి మహాత్ము డీవుపుసత్యాగ్రహమును పెట్టుటకు కారణము నుడువుచు గంభీరోపన్యాసమును గావించి సభికుల కత్తంతోత్సాహమును గలుగజేసిరి. అగ్రహారముల రూ 116 లను దళమునకు సమర్పించి నేదాశి ర్యచనపూర్వకముగ సత్యాగ్రహదళమువై పసపు అత్తుల జల్లిరి. ఆశిర్యచనమునకు పూర్వము క్రియార్థి పేరేపు సత్యాగ్రహ యాత్రాత్రిగారు మృదువుధురైలిని ఉద్ద్యమమున తోడ్పడి ప్రోత్సహించుచు కి పద్ధతుల జదివిరి. పిమ్మట డాక్టరు నారాయణరావుగారు తరించుట కిమహాతరమును కోల్పోవనవలసి చెప్పుచు నుపన్యసించిరి. జయజయధ్వనులతో సభ ముగిసిన వెంటనే దళము బయలుదేరి వంశధారానదిని దాటినది. రోజంత గ్రామములలో నుపన్యసించి వారిసంఖ్యావల గైకొని రాత్రి 10 గంటలకు సింగపురంగ్రామము చేరినది. అచ్చట ఆ. భా. ప. తండ్రిమునకు చేరిన నేతగాంధీ వారి కార్యముచిప్పిన

సహాయముపూడ చేసిరి. ఉదయమున లేచి అచ్చటికి 7 మైళ్ల దూరముననున్న క్రికాకుళమునకు ప్రయాణమైపోయిరి. వెళ్లిన ప్రతి గ్రామమునందును ప్రజ లత్తంతోత్సాహము జూపుచు న్నారు. ఉభయదళములును 20 తేదీని కోల్పోమా గ్రామమున గలసి నాపదా ప్రాంతమున ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘింతురు.

పోర్టు నెంటుజార్జి గెజటు

(15-4-1930)

వచ్చికుశాఖ-పోలీసు

తూర్పు రేంజి కెప్టెన్ పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు ఇ.టి.హెచ్. ప్రి చెన్నుగారు నెంటు రేంజికి మార్పు బడిరి.

తాత్కాలికముగ చెన్నుపురి ఉత్తరరేంజి పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగా నున్న ఇ. జే. రోలాండుసక్ గారు తాత్కాలికముగ చెన్నునగర పోలీసు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

జే. సి. జోస్టిక్ గారు కృష్ణా మండలములో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు అనంత పూరు కేంద్ర పోలీసు రిక్రూట్ మెంటు ప్రిన్సిపాలుగ నియమింపబడిరి. ఆర్. సి. బెర్. బి. సి. యస్. గారు విశాఖపట్టణం జిల్లా నరసిపట్టణం డివిజను అసిస్టెంటు కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

(న్యాయశాఖ)

సి. వరదరాజులు పంతులుగారు సబార్డినేటు జడ్జి సెలవునుండి వచ్చినమార్చు మచిలీపట్టణము సబ్ కోర్టుకు యం. వెంకట్రామయ్యగారి స్థానే మార్పుబడిరి. వెంకటరామయ్యగారు మరల డిస్టిక్టుమునసలుగా మార్పుబడిరి.

పి. రంగస్వామి ఆయ్యంగార్ గారు నరసపూరునందు అడివనల్ సబార్డినేటు జడ్జి బెజరాడ సబ్ కోర్టుకు సి. ఆర్. కృష్ణరావుగారి స్థానే మార్పుబడిరి. సి. ఆర్. కృష్ణరావు గారు మరల తమపూర్వపు డిస్టిక్టుమునసలు పదవి వహించెదరు.

టి. రాజగోపాలచార్యగారు కాకినాడ సబ్ కోర్టు యందు ప్రిన్సిపలు సబార్డినేటు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

కాకినాడ సబ్ కోర్టు ప్రిన్సిపలు సబార్డినేటు జడ్జిగా నున్న యస్. గోపాలకృష్ణరావు గారు ఆన్ డ్యూటీ అడివనల్ సబార్డినేటు జడ్జిగా పి. శేషగిరిరావుగారి స్థానే నియమింపబడిరి. శేషగిరిరావుగారు మరల డిస్టిక్టుమునసలుగా మారెదరు.

తూర్పు గోదావరియందు తాత్కాలికముగ జిల్లా జడ్జిగా నున్న సి. వి. కృష్ణస్వామి ఆయ్యంగారు అమలాపురం సబ్ కోర్టుకు సబార్డినేట్ జడ్జిగా యం. వి. హయగ్రీవరావుగారి బయలుగా నియమింపబడిరి. హయగ్రీవరావుగారు మరల జిల్లా మునసలుగా మారెదరు.

గురు భాగవతుల ధర్మరావుగారు గంజాం జిల్లా బరంపురమునందు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

రిజిస్ట్రేషన్లు

ఆఫ్ఫర్ గ్రేడు సబ్ రిజిస్ట్రేషన్లు, నుంటాకునందు జాయింటు సబ్ రిజిస్ట్రేషన్లుగా పనిజూచుచున్న డి. మల్లారావుగారు గత జనవరి 8 వ తేదీనుండి 30 వ తేదీవరకు ఆన్ డ్యూటీ రిజిస్ట్రేషన్లుగా పని జూచునట్లు పరిగణింపబడెను.

అభివృద్ధిశాఖ

ఈ క్రింది కాసన సభ్యులు పారిశ్రామిక బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

డి. బి. పి. యతిరాజులు నాయుడు యం. యల్. సి. గారు. రా. సో. వి. వి. మునుస్వామి పిళ్ల యం. యల్. సి. గారు

ఈ క్రిందివారిని ప్రభుత్వమువారు మరల పారిశ్రామిక బోర్డు సభ్యులుగా నామినేటు చేసిరి. 3 వ తీర్మానములవరకు వీరు సభ్యులుగ నుండెదరు.

సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రేషన్లు డి. బి. జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు డా. ఆర్. నాగ్ గోడు ఎం. ఎల్. సి. గారు.

వచ్చికువర్చు కార్మికశాఖలు

జి. యస్. ప్లంట్ గారు ఇంజనీరు దివిపంపింగ స్టేషను నూపరింపెండెంటుగా సెలవుపై వెడలిన హెచ్. సి. ప్లంట్ గారి బదులుగా నియమింపబడిరి.

టి. యస్. వెంకటరామయ్యర్ బి. ఇ. గారు అసిస్టెంటు యెక్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు గోదావరి ఉత్తర డివిజను ధవళేశ్వరం సబ్-లుకు మార్పుబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ

యం. వి. శంకరవారియర్ గారు స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ నూపరింపెండెంటు ఫంచాయితీల రిజిస్ట్రారు జనరలుగారి

పర్యవలు అసిస్టెంటుగా రామయ్యశాస్త్రిగారి బదులుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. నూర్యారావుగారు హిందూ ధర్మవాచయముల బోర్డు కమిషనరు ఆబోర్డు అధ్యక్షులుగ తాత్కాలికముగ ఏప్రిల్ 7 వ తేదీనుండి నియమింపబడిరి.

పి. వెంకట నుబ్బయ్యగారు చిత్తూరు నందు లోకలు ఫండు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి. పి. వేరేగారి స్థానే నియమింపబడిరి.

మన్ది మహ్మద్ మసాద్, భాన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు లెనాల్ మ్యూనిసిపల్ సంఘసభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

ఈ క్రింది గౌరవ సభ అసిస్టెంటు సర్జనులు ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

సి. లక్ష్మీనరసింహారావుగారు కడపజిల్లా ప్రాద్దుటూరు గవర్నమెంటు ఆస్పత్రి గౌరవ సభ అసిస్టెంటు సర్జనుగా నియమింపబడిరి.

జె. వెంకటరామనాయుడుగారు తూర్పు గోదావరి సెద్దాపురం గవర్నమెంటు ఆస్పత్రి గౌరవ సభ అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

యస్. సి. మార్కండేయకే. రంగప్రసాద్ రావుగారు తూర్పుగోదావరి పితాపురం గవర్నమెంటు ఆసుపత్రి గౌరవ అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

బి. ఆప్టే స్వామిగారు తూర్పుగోదావరి రామచంద్రాపురం గవర్నమెంటు ఆసుపత్రి గౌరవ అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

పి. అమ్మిరాజుగారు పశ్చిమగోదావరి భీమవరం ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి గౌరవ అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

ఈ క్రిందివారు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగను, తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగను, ఎన్నుకొబడిరి.

కే. వెంకటరావుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగ రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు వారిచే ఎన్నుకొబడిరి.

రామమల్లె మల్లారెడ్డి, సి. యం. పెద్దరామిరెడ్డిగారు కడప జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ రాయచోటి తాలూకా బోర్డువారిచే ఎన్నుకొబడిరి.

విద్యాశాఖ

ఈ క్రిందివారు ఏప్రిల్ 1వ తేదీనుండి జూలై 7వ తేదీ వరకు లాకా రేజి అసిస్టెంటు లెక్చరరుగా మరలనియమింపబడిరి.

- (1) మహ్మద్ అబ్దుల్ అజీము సాహెబ్ బహదూర్, (2) అబ్దుల్ గానిసాహెబ్ బహదూర్, (3) యస్. గోవిందరాజునాయుడు, (4) టి. యస్. వెంకటేశ్వరయ్యర్, (5) వి. యం. రామస్వామి మొదలియార్, (6) యస్. శివరాజ్, (7) యస్. వెంకటరామ ఆయ్యర్, (8) పి. చారి గార్లు.

సుస్థిరజాతీయ పై న్యమన చేరిన నారీమణులు

40 మంది శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి నాయకత్వముక్రింద చేరిరి

నవసారి, ఏప్రిల్ 17:—పురుషులవలెనే పీఠదరును గూడ స్వరాజ్యమువచ్చువరకునులించినచే నెద దీనునీక్షిబూని ని.వారందరును సబర్బీ ఆశ్రమమునందున్నారు.వీరిలో 12 మంది శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి నాయకత్వముక్రింద రేపు 18వ తేదీనుండి జలబూయలో సారామకాగ్రులువద్ద పీకటింపచేయుటకు మహాత్మునిచే నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

తమిళ నాడు

సత్యాగ్రహములో చాలమంది చేరుటకు సంసిద్ధముగా నుండుట

నేవార్యం ఏప్రిల్ 17:—శాంతిపైవినకము బయలు చేరుటకుముందుకొందరు ఆయక-రంబమ్ గ్రామమునకు పోయిరి. శ్రీమతిలక్ష్మీవతి, అమ్మా మతయెమ్మె సి.వి. రాజగోపాలాచారి గారులు ప్రజను స్పృహించిరి. సత్యాగ్రహములో చేరుటకు 40 మందికిపైగా స్థిరముగా నున్నామని చెప్పిరి. వీరు యితర గ్రామములనుబాడ వచ్చుచు నేవార్యమునా నెల 12 నుండి శాంతి పైవినకములో చేరుటకు మరణాత్తు చేర్చిరి. ఇప్పటికి సత్యాగ్రహాలు జరిగెను అయిరి, శ్రీ శ్రీ

హిందూదేశము:

కామన్యుసభలో చర్చ

కామన్యుసభలో హిందూదేశపు వ్యవహారముల గూర్చి జరిగిన చర్చ గాంచిన, లేబరు ప్రభుత్వమువారి కొకదారి తెన్ను దోచుట లేదని, విదిత మగుచున్నది. చర్చ జరుగునమయమున, ఇండియామంత్రిగారు హాజరు గారయిరి. వీరు తమ యభిప్రాయమును తెలుపుట కిష్టపడక తప్పించుకొని నటుల దోచును. వీరిస్థానమున లాన్సుబరీగారు నిలిచి ఆకున కందని పోకను పొందని రీతిని జవా బిచ్చిరి. హిందూదేశమునం దీమధ్య జరుగు చున్న సంఘటనల కేమికారణము గలదో, ప్రజల యిబ్బందులను తీర్చి వారిని తృప్తిపరచుటకు మార్గ మేమియో చర్చించుటకై ఖెన్నరు బ్రాక్వేగారు అడ్జరెన్ మెంటు తీర్మాన మును ఉపపాదించిరి. ప్రజలను సమాధాన పరచుటకు ప్రభుత్వమువారు తగిన చర్యకుతసము జూపలేదనియు, ఇండియామంత్రిగారు కాంగ్రెసుజలమును గ్రహింప జాలక చులకన జేసి రనియు, ప్రస్తతస్థితి పెరిగి ప్రాసిక్యూషనులు బలమగుచో, మితవాదులు కూడ అతివాదకోటిలో జేరెద రనియు, అందుచే ప్రత్యేక ప్రయత్నము గావించి, లేబరు యోశయము లగు పూర్ణస్వరీపాలనమును, స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమును సఫలపరచుటకు తాము పూనెద మని లేబరు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించవలయు ననియు, బ్రాక్వేగారు ఎచ్చరించిరి. మరియొక అగండిగమగు ప్రకటనను గావించవలయు ననియే, వీరి యుద్దేశ్యము. ఇట్టి ప్రకటనములవలన గలుగు, ప్రయోజన మెటు లున్నను, బ్రాక్వేగారి మితమగు సూచననుగూడ తదితర లంగీకరింపరయిరి.

కమాండరు కెన్వర్త్రిగారు బ్రాక్వేగారి ప్రతిపాదనమును ఖండించుచు, కన్సర్వేటివు వైఖరిని అవలంబించిరి. వీరి యుద్దేశ్యము లెట్టివో, హిందూదేశమునం దున్నపుడే తెలిసెను. కాంగ్రెసు సభ కాండుటేబిలు సమావేశమును నిరాకరించినందులకు కెన్వర్త్రిగారు చింతించిరి. వీరింకను ప్రాతపాట నే పాడుచున్నారు. కాంగ్రెసుసభవారిట్టిసమావేశమును నిరాకరించుటకు కారణములు వెక్కుమార్లు వెల్లడియయ్యెను. సరియగు సమావేశము జరుగుట కవకాశ ముండునేమోయని, గాంధీ మహాత్ముడును పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును, కాంగ్రెసుసభకు పిమ్మటగూడ ప్రయత్నించిరి. రాజకీయనిధిగారికి మరియొకయవకాశ మిచ్చిరి. వారు దానిని తిరస్కరించుటచే, వేరొకమార్గము లేక సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలసివచ్చెను. ఈ యుద్ద్యమమును బలిమిచే నణచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

వీనిమూలమున, కాండుటేబిలు సమావేశము జరుగుట కిదివర కేమయిన ఆశలున్నయెడల, అవి యంతరించినవి. మాళవ్యాప్రభుత్వము గూడ దీనికి వెడల నిరాకరించిరి. కేల్కారుప్రభుత్వము సత్యాగ్రహము నవలంబించిరి. ఇట్టి స్థితిలో కెన్వర్త్రిగారు రెవరి తోడ్పాటుతో కాండుటేబిలు సమావేశమును జరిగింప నిశ్చయించిరో తెలియదు. వీరికి తోడ్పడెడివారు, వేరెన్నికగనినప్రముఖులలో నెవ్వరుండరని చెప్పవచ్చును. మహాత్మునితో సఖ్యపడకుండు, హిందూదేశమును తృప్తిపరుపనెంచుట, నేలకడిచి సాము జేయుట యగును. కెన్వర్త్రిగారింకను చిత్తభ్రమను విడనాడలేకుండుట శోచనీయము.

హిందూదేశ పరిస్థితులు విషమముగ నున్నవని, కెన్వర్త్రిగారు రంగీకరించెదరు. కాని, అతిశయోక్తి కొంత గలదని, తెలిపి వీరు తృప్తిచెందుచున్నారు. వీరివాదము సరియని యనుకొనినను, పరిస్థితులింకను తీవ్రహాషము దాల్చుకముందే, హిందూదేశముతో సమాధానపడట వివేకము గాదా? కాలము గడచినకొలదియు, ఇంగ్లండుకు నష్టమే కలుగును. గ్రామములలో పెక్కు లింకను స్వరాజ్యోద్యమముచే ప్రేరేపింపబడలేదని, కెన్వర్త్రిగారి తలంపు. కెన్వర్త్రిగారు హిందూదేశమున నున్న సమయమునకును ఇప్పటికిని చాల వ్యత్యాసము గలదని తెలుప నక్కరలేదు. వాయువేగ మనో వేగములతో ఈ యుద్ద్యమము వ్యాపించుచున్నది. అనుదినమునందు పరిస్థితులు మారుచుచున్నవి. పట్టణములకన్నను గూడ గ్రామములలో నీ యుద్ద్యమము ప్రజల నెక్కుడుగ ప్రోద్బలపరచుచున్నది. ఈ సంగతిని గ్రహింపక గ్రామములలో కదలిక గలుగలేదనుట, విచిత్రము. కదలిక గలిగినను గలుగకున్నను, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించుట, లేబరు ప్రభుత్వధర్మము గాదా? స్వరాజ్యము నొసగక తప్పనిసరి యగువరకు, ప్రభుత్వమువారు వేచియుండవలెనా? కెన్వర్త్రిగారివాదము, సత్యాగ్రహోద్యమావశ్యకతను నిరూపించుచున్నది. హిందూదేశపు హక్కును ఇంగ్లండు బుద్ధిపూర్వముగ నంగీకరింపదను వాదము సార్థకమగుచున్నది. ఈ విషయమున లేబరుపక్షమువారును, తదితర పక్షములవారును ఒక్కత్రోవనే త్రొక్కుచున్నారు. వివిధపక్షముల మధ్య ఎంచదగిన భేదము గనుపించుటలేదు. లా-ఆర్డరురక్షణవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీసికొనుచున్న చర్యలను తా మామోదింపవలెనని, కెన్వర్త్రిగారు దెలుపుట జూడ, వీరికి నిర్బంధప్రయోగమే ముఖ్య మని దోచుచున్నదిగాని, సమాధానమార్గము ముఖ్య మని దోచుటలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని స్థానిక ప్రభుత్వములకును పూర్ణాధికారము నిచ్చుటయే, కెన్వర్త్రిగారికిని, తదితర లేబరు ప్రముఖులకును సమ్మతముగ దోచుచున్నది. అంతియగాని, లేబరు ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి స్వతంత్రచర్య దీసికొనవలయునని, వీరు తలంపుటలేదు. ఇట్టిసిద్ధాంతమును మాక్కుటనుగా రామోదింపక, నిర్బంధప్రయోగము విషయమున పార్లమెంటు సభ తనధర్మమును విడనాడుట పాడిగాదనిచాటిరి. బ్రాక్వేగారితో ఏకేకీభవించిరి. పార్లమెంటుసభలో నీవిషయమును చర్చించుట అసలే పనికిరాదని, మూర్ఖులు అను కన్సర్వేటివు సభ్యుడు పలుకుట చోద్యము. ఇంతకుపూర్వము

ము హిందూదేశ స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యము విషయమై ఉత్సాహము గనుపటచుండున లాన్సుబరీగారి సమయమున, ఇండియా ప్రభుత్వచర్యలను సమర్థించుటతో కాలముగడపుట విచిత్రము. ఇర్విను ప్రభువుగారును, బెన్నుగారును హిందూదేశ పాలకులుగ నుండునంతవరకు, ఎట్టి యువద్రవము వాటిల్లదని, వీరు తృప్తి గనుపటచిరి. కామన్యుసభలో జరిగిన చర్చ జూచిన, లేబరుపక్షవైఖరి మార్పు జెందలేదని కనుపించును. హిందూదేశము స్వతంత్రమైనా ధారపడి స్వాతంత్ర్యమును బడయవలసిన యవసరము నిది గోచరింపజేయుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికాను జెనుక సమాధాన పరచిన రీతినే హిందూదేశమును గూడ ఈ సమయమున సమాధానపరుపవలయునని, స్పెక్టేటరుపత్రిక గోరుచున్నది. కాని, పరిస్థితులు చేయిజారువరకు, లేబరు ప్రభుత్వమువారు మేల్కొనెదరని తోచదు. లేబరు ప్రభుత్వమువారు రెటుల మెలగినను, హిందూదేశమునకు నేడు గాకున్న రేపయినను, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపకతీరదు.

లవణసత్యాగ్రహము

లవణసత్యాగ్రహము దేశమం దంతటను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుచున్న కొలదియు, నిర్బంధ ప్రయోగముగూడ పెరుగుచున్నది. మహాత్ముని కుమారులగు దేవదాసు గాంధీగారికి ఉప్పుచట్టము క్రింద మూడుమాసములశిక్ష విధింపబడెను. వీరిపై నింకను రాజద్రోహ నేరము గలద. జిల్లిలో నరెన్దు అయిన ఇతరసత్యాగ్రహవలంబులు గూడ శిక్షింపబడిరి. కరాచీలో కాంగ్రెసునాయకులపై దారుణ శిక్షలు విధింపబడెను. జయరాందాసు చౌలతు రాముగారికి గుండుదెబ్బ తగిలెను. ముందుగ ఎచ్చరికలేకుండు పోలీసువారు తుపాకుల గాల్చిరి. దెబ్బ తగినవారిలో నొకరు చనిపోయిరి. మిగిలినవారికి గాయములు తగిలెను. జయరాందాసుగారు దేశ సేవాతత్పరులలో మిగుల ప్రేరణించినవారు. వీరు త్యాగధనులు. వీరి త్యాగశక్తిని, మహాత్ముడు కడుంగడు శ్లాఘించెను. చౌలతురాంగారి ఖ్యాతికి తగిన బాధయే లభించినది. ఇట్టి బాధలకు ప్రజలిక ముందు లోనుగావలసివచ్చును. కాశీలో సర్వాధికారులగు సంపూర్ణానందుగారికి పదునెనిమిదిమాసముల శిక్షయు, జరిమానాయు విధింపబడెను. వీరిస్థానమును శ్రీ ప్రకాశగా రాక్రమించిరి. ఇటులనే వివిధరాష్ట్రములలోను దారుణశిక్షలు విధింపబడుచున్నవి. కాని దుర్భర పరిస్థితులమధ్య, ప్రజలు అద్భుతస్థితిగ్రహము జూపి రనుటకు సందియములేదు. మహాత్మునియుద్ద్యమమును నిరసించుటకు, కలకత్తా, కరాచీలలో జరిగిన అల్లరులను ప్రతిపక్షులు ఉదాహరణముగ జూపెదరు. కాని, యిట్టి విమర్శకులకు గాంధీమహాత్ముడు తగినసమాధానము నిచ్చెను. గాంధీమహాత్ముడు వంక ప్రభుత్వచార్జన్యమును వేరొకవంక ప్రజలచార్జన్యమును ఎదుర్కొనవలసియున్నాడు. రెంటిని ఎదుర్కొనునపుడు, పూర్తివిజయము గలుగదని, మహాత్ముడు మొదటనే తలచియుండెను. కాని, చార్జన్యమును హద్దులలోకి దెచ్చుటకు సాధ్యమగునని, మహాత్ముడు నమ్మెను. మహాత్ముని విశ్వాసము సార్థక మయినది. ఇంతవరకు గుజరాతులోను,

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 17:—17 వ తేదీని సోమవారమున
బొంబాయిలో నుండేలో, వర్తకులకు 100 శాత్రుపాట్లములను
10000 రూపాయలకు వికయించెను. (అ. ప్రి. సె.)

చెన్న నగరమున సత్యాగ్రహము

మూడవ ప్రస్థానము

మైలాపూరు సముద్రతీరమున ఉప్పుశాసనము నుల్లంఘించుట

మదరాసు, ఏప్రిల్ 18:—టి. ప్రకాశము నాగేశ్వర రావు పంతులుగారు నాయకత్వముక్రింద నీ దళము చెన్న నగర సత్యాగ్రహదళమువారు మైలాపూరు సముద్రతీరమున ఉప్పును తయారుచేసి తిరిగి ఉప్పుశాసనము నుల్లంఘించిరి. శ్రీ గడ్డె రంగయ్యవాయుడుగారు గూడ ఈ దినమున సత్యాగ్రహ ప్రస్థానమున పాల్గొని శాసనోల్లంఘన మొనరించిరి. ఇదివరకువలె సత్యాగ్రహము మాత్రమే గాక చాలమంది స్త్రీలు గూడ ఈ తేగింపునందు పాల్గొనిరి. సముద్రతీరమున ఉప్పును తయారుచేయు సమయమున హాటె పాల్గొనిరి. ఉప్పును తయారుచేసిన పిమ్మట ప్రకాశము పంతులుగారు విజ్ఞప్తి యొనర్చగా చాల మంది తమ యంగరములనుగడియారములను అభరణములను రొక్కమును గూడ సత్యాగ్రహానికి విరాళములుగా బోసగి చాల యుత్సాహమునగవచ్చిరి. సముద్ర తీరమున, మార్కా పము చాల విశేషముగవచ్చును, వేలకొది జనులు తుదివరకుత నుండి తిరిగి సత్యాగ్రహము తమబసకు తరలి వెళ్లుచువారుసాగ నంపిరి.

సత్యాగ్రహము సరిగ 6 గం. 30 నిలకు సత్యాగ్రహ శ్రమమునుండి బయలుదేరిరి.

ప్రకాశము, నాగేశ్వరరావుపంతులుగారును, గడ్డెరంగయ్యవాయుడుగారును, బాటియ పతాకముల ధరించి, సత్యాగ్రహములకగ్రభాగమున నడచిరి. వారి వెనుక శ్రీమతులు దుర్గా బాయమ్మ అంకచ్చి అమ్మ, టి. పరహంపత్రి, కె. ఎస్. మీ నాక్షమ్మ, ఆర్. వి. విలాపాక్షమ్మ, కె. కారడ, పుండరీక విశ్ అమ్మగార్లు బాటియపతాకధరించి, బాటియగీత ముల గానమొనర్చుచు నడచిరి. వారివెనుక సత్యాగ్రహము నడచిరి. వారుచుట్టును ప్రజలుత్రిసికొనిరాకుండ కొందరుబాబులు గట్టి నడచిరి. వారికిరప్రక్కలను వెనుకప్రక్కనుగూడ వేలకొ లదిప్రజలు వెంటనడచిరి. వారివెనుక కొంతదూరమున పోలీసు అధికారమున, లాటిలధరించిన పోలీసు పదాతియు వెంటనడచెను.

ఈరేగింపు బాటియగీతములతో నగరసంకీర్తన మొనర్చుచు, బ్రాహ్మీను వీధి, సామండా, నార్త మాదా, వీధులగుండా కచేరిగొడ్డును ప్రవేశించి, అడటినండి బహువీధిని ప్రవేశించి, "బార్బర్న" వంటెననువాటి, ఎడ్వర్డు ఎల్లియట్టు వీధిని ప్రవేశించి, సముద్రతీరమున చేరి, పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు కెనరలు గృహమునకు ఎదురుగా నుప్పును తయారుచేయుటకు ప్రారంభించిరి. ఈరేగింపు నార్తమాదవీధిని ప్రవేశింపగనే, అచ్చటి పురోహితులు పల్లెరు వేసమున వరించుచు, పూర్వకలశమును దెచ్చి నాయకులకొసగి, ఆశీర్వాదింపిరి.

ఈరేగింపు 8 గ 30 నిలకు సముద్రతీరమును చేరెను. వెంటనే మూడు పోయ్యిలనుపెట్టి సత్యాగ్రహములు ఉప్పువండుటకు ప్రారంభించిరి. పిల్లలనురి అంజనేయులుగారూ, కె. భాష్యం గార్లు మొదలగువారును పల్లెరు వైశాఖ్యవ్యాధువాదులును స్త్రీలును, యూరజియసులును పోలీసు అధికారులును గూడ అచ్చట చేరియున్న వారిలో గలరు.

ప్రకాశముగారి విజ్ఞప్తి

అచట ఉప్పును తయారు చేయుచున్న సమయమున, ప్రకాశం పంతులుగారు సభ్యులకుపర్యవేచుచు, గతరాత్రి తాను నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును, గుజరాతీల సభలో విజ్ఞప్తియొనర్చినపుడు స్త్రీలును పురుషులు తమ యభరణములను, సత్యాగ్రహానికి తెలుల సమర్పించినదియును వానిని వేలము వేయగా రు 1169 ల వర కెటుల సమకూడినదనియును వివరించిరి. గాంధీ మహాత్ముని సత్యాగ్రహ శోధ్య మహా, విమియు కెరుగక, నిరాశ్రయులై వీధులందు తిరుగు అనాధభిక్షుక బాలికలగుండా ఎటుల వ్యాపించినదియు వివరించుచు గళగళమున నివ్వరు అనాధ భిక్షుక బాలిక ఉప్పుతయారుచేయుటయు, పోలీసు అధికారి, వారిని నిండ్లముగమాపించి హింసించినవయమును వివరించిరి. ప్రజలలో నీ యుద్ధమును బాగుగ వ్యాపించెను. ఇది జనప్రద మగుటకు ధనవహాయవసరము. చెన్నపురి పొరులీపయమున నెట్టిలోపమును గలుగజేయురాదు అని నుడువుచు. కేపు మధ్యాహ్నమున సౌందర్యవహులలో జరుగు స్త్రీలసభకు చెన్న నగర స్త్రీలందరూ వెళ్లి బాటియోద్యమమునకు తోడ్పడవలసినదని చాచ్చరించిరి.

ప్రకాశము పంతులుగారి విజ్ఞప్తి ఫలితముగా సభ్యులలో పిల్లలూ, ఉంగరములూ, గడియారములూ, స్త్రీలు అభరణములూ, రొక్కము సమర్పించిరి. శ్రీమతి విలాపి అమ్మగారు

అసలు బంగారు నగలకు వీకంసి చబిల్ దాస్ అండు సన్స్

నీమకములములు, నగలవర్తకులు

112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గారు ఒకజత బంగారు గజలను, రాజలక్ష్మి అమ్మగారు మరీ ఒకజత గజలను శ్రీమతి మీనాక్షమ్మగారు అంటికోళ్లను వోసగిరి.

స్వదేశీ వస్త్రమును పూనవలెను

పిమ్మట నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు సభ్యుల నున్నాధించుచు ప్రకాశము పంతులుగారు నుడివిన విషయములను బలపరచి ఇంకను నిలుల నుడివిరి. నిన్న సాయంత్రము గుజరాతీల సభయందు విదేశ వస్త్ర బహిష్కారమును గురించియు విదేశ వస్తుబహిష్కారమును గురించి విపులముగ ప్రసంగించియుంటిని. విదేశ వస్త్రముల బహిష్కరింపవలసినదని మహాత్ముడు 10 వత్సరముల పూర్వము ప్రబోధించెను. కాని ఇంతవరకును ఆ సందేశమును మనము పూర్తి గ నవలంబించ లేదు. స్వరాజ్య సాధనకొరకు, ఉప్పుసత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడినది. సాగుచున్నది అందు మనము చేయవలసినది శాసనము నుల్లంఘించుట మాత్రమే. ప్రభుత్వమువారు ఇష్టమే మనను ఖైదులో పెట్టెదరు. లేనిచో ఆస్తిని జప్తు చేసుకొనెదరు. కాని ఆంగ్లేయులు తమ వర్తకమునకు నష్టము గలిగినయెడల వెంటనే లొంగవచ్చు. దానిని గురించివారికి చాల భయము. విదేశ వస్త్రములను ట్రిటి షు వస్తువులను బహిష్కరించినయెడల నది వెంటనే ట్రిటి షు వారికి చురుకుగ నాటుకొనును. కనుక మీరందరూ, ఈరోజునుండియు విదేశ వస్త్రములను, పూర్తిగ బహిష్కరించి, సంపూర్ణముగ స్వదేశీ వస్త్రము నవలంబింపవలెను. ఇనటకు మేము వచ్చినది మీ రొసగునను కొరకును, అభరణములకొరకును గాదు. ఉప్పుశాసనోల్లంఘన మొనర్చునది, ధనముకొరకుగాదు. భారత స్వాతంత్ర్యమును సాధించుట కిది మార్గములు. కనుక మీరు విదేశ వస్త్రములను పూర్తిగ బహిష్కరింపకుండ, మీ కేయుద్ధమున కెంతగానో మొసగినను అదియంతయు నిరర్థకము. స్వరాజ్యసంకల్పము మీ హృదయములందున్నచో, మీరిదిగను నుండియు విదేశ వస్త్రబహిష్కారమును బహిష్కరించుటకు ప్రతిజ్ఞ పూనవలెను. కద్దరునే ధరింపవలెనని నేను మిమ్ముడుకుట లేదు. వసతియున్న వారు ఖద్దరును ధరింపవలెను. లేనివారు స్వదేశీ వస్త్రములను సుపయోగించుచు. అంతయుగాని విదేశ వస్త్రములను మాత్ర మెప్పుడు సుపయోగింపగూడదు అని చాచ్చరించిరి.

డన్ కన్ గారు

శాసనోల్లంఘనమును గాంచుటకు జనుదెంచిన, డక్టర్ గిల్ల నీయరు అను ఆంగ్ల డేజీయుడు, ప్రకాశము పంతులుగారి కోరికపై ప్రసంగించుచు "వెంటనే శాసనోల్లంఘనోద్యమమును చేరనివారిని" నిందింప నవసరములేదని నుడువుచు, కొందరు చురుకుగన, కొంద రాలస్యముగన, విషయముల గ్రహించు రనియు, ఇప్పుడు గాకపోయినను, కొంతకాలమునకైనను, ఇప్పుడు వెనుకనున్న వారు ముందునకువచ్చి ఉద్యమమును చేరగల రనియు నుడివిరి. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన ఇట్టి యుద్ధమును నుద్ధమును ఇంతవరకు ప్రపంచ చారిత్రమునందెచ్చటను కనివిని యెరుగను. ప్రపంచమంతయు నిపుడు భారత దేశమువైకే దృష్టిని నిండ్చి చూచుచున్నది ప్రభుత్వమువారు గూడ ఈ యుద్ధము పరిమాణముల గ్రహింపగలరున్నారు. అందుచేతనే పోలీసువారెదురుగ నిలచియు ఇచ్చట శాసనోల్లంఘనమును జరుగుచుండ చూచుచు మూకొనుచున్నారు. ప్రపంచమున కొందరింకను ఈ యుద్ధమును పెద్ద "ప్రహసనము" అని భావించుచున్నారు. కాని రాజప్రతినిధి మాత్ర మట్టివాతో నేకీధిమించు ననుకొనను. ఇప్పుడో, కొంతకాలమునకో, కాంతి యుత్తమును నీయుద్ధమును విజయమంది తిరుగు అని నుడివెను.

ఈ లోగా సభ్యులయారుచేయుట పూర్తియగుటచే, సత్యాగ్రహ దళము, ఉప్పును తీసుకొని ఈరేగింపుతో, సత్యాగ్రహ శ్రమమునకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

తాడేపల్లిగూడెం

తాడేపల్లి గూడెములో నిన్నును విశ్రులందరూ సమావేశమైరి. కాకినాడ ఫీసువరములో తయారైన ఉప్పును ఆసభలో కనివారపు సుబ్బారావు, కలిదిండి రామరాజుగార్లు విక్రయించిరి. డి. ఫీమేశ్వరరావు, బి. వి. సుబ్బారాజు మున్నగు వారు కొనిరి. మొత్తము 6 1/4 వమాలయినవి. బి. సుబ్బారాజు, ఎల్. సుబ్బారాజుగార్లు తాము తయారుచేసిన ఉప్పును సభలో పంచిపెట్టిరి. పుచ్చకొన్నవారు, కొన్నవారు, అమ్మినవారు అందరూ చట్టమనుకారము క్షేమార్థమని సభలో వస్తుముగ తెలియజేయుబడెను. డాక్టరు ఫాలకోడేటి గరునూర్, కలిదిండి గంగరాజుగార్లు ఆసభకు హాజరయిరి.

(స్వేద్యువిలేఖరి)

మద్రాసు సంగీత పరిషత్

సంగీత శాస్త్రవేత్తల సమావేశము

మద్రాసు సంగీత పరిషత్తువారిచే జరుపబడు సంగీత సమావేశము రాజోపు డిశంబరునందు జరుగును. ప్రస్తుతము నేడు 18వ తేదీనుండి 21 వ తేదీవరకు సంగీత శాస్త్రవేత్తల సమావేశము తిరువల్లిక్కేటి మణిఅయ్యర్ హాలునందు ట్రిటి. వి. సుబ్బారావు గారి ఆధ్వర్యమున జరుగును.

యస్. ఐ. రైల్వే కుట్రకేసు నిర్బంధితులు

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 17:—డా|| వరదరాజులనాయుడు గారు తిరుచినాపల్లి జైలు నువరంబెండుంటునకు యాక్రింది తిరిగి నంపిరి.

యస్. ఐ. రైల్వే కుట్రకేసులో నిర్బంధితులైన ఖైదీల యిక్కట్లను గూర్చి నేను ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించినాను. నిరసనవస్త్రము మానవలెనని కోరుచు. (ఫీ. వెను)

రాకపోకలా:—సి. అబ్దుల్ హక్ము సాహెబుగారు మద్రాసు షెరిఫ్ నిన్నరాత్రి మెంగూరుకు వెళ్లిరి.

యస్. వి. రామమూర్తి వి. సి. యస్., సి. ఇ. గ్రాహమగార్లు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

రా. బ. వెంకటరామ నాయుడుగారు నిన్న రాత్రి వాల్తేరుకు వెళ్లిరి.

ఆర్. యస్. కర్నా యం. యల్. ఏ. గారు నేటి ఉదయమునకు కలకత్తానుండి మద్రాసుకు వచ్చిరి.

శ్రీ. సి. మూర్యప్రకాశరావు డా|| గురుమూర్తిగార్లు రాజమహేంద్రవరమునుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి.

విదేశ వస్త్ర బహిష్కారము

విదేశ వస్త్రములను కొనినవర్తకునికి శృంగభంగము ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 17:—ధిల్లీలో నొక గుడ్డలబహుళలో సత్యాగ్రహవాలంటీరులు పిక్కులుచేయుటచేత గలిగిన లాభము ముకు తెలియబచ్చినది. కాంతిసైనికులు యెంతచెప్పినను వినక ఒక వర్తకుడు ఒక చేలు విదేశీగుడ్డలను కొనినను ఆతడు బహు నుండి వెళ్లపోవుచుండగా సత్యాగ్రహము పోయ్యదారికడ్డముగా పడుకొనిరి. వర్తకుడు వారి మీదుగా నడిచి పోయెను. కాని అతని నానుక వచ్చుచున్న కూలీవాడు వారిమీదుగా నడచినప్పుడు అంగీకరింపదయ్యెను. అందుపై ఆవరకుడు టాంగావానిని పిలిచెను. కాని గేటుకు అడ్డముగా పరుండియున్న కాంతిసైనికుల మీదుగా నడచి వచ్చుట కతడు నూడనిరాకరించెను. విధిలేక ఆవరకుడు గుడ్డలముటను దుక్కామువాని కిచ్చివేయవలసిన వాడయ్యెను. కాంతిసైనికులమీద యొక నిర్దాక్షిణ్యముగా నడిచి పోయినందుకు ప్రజలపిని చీవాట్లు పెట్టిరి. (ఫీ. వెను.)

గాడిదలకు విదేశ వస్త్రాలంకారములు

బొంబాయి ఏప్రిల్ 17:—విదేశ వస్త్రబహిష్కరణను, కొనసాగించుటకు బొంబాయి యుద్ధాలోచన సంఘమువారు మంచిపురాయము పన్నిరి. కాంతిసైనికులలో 200 మంది 6 గాడిదలను తెచ్చి వానిని విదేశ వస్త్రములతోడను కుళ్ళాయాలతోడను అలంకరించి ఈరేగించిరి. త్రోవలో కనబడినవారిని విదేశ వస్త్రములను త్యజింపవలసినదని వారు కోరుచు పోయిరి. మూడు గంటలు తిరిగి పెద్దవిదేశ వస్త్రముల మూటలలో వారు కాంగ్రెసు అఫీసు చేరిరి. దారిలో పోవువారందరూ పాట్ల చెక్కలగునట్లు నవ్వి యికమీద విదేశ వస్త్రముల సుపయోగింప రాదని తెలచిరి. (ఆ. వె.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా శాంతి సైనికులు.

ఏప్రిల్ 16:—శ్రీయుత గోమనంట్ల వేంకటసుబ్బారావుగారి నాయకత్వముక్రింద 22కాంతిసైనికులు దివి (ద్విపము) నందు సంచారముజేయుటకు యాకోజున బయల్పెట్టినారు. చెన్నా పురమునందు సేకరింపబడిన ఉప్పు బహిష్కరముగ ప్రతిగ్రామ మునందును విక్రయింపబడును. చైత్రయాత్రయందలి గ్రామములంద్రనేకచోట్ల ఉప్పు స్వతస్సిద్ధముగ తయారుకాబడియున్నది. దొరికినచోట్లనెల్ల ఉప్పు సేకరింపబడును. ఉప్పు సేకరించుట ప్రతివోటునందును సార్వజనికముగ నేయుండును. సహాప్రజలు ఉప్పునుసేకరించుట పండించుట మున్నగునవి సామాన్యకార్యక్రమముక్రింద పరిణమించునట్లు చేయుబడును. ఇతరచోట్ల ఉప్పు అమ్మబడును. లవణశాసనోల్లంఘనమే ముఖ్యోద్దేశ్యము. తదితరముగ కాంగ్రెసు ప్రచారమును జలుగును. యాత్రదాదాపు అనగడ, నాగాయలంక మున్నగు 21 గ్రామముల వైచిలు కుండును. పుమారు 80 మైళ్ల కాలినడక గావించవలసియుండును.

సత్యాగ్రహాభిరము

ఆంధ్రదేశ సత్యాగ్రహసమరము

రాష్ట్రనియంత్ర దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి ప్రకటన

ముందుకర్తవ్యము

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 16:—దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ఆంధ్రదేశనియంత్ర వివిధమండలముల సత్యాగ్రహ శిబిరములు జరిగిన పిదప నిజమే చేరి యాదిగవరీ ప్రకటించుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశములో గంజామునుండి మదరాసువరకు అనేక చోట్ల వెలసినవారు ఈ పన్ను తయారుచేయుటయందు పాల్గొనిరి. అనేక వెలసినవారు, గ్రామగ్రామములకు తిరుగువారిని అణగారినవారు ఈ పన్ను కొనిరి.

ప్రభుత్వలక్షణము కొనరాదు

జాతీయవాదులు ముగిసినందున, నికముందు ప్రభుత్వ లక్షణము ఉపయోగించునని బట్టుపెట్టుకొనవలె ననియు, విదేశీ ప్రభుత్వమీ యొక్క మద్దతిపై ప్రచారముల కొనసాగించవలె ననియు మహాత్ముడు దేశీయులను కోరియుండెను. ప్రభుత్వలక్షణము ఉపయోగించరాదన్నచో ప్రజలు తమంత తాము ఉప్పు తయారుజేసి కొనవలెను. అన్ని జిల్లాలలోను సత్యాగ్రహసంఘాలు ఏర్పడగలగా ఉప్పుతయారు అనుటకు అవకాశములుగల స్థలములను కనుగొనవలెను. సామాన్యజనులను ఉప్పు తయారుజేసికొనుటకు ప్రేరేపించువరకు సత్యాగ్రహములు ఏర్పడగలగా ఉప్పు తయారు జేయుచుండవలెను. మరియు ఉప్పుపన్ను గ్రామస్థులు సముద్ర తీరము నుండి తెచ్చి తమ యిండ్లలో ఉప్పు తయారుజేసికొనవచ్చును. మొరక తాలూకాలలోగూడ ఉప్పు పండితములు లుండను. అచటనుండి చవుటినున్న తీసి దానికి తొడింతలు నీటిని కలిపియుంచినచో మట్టితేరును. ఆ నీటిని దీని పొయ్యిలపై మరగించినచో తెల్లని ఉప్పుగును. ప్రతిజిల్లాలోని సత్యాగ్రహసంఘము అట్టి స్థలమును కనుగొని గ్రామస్థులలో ప్రచారముచేయుట తమ విధిగ నెంచవలెను.

ఇతర పనులు

ఉప్పుచేయుటలో బాటు మద్దతిపేర్చును విదేశీప్రభుత్వమీ యొక్కరముగూడ కొనసాగించవలెనని మహాత్ముడు కోరెను. కలుదుకాణములవద్ద పికటింగు స్త్రీలు మాత్రమే చేయవలెనని మహాత్ముడు పట్టుపట్టియున్నాడు. కావున దేశీయములను సర్వదా ముందంజవేయుచున్న ఆంధ్రవనితలు యిప్పుడు ఈమద్దతి పాటించు నగుటకు వెనుదిరుగని నమ్మచుచున్నాను. విదేశీప్రభుత్వ బహిష్కారము గూర్చి తెలుగువారికి గుంటూరు మున్నగు ప్రభుత్వ వరకులు 6 నెలలవరకు విదేశీ ప్రభుత్వములను తెప్పించునని దీర్ఘానియమొనక సంతోషపడముగ నున్నది. ఇతరచోట్ల ప్రభుత్వపాఠశాలగూడ వారినడవరించి విదేశీప్రభుత్వ బహిష్కారమునకు తోడ్పడవలెను. విదేశీప్రభుత్వ బహిష్కారము ఇంకొకవిధమున జయప్రద మొనర్చవచ్చును. సత్యాగ్రహము పోయి గ్రామగ్రామములందు ఖద్దరు విక్రయించవలెను. వారికి ఖద్దరు సరఫరా జేయుటకు తీరని కారక సంఘము వారు తగు యోచనలు జేయవలెను. కొన్ని చోట్ల ఖద్దరు దీక్షలు నీరి. ఇతర చోట్ల పక్షిగూడ అట్లే జేయవలెను. తమ స్నేహితులను పార్టీలను గూడ కద్దరు కట్టుమని ప్రోత్సహించవలెను.

సత్యాగ్రహములకు సహాయము

చాలా చోట్ల పక్షి వస్త్రములు, గొప్ప రయితులును సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ధనమిచ్చియు, బియ్యము వగయిరా లాసంగియు సహాయము జేసిరి. వాలంటీరు దండలు గ్రామములందు సంవరించుచున్నపుడు గ్రామస్థులు సహాయము జేసిన తీరి జూడ ప్రజకు స్వాతంత్ర్యము యొడల యొంత ప్రీతిగలదో తెలియగలదు.

వాలంటీరుల సంచారమువలన జనబాహుళ్యమునందు ఎంతయో ప్రచారముజరిగినది. సమిష్టి శాసనోల్లంఘనమునకు తగిన అవకాశము లేర్పడినది. కావున ప్రతిజిల్లా యొక్కను వాలంటీరులను చేర్చుకొని, వారికి కిక్కియొసంగి ఉప్పుతయారు చేయుటను గూర్చియు, ఖద్దరుధరించుట, మద్య నిషేధములగూర్చియు ప్రచారముజేయవలెను.

జిల్లానాయకులు సత్యాగ్రహ సంఘములను ఆదర్శవీరులుగా నిర్దేశముగ నుంచవలెను. వాలంటీరులను ఎంచునపుడే జాగ్రత్త వహించవలెను. యువకులే యీ యుద్యమమునకు నిజముగ ప్రాణము పోయగలరు. సత్యాగ్రహదేశములలోని వెక్కిరిండు గ్రామములనుండియే వచ్చి విద్యావంతులు యొక్కను తమవంతు జనమును పంపవలసియున్నది. వ్యవధి లేనందున వెంటనే కార్యరంగము వరకవలెను. ప్రభుత్వమువారి రాష్ట్రమున నిర్బంధముల

సత్యాగ్రహ సేవ కాకినాడ చేరుట

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 18:—సత్యాగ్రహ శిబిరము ప్రచారకాళాధికారి ఎం. తిరుమలరావుగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—దాని సుబ్రహ్మణ్యంకళా వెంకట్రావుగారు నాయకత్వమున నుమారు 150 గ్రామములందు 210 మైళ్లు కాలినడకను సంచారము చేసి నీ సత్యాగ్రహ సేవ నగరం సత్యాగ్రహసేవ నిన్న సాయంత్రము కాకినాడ జేరెను. ప్రజలందరూ వారిని సన్మానించుటకు వీలగునట్లు దుకాణములన్నియు మూయబడినవి. స్వచ్ఛందముల కట్టుబడినవి. నుమారు 10,000 మంది ఉత్సవమునందు పాల్గొనిరి. సాయంత్రము 10 వేలమంది సత్యాగ్రహిణులు కమలాదేవి మున్నగువారు నాయకులకు పూలదండలు వేసి సత్కరించిరి. వారెవరూ లాసంగబడినవి. పెద్దకోడలంతయు 2½ మైళ్లు వరకు జనసమూహముచే నిండిపోయెను. సాయంత్రము 8 గంటలకు పెద్దబహిరంగంబు జరిగెను. రంగయ్య నాయుడుగారు కాకినాడ పురజనుల తరఫున స్వరాజ్యసేనకు స్వాగత మొసంగెను. వెక్కిరి సత్యాగ్రహిణులగు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము తరఫున స్వాగత మొసంగిరి.

దాని సుబ్రహ్మణ్యంకళా గారు, కళా వెంకట్రావు గారు ప్రభుత్వ తరమున నుండు తమ శాంతినిపింతులు ప్రాణమునకు తెగించివచ్చినందున, విజయము లేకున్న పక్షస్వర్గముపొందెదరుగాని ఇంటికి మరలరని జెప్పిరి. తిరుమలరావుగారు ధనసహాయము కోరగ జచ్చు, నగలు, బియ్యం, నెయ్యియున్న గునవి స్థలలో ఒసంగబడినవి. విదేశీప్రభుత్వవలన మొనర్చినపీడన సాయముగారి వాలంటీరులను వేదవాక్యములతో దీవించి అక్షతలు జల్లి శాంతివనములతో సభ ముగించిరి. (తంతి)

వెంట్రవెగడ

తూర్పుకృష్ణా మండలము

శాసనసభ్యులము-లవనికరయము

నేటిసాయంత్రం 4½ గంటలకు శ్రీరామేశ్వరాలయము నుండి ఒకభక్త మిక్కిలి అవ్యవధిగా సమావేశముగావించబడినది. గ్రామముందంతయు లై నెస్సలేని ఉప్పు విక్రయించబడునని తెలుపబడినది. నుమారు 200మంది ప్రజ లీసభకు సమావేశమైరి. శ్రీ మ. చంద్రశేఖరరావుచౌదరి, (యువజనసంఘ సహాయకార్యదర్శి ఆంధ్రజననీపత్రికాధిపతి యు. తూ. కృ. కాం. కా. సభ్యుడును అగు శ్రీ బో. వేంకట కృష్ణారావు చౌదరి యువజనసంఘ కైకటరి యగు చ. వేంకట రామారావు చౌదరి గారు ప్రస్తుత దేశీయస్థితులను గురించి వివరించినది, చిన్నపురమునాడి యీగ్రామవాస్తవ్యుడు (తూ. కృ. కాంగ్రెస్ వాలంటీయర్లు) శ్రీగరిపాటి నాగభూషణం చౌదరి శ్రీకౌసలబా నాగభూషణం చౌదరిగారు తెచ్చిన లవణమును విక్రయించబడినది. తెచ్చినవారి పోపాటు అమ్మినవారను, కొన్ని వారును గవర్నమెంటు పుష్కళాసనమున తిరస్కరించినట్లులే యెంచబడి కిక్కు పాత్రులగురుని తెల్పబడిన పిమ్మటనే ఈక్రింద వివరించినవారు లవణమును కొనిరి.

చలసాని, వేంకటసుబ్బయ్య చౌదరిగారు (క్లాత్ మచ్చెంట్టు) 1 పాట్లం రూ. 2-2-0

చాగర్లమాడి బ్రహ్మానందరావుగారు (యువజన సభ్యుడు) 1 పాట్లం రూ. 1-0-0

పెరుమాళ్ల శేషవతారం గుప్తగారు (కమిషన్ మచ్చెంట్టు) 1 పాట్లం రూ. 1-0-0

చలసాని వెంకట్రామారావుచౌదరిగారు (యువజన సంఘ కైకటరి) 1 పాట్లం రూ. 1-0-0

మద్దుకూరి చంద్రశేఖరరావు చౌదరిగారు (యువజనసంఘ సహాయకార్యదర్శి) 1 పాట్లం రూ. 0-14-0

మొత్తం రూ. 6-8-0

సదరు మొత్తమును సబర్కత్తి సత్యాగ్రహశ్రమమునకు పంపించడమైనది. (ఒకవిలేఖరి)

ప్రారంభించిరి. ఆంధ్రదేశీ ప్రజాశక్తి దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు గార్లను ఆంధ్రదేశీయులని ప్రధాన నాయకులను అరెస్టు జేసి యే రూ. 500 జరిమానా విధించిరి. ఉద్యమముయొక్క ప్రారంభము నంజేయున్నది. అభివృద్ధి చెందుకొలది ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవర్తల తీరకయించును. కావున మనకు గల సర్వశక్తులను కేంద్రీకరించ శాంతముగ ప్రభుత్వము వారి నిరంకుశచర్యలను ఎదుర్కొనవలెను. స్వాతంత్ర్యము బడయువరకు వినుగు చెందరాదు. (స్వకీయవిలేఖరి)

భారత కాంగ్రెసు

మహాసభాధ్యక్షుల

మహాత్ముడు పండిత మోతీలాలు

గారిని నియమించుట

పండిత మోతీలాలుగారు

అధ్యక్షతాధికారమును స్వీకరించుట

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 17:—పండిత జహంగీరాబాద్ గాంధీమహాత్ముని భారత కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షునిగా నియమించిరి. ఈవార్త మహాత్మునకు దెలుపబడినది. మహాత్ముడాపవని నిరాకరించుచు పండిత మోతీలాలుగారికి 18 వ తేదీని తంతివార్త నంపెను.

మహాత్మునితంతివార్త

“నే నీమిత్రమును ధరించుట అనవసర మగుటయేగాక హానికరముగూడ నగునని నేను నమ్ముచున్నాను. మీ రిభారమును విహింపగలిగినచో మీరే దీనిని ధరింపవలెను” అని మహాత్ముడు మోతీలాలుగారికి తంతివార్త నంపెను.

మోతీలాలుగారు బాగుగా నాలోచించి నేడు (17 వ తేదీ) మహాత్ముని కిలుల తంతివార్త నంపిరి.

మోతీలాలుగారి తంతివార్త

“మీ తంతివార్త చేరినది. మీతో స్వయముగా మాటలాడవలసిన అంశములుగలదుగాని అధ్యక్షుడవని వెంటనే మరియొకరు వహించుట అవసరమగుటచే అనవసరము కాలవిలంబనము కలుగకుండజేయుటకు నాసార్యకారిక నేనను భారతకాంగ్రెస్ సంతోషపూర్వకముగా సమర్పించుచున్నాను. మీ ఆజ్ఞలను నెరవేర్చుటకు సిద్ధుడనై నేజీ అధికారము స్వీకరించిరి. నేజీ ప్రకటనను గూడ చేయుచున్నాను” అని పండితుడు మహాత్మునకు తంతివార్త నంపెను.

భారత కాంగ్రెసు మహాసభ నూతనాధ్యక్షుని ప్రకటన

మార్చి 26 4 వ తేదీని అహమదాబాదులో జరిగిన భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభలో ఆహ్వానింపబడిన తీర్మానము ననుసరించి పండిత జహంగీరాబాదు కలిగిన అధికారమునుబట్టి తన్ను అరెస్టు చేసి న పిమ్మట గాంధీ మహాత్ముడు అధ్యక్షుల పహింపవలెననియు ను మహాత్ముడు అరెస్టుచేయబడినను లేక అధ్యక్షులను వహింపబాలకపోయినను ఆ పదవిని నేను (పండిత మోతీలాలు) వహింపవలె ననియును ప్రకటించెను. ఇప్పుడు అధ్యక్షులపహించుటకు మహాత్ముడు సమ్మతించలేదనియును అందులకు నన్నే నియమించె ననియును ఈపై ప్రకటించబడిన రెండు తంతివార్తల వలనను స్పష్టము కాగలదు.

అందువలన నేడు 17-వ తేదీ ఉదయమున నేను యీ అధికారమును వహించితిని. భా. కాం. కార్యసంఘమువారి యొక్కయు స్థాయిసంఘమువారియొక్కయు ఆహ్వాదమును బడయు పద్ధతినే నేను నేడీపద్ధతిని వహించితిని. నన్ను అరెస్టు చేయువరకను జహంగీరాబాదు స్థానమున అధ్యక్షధర్మముల నన్నిటిని నేను నెరవేర్చెదను. నన్నుగూడ అరెస్టుచేయునెడల అప్పటికి మిగిలియున్న వాలో నొకరిని అధ్యక్షునిగా నియమించియే చెరసాలకు వెళ్లెదను. అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె. ప్రె. ప్రె.)

* * * * *

మహాత్ముడు దండిని వదలివేయుట

ప్రధాన శిబిరమును కరాడీ మటవామకు మార్చుట

జలల్పూరు, ఏప్రిల్ 17:—గాంధీజీ దశములోని నలంబీరు లండనును దండినుండి బయలుదేరి గాంధీజీతోగూడ 16 వ తేదీ ఉదయమునకు విజల్పూరు వచ్చిరి. 17 వ తేదీ సాయంత్రమున వారందరూ విజల్పూరునుండి కరాడీకి బయలుదేరిరి. కుట్వాడు జలల్పూరుకు అరుమైల్లదూరమున నున్నది. దండిలో ఉప్పుచేయుటకు ప్రజలవద్ద పుచ్చుకొనిన సామాన్రుల నన్నిటిని నలంబీరులు మరల వారి కిచ్చివేసిరి. 8 వ తేదీ మొదలు 15 వ తేదీవరకు దండిలో మొత్తము 40 వాగులకు ఉప్పును వలబడి రలు తయారుచేసిరి.

20 వ తేదీ ఆదివారమునాడు బాద్షాలో రైతుల సభలో మహాత్ముడు ఉపన్యసించును. (ప్రె. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

గాంధీగారు

వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు

(రూటరు)

వ్యాంగ్కోవరు, ఏప్రిల్ 16:—గాంధీగారిని గూర్చి వా యభిప్రాయమును వెలుపుటకు ఆకాశమునున్నది. కాని వాక్యాన్వయ తంత్రమును గూర్చి గవర్నరు జనరలు కున్న నిర్బంధములచే నేను మాట్లాడవలసిలేదు. బ్రిటనును వదలి 20 సంవత్సరములైనది. మరల బ్రిటనుకు పోవుచున్నాడను. ఆపును నేను స్వేచ్ఛగ మాట్లాడుటకు వీలగునని వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు నెను.

ఆంగ్లో రషియను వర్తకాభివృద్ధిగొలుకు పొందగల్గున గాదును సోల్వీస్కా-పుగాల్స్ తాత్కాలికముగ ఒక ఒడంబడి కను సంతకము చేసిరి.

కామన్సునభ

నర్దారు పటేలుగారికి

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 17:—నర్దారు పటేలు పటేలు వారిపై మోపిన సేరమును వారికి విధించిన శిక్షను గూర్చియు బ్రిటను గారకుగా వివరములను దెలుపుచు వెలుపాలయం దా యధను బొంబాయి వెలుపాల నిబంధనల ప్రకారము ఆదరించు చున్నారని ఇండియా మంత్రి వెన్ను గారు తెలిపిరి.

ఏప్రిల్, 6 వ తేదీనుండి 18 వరకు 150 మందిని అరెస్టు చేసినట్లు ఇండియా ప్రభుత్వము తెలిపినదియు వీరందరిని లహో కాసనోల్లంఘమునకే పట్టుకొనిరని జెప్పబాలననియు వెన్ను గారు తెలిపిరి.

కామన్సునభ

భారత దేశవరిసితులు

పెన్నరు బ్రాక్స్ గారి తీర్మానము మీగిపోవుట

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 17:—భారతదేశ పరిస్థితులను గూర్చి దెలుపుచు గతవారము జరిగిన సంగతులను తెలిసికొనుటకు మంచి రాజకీయ వైపుల్యము గావలెననియు ఆ కష్టములను తొలగించ వలెననియు ఈ ఆందోళనను ఆ కష్టములకు గుర్తు అనియు పెన్నరు బ్రాక్స్ గారు తీర్మానము నుపపాదించి సభనాపు జేయవలెననిరి. ఇండియా కార్యాలయమువారు రాజప్రతినిధి చాలవరకు భారతీయులపట్ల సానుభూతితో మెలకుచున్నట్లుచే బ్రాక్స్ గారు రంగీకరించిరి. అయితే ఇది చాలవనిరి. ప్రభుత్వము వారు ఇంకను విస్తారముగా ముందుకు బోవలసియుండెననిరి.

గాంధీగారి యుద్ధయము సర్వవైద్యరణీయము గాదని వెన్ను గారున్న మాట నిజమేయనియు కొందరు మితవాదులు తాండు చేబిలునభకు వచ్చెనువారున్నారన్న మాట నిజమేయని యు ఆ పథలో ఇండియాకు తృప్తికరముగ వ్యవహారపరిష్కార మగుటయు గూడ జరుగవచ్చును. కాని వెన్ను గారు భారత కాంగ్రెసుపట్ల ప్రజలు అనుభుచున్న అభిమానమును దానికున్న భలమును వెన్ను గారు సరిగా గ్రహించలేదని బ్రాక్స్ గారు తెలిపిరి. గాంధీగారిపట్ల ప్రజలన్న గౌరవమును వెన్ను గారు దెలుసు కొనలేదన్నారనిరి. వాయుకులను అందరిని శిక్షించుటకు మొదల తీసిన మితవాదులు గూడ జాతీయవాదులపట్ల జేరదననిరి. వ్యవహారము ప్రతిమించుకుండనే భారతమస్థును పరిష్కరించుటకు గొప్ప ప్రయత్న మునుజేయవలెననిరి. ప్రైవేటుకమిషనుని వేదిక ప్రకటితమైనవెంటనే దానికి అవసరమేర్పడును. అపుడు కార్మికసమస్యవారి విధానమును సాగించి సంపూర్ణ స్వేచ్ఛపరిపాలన మను స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును ఇండియాకు వర్తింపజేయు నుద్దేశించితిమని ప్రభుత్వము ప్రకటించవలెననిరి. ఈ చర్యకు ఇండియా మంత్రి వెన్ను గారు రాలేదు. జాట్టిల్యాన్సుబీగారి నాయకత్వమును వహించిరి. భారతదేశ కాంగ్రెసుసభవారు తొలకు చేబిలు సమావేశమును నిరాకరించుట విచారకరమని కమాండరు కెనెల్స్ గారు తెలిపిరి. ఇప్రుడయినను వారు దానిని తమ యభిప్రాయములను దెలుపుట కుపయోగించుకొనెదరు గాక యని గోనుచున్నాడననిరి.

ఇండియాలో పరిస్థితులు కష్టపడతమంటే యున్నవి. కాని వాటిని చులకనగా అతిశయోక్తిగ జెప్పుచున్నారని, ఈ

యుద్ధయమును పెన్ను గ్రామములందు ఏమియు తలపిస్తలేదు. గ్రామములు వారివారిపనులను చక్కచెట్టుకొనుచున్నారు. ప్రజలలో గొప్ప తరగతివారు బ్రిటిషుపాలనమునకు మైత్రిని జూపుచున్నను, వారెగూడ స్వేచ్ఛపరిపాలనమును వాంఛించుచున్నను కాంగ్రెసుతో ఎట్టి సంబంధమును జెట్టుకొనలేదనిరి. దౌర్జన్యమును ఆపుజేసి లాఆర్డరును కాపాడుటలో ఇండియా ప్రభుత్వము వారవలంబించు విధానమునకు వీరు తోడ్పడదననిరి.

భారతనాయకులను అరెస్టుచేయువిషయమై చాల నిగ్రహమును జూపవలసినదని బ్రాక్స్ గారు తీర్మానమును మ్యాక్స్ ను గారు బలపరచిరి. భారతీయులు గౌరవస్వాతంత్ర్యము నిచ్చెదమని ప్రభుత్వము ప్రకటించవలెననిరి. వెన్ను గారు అవసరమగు రాజ్యాంగసభకే గాక తప్పినిదిగాదనియు ఈ విషయములన్నిటిని ఆతడువచ్చి కేంద్రతో ఆలోచించుననియు ల్యాన్సుబీగారు తెలిపిరి. ఇర్విన్ ప్రభువు రాజప్రతినిధిగ నుండుట బ్రిటను ఇండియా దేశముల యుద్ధయమనిరి. వెన్ను గారు ఇండియా మంత్రిగ నుండుట ఇంకొక అవ్యవస్థమనిరి. ఏర్పడిన కష్ట సమస్యలను, పరిస్థితులను పరిష్కరించుటకు కే క్రివందనలేక ప్రయత్నించెదనని నమృతము గలవనియు ల్యాన్సుబీగారు తెలిపిరి. క్రిందటివర్షలో వెన్ను గారు గావించిన ప్రకటనమును దెలుపుచు ఇర్విన్ ప్రభు వెన్ను గారికన్న పరస్పరవిశ్వాసమున్నట్లు భారతీయులు బ్రిటనులకుండునట్లు ప్రయత్నించవలెననియు తా మభిప్రాయము నిజమనే వలయుచున్నారని తెలిసికొనవలెననియు నుడిపిరి. పరస్పర విశ్వాసముతో మెలగుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి. ఈ విషయమును ఆనగా బ్రాక్స్ గారు సభను ఆపుజేయవలెనని చెప్పిన తీర్మానమును వదలగొనిరి. కామన్సునభ 29 వరకు ఆపుజేయబడెను.

వాతావరణ పీఠిక

1930 నవంబర్ 18-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యతలలు	మీ 24 X అలబలో అత్యధిక స్వేచ్ఛ	మీ 24 X అలబలో అత్యల్ప స్వేచ్ఛ	మీ 24 X అలబలో స్వేచ్ఛ	జనవరి 1-న తేదీనుండి స్వేచ్ఛ	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు జరియు
గోపాల్ పూర్	89	76	...	1.8	+ 1.5
నికాబుల్లగూడు	87	74	...	0.2	- 0.2
రాజ్ నాడ	90	74	...	0	- 0.2
నుచిలిపట్టణము	83	78	...	0	- 0.8
కర్నూలు	102	76	...	0	- 0.8
జిల్లా	100	78	...	0.5	+ 0.1
అనంతపూర్	...	...	...	0.2	+ 0.1
కడప	102	77	...	0	- 0.2
నెల్లూరు	98	76	...	0	- 0.2
మద్రాసు	91	75	...	0	- 0.8
కడపూరు	90	77	...	0	- 0.4
నెల్లూరు	95	78	...	0	- 0.8
సీలము	99	75	...	0.1	- 0.7
కోయంబత్తూరు	97	76	...	0	- 0.7
తిరుచనాపల్లి	91	78	...	0.8	- 0.1
నాగపట్టణము	89	82	...	0	- 0.8
కుదుర	97	79	...	0.5	- 0.5
రాంజిత్	89	80	...	0.6	- 0.5
పాలంకోట	...	...	...	0.8	- 1.2
తిరువేండ్రము	90	78	...	1.6	- 0.5
కొచ్చి	92	81	+	1.7	- 1.6
రాజ్ కట్టు	94	80	...	0.1	- 1.8
కుంగుగూరు	91	79	...	0	- 0.6
తెంగుగూరు	95	65	...	0	- 0.6
మైర కార	87	61	...	0.7	- 0.5
కొడైకనూర్	78	49	...	0.7	- 1.7
కూనూర్	75	50	...	4.1	

సర్కారులు:—గోపాలపురములో తప్ప ఇతరచోట్ల పగటివడిమి 3 మొదలు రెడ్డిలకు తక్కువ.

దక్కను:—రాత్రివడిమి తక్కువ.

కర్మాటకము:—నెల్లూరులో పగటివడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు,

సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

నెల్లూరులో మద్యనిషేధము

ఉప్పు ప్రచారముతో బాటు కొనసాగుట

నెల్లూరు, ఏప్రిల్ 18:—

నెల్లూరుజిల్లా యుద్ధాలోచన సంఘమువారు ఉప్పు కాసననిరోధముతో బాటు మద్యనిషేధ ప్రచారము గూడ జేయ నిశ్చయించిరి. తూర్పుతీరపు ఫిర్యాబీ కోర్టువారు తాలూకాయందు 20 గ్రామములయందు యీ ప్రచారము జరుగును. కల్లుదుకాణములవద్ద వాలంటీర్ల గస్తీ తిరుగుదురు. ఈత చెట్లు కల్లుగీతకు ఇకముం దొంగబడవు జిల్లాయంతలను ఉప న్యాయములు ప్రచారము జరుగుచున్నవి. అందుచే పూటవారు కల్లుదుకాణము మూయవలసినవైయు. మైసాదులో దుకాణము వనిజేయుట లేదు. దుకాణములకు స్థలము దొరకకయున్నది.

గంగపట్నం గోడలపల్లి మైసాదుగ్రామములలో నీరు పెడల్పుయిన తట్టులో నిల్వయుంచి యెక్కువగా ఉప్పు జేయుచున్నారు. మైసాదులో ప్రతిదినము ఉప్పు తయారు జేయుచున్నారు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరమున

బహిరంగసభ

అచటి న్యాయవాదులు కొందరు నెలకు 100

రూపాయలవంతున నిచ్చుటకు

వాగ్దాన మొనరించుట

పండిత జవహరిలాలు గారిని అరెస్టు చేసిన సందర్భమున యీ నెల 15-న తేదీన రాజమహేంద్రవరమున బహిరంగసభ జరిగినది. సత్యాగ్రహోద్ధయమున నెలకు 100 రూపాయల వంతున నిచ్చుచుందుమని అచటి న్యాయవాదులలో కొందరు కలసి వాగ్దానము చేసిరి. సభలో విదేశీ ప్రభుత్వమును గూడ జరిగినది.

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

మచిలీపట్నం

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏప్రిల్ 14:—వల్లభ నేని రామబ్రహ్మచారి (గొల్వే

పల్లి) వల్లభ నేని సత్యనారాయణగారు, పొట్లూరి శ్రీనివాసయ్య గారు, పొట్లూరి పట్టాభిరామయ్యగారు చిన్నాపురమునుంచి బందరకు ఉప్పుబుట్ట తీసుకొని బయలుదేరిరి. శివగంగసమీపము నకు వచ్చేసరికి పోలీసువారు అడ్డుతగిలి బుట్టను ఇప్పుడలసినదిగా రామబ్రహ్మచారిని అడిగిరి. బుట్టను ఇప్పవని చెప్పియూ, దానిని కాళ్ళపండున పెట్టినారు. అప్పుడు పోలీసువారు నలుగురు దౌర్జన్యముగా బుట్ట చీలివేయకు లాగిరి. కొంతసేపు వెనుకబడి నవీడవ, బుట్టను లాక్కొన్నారు. పైచెప్పిన వారందరూ రెండు గుప్పిళ్ళతో ఉప్పును తీసుకొనిరి. పోలీసువారు, చేతిలోవున్న ఉప్పును ఇవ్వమని గోరిరి. వారు ఇవ్వకని చెప్పినవీడవ పోలీసు వారు తీసుకుపోండి అన్నారు. పోలీసుప్రేమ్ వరకు గాంధీ వ్రష్టు అని చెప్పియూ, దారిపొడుగునా పంచిపెట్టుమావచ్చిరి సభ ఇన్ స్పెక్టరుగారు లోపలికి రావలసినదిగా అందరిని పిలిచిరి. వెళ్ళగానే వ్రష్టువున్నదా అని సభ ఇన్ స్పెక్టరుగా రడిగిరి. వ్రష్టుదని అందరూ చెప్పిరి. ఇవ్వమనిగోరే, వాలంటీర్లు ఇవ్వమనిచెప్పినారు. బహుతముగా లాక్కొంటా మన్నారు. మియిట్టుచుని వాలంటీర్లు చెప్పినారు. రామబ్రహ్మచారి చేతు లోనుండి వ్రష్టును బలవంతముగా లాక్కొనిరి. రెండోచెయ్యి కాళ్ళపండున పెట్టి రెండుకాళ్ళు లంకవేసి పడుకొన్నారు. ఆ వ్రష్టువున్న చేతిని పట్టుకొని రెండు దఫాలు ఎత్తి కుదేశారు. అప్పటికిమాదా ఉప్పురావందుక, రెండుకాళ్ళు ఇద్దరు పట్టుకొని మడతను చిడతీసి చేయి బయటికి తీసిరి. నలుగురు కలసి ఎడమచేతిలో వ్రష్టు ఉప్పును తీసుకొన్నారు. మిగిలిన 3 వాలంటీర్లు చేతిలోనుంచి ఉప్పును బలవంతముగా నలుగురు పట్టుకొని లాక్కొన్నారు. పొట్లూరి సత్యనారాయణ గారి చేతిలోని ఉప్పు తీసుకొనుటకునే, వెళ్ళపొమ్మని చెప్పిరి. అందరి పేర్లు వ్రాసుకొన్నారు. వెనుకబడినవారూ పోలీసువారి గోల్లు వాలంటీర్లు శ్రేణివిడ గుచ్చబడినవి.

గురజాడ రాఘవశర్మ, చెరువూరి అంకిశీమ చౌదరి, నేక కుట్టారావు, ఎన్నేని చిరకమయ్యగారు బయట లోడు ప్రక్కన నిలుచుండి లోపల ఏమిజరుగుచున్నదో చూస్తూవుండిరి. సభ ఇన్ స్పెక్టరు బయటికివచ్చి గద్దడ స్వరముతో వెళ్ళి పొమ్మని చెప్పినాడు. కాని వారు కదలలేదు. ఈలోపుగా పోలీసువారు బొక్కెనలతో నీరు తెచ్చి పీరివిడ నీళ్ళుకొట్టిరి. నీళ్ళుకొట్టినప్పటికి వీరు కదలలేదు.

శ్రీమతి మీనాక్షి అమ్మమ్మ (కొలంబో కాననం)
యందలి కార్తిక ప్రతినిధియగు శ్రీ నరేంద్రయ్యగారి సతీయన
గారు తమిళమున మాట్లాడుచు భారతీయులు విశిష్టులగు
రనియు, పురుషాచార్యును కార్యవైద్యులగు ప్రకటింపబడిన
తమిళమునను మైనవనియు, విశిష్టమైన యుద్ధము భా
తీయుల నీ ప్రభుత్వము చేసిన కొలంబో, ఇదివరలో కాననం

వివిధరాష్ట్రముల సత్యాగ్రహ సమరము

భారతనారీకుటుంబ ఉత్సాహముతో పాల్గొనుచుండటము

స్వాతంత్ర్యమునకై కందమూలముల నాచగించెదము - చర్యలపై శయనించెదము

చెరసాలలను స్వాతంత్ర్యదేవాలయములుగా భావించెదము

పాట్నాలో శాంతిదైకుల ధైర్యవ్రతుల

విదేశకమ్రాంటిబహిష్కారము తీవ్రముగా కొనసాగుచుండుట

ఎన్నికలసందర్భమున ప్రజానాయకులుగ వెలికినట్లున శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రభుత్వ లిఖిత ఇండ్లయందు గూర్చుండుట పాటికావనియు, (సిస్ట, సిస్ట) ప్రకారం, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారితో చాలు వారిసామన కేలకొలది ప్రజల సత్యాగ్రహమును పాల్గొనినో ప్రభుత్వమువారు పరిగెత్తినదియు, ఆత్మగౌరవము గలవా రెవ్వరను ఈయవ్యయము నందు చేరక వెనుక నిలిచియుండబోరనియు పల్కిరి.

శ్రీ కా. నాగేశ్వరరావుగారు. — ఉపన్యసింతుడు ప్రజలందరినీ కార్యదర్శకులలోనికి బునికొనివచ్చుచున్నారనియు, ఏమిటి న లేదీతో ఉపసత్యాగ్రహము ప్రారంభమైన దనియు, చెన్నపురియందు చతుర్థతామసంతో నీయవ్యయము ప్రారంభమైనదనియు, మొదటిదినము సత్యాగ్రహమున దధికారులు మిన్నకుండి 'చెడవదినము ప్రకాశం'గానిని నిర్బంధించి వదిలివేసి మూడవదినము జులూనా విధించి మోటారులు జప్తుచేసి వేలము వేసి రనియు, రేపటిదినము సత్యాగ్రహవలనబడుచున్న సమస్య మురకి రానిక పోలీసువారిచే నెట్టివేయింపవచ్చు ననియు, ఇతరప్రాంతములనుండి ఆధికముగ పోలీసుభటుల నిచ్చుటకై రప్పించుచున్నారనియు, కరాచీ, కలకత్తా మొదలగు ప్రాంతములను జరుగుచున్న వనియు, మన మారంభించిన అహింసాయుత మగు సత్యాగ్రహోద్యమము హింసాపూర్వమునకు త్రిప్పుచు ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నమునందు, ఉపసత్యాగ్రహము జేసి చట్టము నుల్లంఘించిన కేలకొది ప్రజలను నిర్బంధించి యుండలేదనియు, మహాత్ముని యింకను నిర్బంధింపలేదనియు, కొందరు 2 ఫలెలును, మరికొందరు కడేనేరముల కై దాగునూడము లీ తీరున ఒక విధానముగాని, న్యాయము నీతిపాటించి పక శిక్షలను విధించుచున్నారనియు, ఎంతవరకును తప్పు ప్రజలపై వేయక ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారనియు, చెన్నపురియందు ఉత్సాహమునకుగాని, వెలంటిరులకుగాని, ధనహానికమునకుగాని లోటు ఉండబోదనియు, తమ మోటారు జప్తు చేయబడగా మెన్నటి రాత్రి కొందరు పుర ప్రముఖులు తమకు మోటారుల బహుమతిగనెత్తుమని వచ్చినపుడు తామద్దానిని స్వీకరింపక సత్యాగ్రహాభి కొనసాగిస్తేర్చుట జేసియుంటిమనియు, నాటిరాత్రినిజరాత్రులును ప్రత్యేక సభయొకటి జరుగనున్నదనియు, కావున ప్రజాభావమునకు ఫీతి ల్లవలసిన పనిలేదనియు, ప్రజలందరును మహాత్ముడారంభించిన సత్యాగ్రహమును ఏకభావముతో, సంయోగముతో పాల్గొని యుండుట మ వి జ య ము న కు త ిష్టమడవలెననియు ఎదుటివాడు దొడ్లవ్యయము చేరేసింపవచ్చు త్తడు కొంతమున వీడి ఉండవలయుననియు స్వభావమున అట్టి ఉండక సమయములందు నైతము కొంతమున గోల్పోవారనియు హింసాపూర్వమునకు ప్రజలను త్రిప్పుచున్న ప్రజలను దొడ్లవ్యయనకై నిందించుట ప్రభుత్వమువారికి ధర్మముగాదనియు పల్కిరి. కావున ఎన్నడైన దొడ్లవ్యయ జరుగునెడల అందులకు ప్రభుత్వమువారి బాధ్యులుగాని మనము బాధ్యులము కాజాలము. ఉద్యోగధర్మము దేశముయొక్క ధర్మమున సంరక్షించుట, మనమందరించిన యద్యయము అహింసాత్మకము, ఎవరికిని బాధాకరముగాదు. చెన్నపురి పాదుకపుడు వారి అహింసాతత్వమును, వారి కన్యసహిష్ణుత్వమును పరిక్షింపదనుసయ మరుదెంచినది. మమ్ములనుగాని మావంటివారిని కేలకొలది మండింపజేయన కంపినను మిరాగ్రహాపేరులై కొంతమును, సమానమును గోల్పోవారు. నాయకులు లేనినో మిలే నాయకులుగ బహుత్వవలె ఉద్యమమును తుడవరకు కొనసాగింపవలెన. గాంధీజీజీయును దీనినే నాచుచున్నామనియు పల్కిరి. తిలకరాజుగారి, సత్యము, ధర్మము, అహింసలను నీ మాడింటిని మన మవలంబించి వలెను. మనలను ఉప్పుచేయనీక ఆంధ్రకవరచినను. కుండల పనులగట్టిన మరల కుండలతో సిద్ధముగ సుండవలెనేగాని కొంతమును వీడరాదు. నాయకులను నిర్బంధించిన ఫీతి ల్లవదు. ధర్మమునకు, దేశానినకు నాయకులతో పనిచేయమి అ పల్కిరి. (పార్లమెంటు)

శ్రీమతి సమిష్టిదేవి దుర్గాబాయిమ్మగారు పిదప ఆత్మత్యాగకరముగ మాట్లాడుచు విద్యార్థి లెల్లరును తమ చదువును కొంతకాలమువరకు కట్టిపెట్టి, దేశము మహాహింసయందు నునుగొనియున్న నీ తరుణమున దేశమంత పిలుపు నాలించి ఈ యుద్యమముందు చేరవలెననియు, ప్రకాశం, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిర్బంధింపబడిన పిదపను విద్యార్థిసాధకులు చదువులను ముగించి రానినో శ్రీలే వారిసామన నాగింపగలవనియు, పురుషు లందరు సభల కరుదెంచుచు తమ ఆడువారిని సభలకు వెంటగొనిరావలెనుట న్యాయము గాదనియు, శ్రీశ్రీ యుద్యమముం చెక్కువ తోడ్పడగలరని పల్కిరి.

పిదప శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యము, పి. యస్. భావప్రసాద, డాక్టరు నటరాజగారి ముట్లాడిరి.

శ్రీ సి. ఎస్. రంగయ్యగారు సత్యాగ్రహోద్యమమున కొక బంగర ఉంగరమును కట్టుచుగా చదివించిరి. మరొక ఆంధ్ర యువశిశుక భాంబెకలము నిచ్చిరి.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 17: — స్వరాజ్యలభమునకై యాదు చేయుటకును సమన్వితమునకు బోయి అచ్చట యేర్పక యున్న లక్షకును పోసచేసి తెచ్చుటకును బొంబాయి యాదాలోన సంఘమువారు చాలమంది శాంతి నైవేళలను వినియోగం పకన్నను చాలమంది ముఖ్యులుగా శ్రీయు సత్యాగ్రహమును గావించుచున్నారు. వాద సమాద్రమునకు బోయి నీరుతెచ్చి కాంగ్రెసు కార్యాలయములో నుంచుచున్నారు. ఉప్పును కూడ వారు పొగుచేసి తెచ్చుచున్నారు. శ్రీయు ఇతర ప్రజలను గాక కాంగ్రెస్ కమిటీ అధ్యక్షుడగు మూర్తిగారు 200 శాంతి నైవేళలతో సహా సమన్వితమున బోయి రి మోజుల లోలమును పోగుచేసిని నిచ్చిరి. విదేశకమ్రాంటివ్యయమును కల్లంగడుల సిక్స్-టింగును తీవ్రముగా కొనసాగించుచున్నారు ఇంతియ గాక బొంబాయి నగరములో నన్ని భాగముల యందును స్వరాజ్యలభము అమృతమునున్నది. ప్రభుత్వము వారిఉప్పును భుజ్య ప్రదేశము ఉప్పు అమృతము నీషేధింపబడి నప్పటికి శ్రీ శాంతిదైకులు యితరులను అచ్చటికి బోయి ఉప్పు నముంచుచున్నారు. ఇట్లు నగరములో ఉప్పు అమృతా రిలో శ్రీమతి కమలాదేవి ఛబోభాగ్యాయిగారు ప్రముఖులు ఉప్పు అమృతాని ఈరోజు ముఖ్యము మైకోర్టుకు బోయి అచ్చటను వర్ష యితరులను అమృతము.

అలహాబాదు శ్రీలనభ
జవహర్లాల్ గావించిన నేరమును ఆయనతల్లి బహిరంగముగా చేయుట

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 17: — కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడగు పండిత జవహర్లాల్ గారి శిక్షకై యసహ్యుత్తి దెబ్బలు రావలెనని శ్రీమతి సత్య సమావేశ మయ్యెను. శ్రీమతి పండిత మోతీలాల్ గారి సతి ఆ ధ్యక్షు తి వ హిం చె ను. స్వాతంత్ర్య పోరాట న ము న శ్రీలు తమకు చేతనైన సాయమును చేయునెనియు కుద్ధబద్ధులై తప్ప మరేమియు ధరింపవని ప్రమాణము గై కొనవలయు ననియు శ్రీలు ఆమె కోరెను. శ్రీలందరు తమకు యిండ్లలో లక్షల మును చేసికొనవలెననియు స్వభావముగా చేసికొన్నలగాను తప్ప మరి దేనినినూడ వాడరాదనియు ఆమెచెప్పెను. ఉపన్యాసానంతర మాసాధ్యక్షునివ్యూహ కట్టల కెట్టి తన మహారును యేవనికై అత్యుచేయబడనో ఆపనినే తాను బహిరంగముగ చేయుచున్నానని చెప్పెను. ఆమె యిట్లు చెప్పుచునే శ్రీలలో ఉత్సాహము మేరమెత్తెను. కస్తూరబాయిగారి నాయకత్వమున శ్రీల దళముకట్టి ఉప్పుచేసెను. ఆఉప్పు వివరితమైన ధరలకు ప్రజలకుకొనిరి. చాలమంది శ్రీలు సత్యాగ్రహము గావించుటకు కేర్ల నిచ్చిరి. (శ్రీ తెన్)

కాన్పూరులో ఉత్సాహము మేరమెరుట
గిరిధరలాల్ నతిగారి యుద్ధోధన

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 16: — లిలకు వ్యాఘామగోలావరణములో 12 నుడు శ్రీలు లక్షల సత్యాగ్రహ మొనరింపబడిన సమయమున అపూర్వముగ ఉత్సాహము ప్రకటింపబడినది. ఉప్పుచేయుటకు పూర్వము ముగ్గురు శ్రీలు చాలమందిని వెంటబెట్టుకొని కాన్పూరు లోని ప్రధాన బాజారులనుగూడా మారేగిరి. మార్గమధ్యమున ప్రజలు వారిని పుష్పమాలాతోభజిలగా నొనరించిరి. భాగ్యోపరీ భాగములనుండి శ్రీలును పురుషులును వీరిపై పుష్పములను ధరియించిరి. ఆనేకసమయలలో హారము లొసంగ

శ్రీమతి మినాక్షి అమ్మగారు తామ రేపటి సత్యాగ్రహ దళముందుకీ ఉప్పును తమారుజేయ నిద్దముగా నున్నామని ప్రకటించిరి.

శ్రీ వి. యల్. కాశ్మీగారు అధ్యక్షులకు వందనము లర్పించుచు శ్రీ ఆంజనేయులు పంతులుగారు నాయకత్వము వహించురని ఆశించుచున్నామనిరి. సభలో కొంతధనము వసూలు చేయబడినది, పిదప సభ మగిసెను.

బడెను. ద్రవ్యము కిరివిగా నొసంగబడెను. కీరు ఊరేగినట్లు యథాప్రకారము ఉప్పును తయారుచేసిరి.

కాన్పూరుపొరుగు మహాసభ సమావేశమయ్యెను. ఆసభలో 500 శ్రీలును నైగా పాల్గొనిరి. శ్రీ సత్యాగ్రహము నాయకులను శ్రీమతి గిరిధరలాల్ సతి తన సోదరిమణులపక్షమున నిల్చునవ్వించెను. — భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటముయొక్క ప్రస్తుతావస్థలో నెవ్వరును, శ్రీలుగాని పురుషులుగాని, హాయిగా నింటిలో కూర్చుండుటకు వీలులేదు. మనకు రెండు మార్గములు మాత్రమే కనబడుచున్నవి. ఒకటి జయము, రెండు మరణము. గౌరవనీయుడగు భారతీయులను మావనమార్గము లేదు. ఇతరు లేమి తలచురో నాకు తెలియదు. కాని, నామట్టుకు నేను శృతనిశ్చయము గలిగియున్నాను. భారత మారయొక్క దాస్యశృంఖలములను ఛేదించుట తప్ప నాకు ఇకమిద వేరు ఆశయు ముండదని చెప్పసాగిగా నేను చెప్పుగలను. భారత దేశవాస్యమును బావులుకై మరము చర్యలపై పవ్యళించెదము. కందమూలముల నాచగించెదము. ఉర్త ముగుర ఈ ఆశయును నకై మనప్రాణముల నవ్వంప నింపుకయు చెప్పదీయకు. వన చేతులకు అరదండాలువేయునో బుగాకుగాజులు తొడిగింపు కొనుబకంటె నది మనకు మెచ్చు సంతసము నొడ గూర్చుగలను. చెరసాలప్రవేశ మొనరించుట మహాభాగ్యముగా మనము భావించెదము. చెరసాలు స్వాతంత్ర్యదేవాలయములని మనము తలంపుము. మూడవలలో నితరులతో సహా నేకగూడ ఈరోజు ఉప్పు చేసితిరి. ప్రభుత్వమువారి చేతు చేసిన నది చేయనిండు.

ఆమె యిట్లు గంభీరముగా నుపన్యసింపిన తరువాత శ్రీయుత జగ్గ దేవి శ్రీయుత రూపకమాతీ ఆగా, శ్రీయుత సీతాదేవి శర్మ, రాజారామ శర్మ, శ్రీయుత గణేశశేకర విద్యార్థి నారాయణ ప్రసాద్ ఆరోరాగార లుపన్యసిందిరి (శ్రీ తెన్)

శ్రీ ఎర్నేని సుబ్రహ్మణ్యంగారు నవాసారినుండి తనసోదరులకు వ్రాసిన లేఖ

అమ్మా! వందములు. మేము బాదాపు 185 మైళ్లు ప్రయాణముచేసితిమి. మా ఆనందమునకు మితిలేదు. ఏమి చెప్పుదును? ధర్మయాధ్యక్షులైన గిరిధి ఆహా! హా! హా! హా! అమకాశమెక్కడ ప్రాయుట? ఎంతప్రయాణము చేసినను బడలిక లేదు. కష్ట పనిపించుట లేదు. చింతలేదు. భగవంతుని సన్నిధానము దున్నట్టులున్న. నిత్యసంతృప్తి, ఆత్మానందము నిరుపమానము. పూజ్యపాత్రాశీ దివ్యోపయన్నునో మాకేమి కొడుక; శ్రద్ధయున్నంతవరకు శక్తిలోపముండునా, గాకుండునా ఇది శాశ్వతవిశ్వాసము. సోదరా! సమస్తగీతాసారము బాపూజీ దివ్యసందర్శనమువలన ఆత్మార్థము సంపూర్ణముగా గ్రహించగలిగితిని. ప్రతిదినము దైవిక జీవనముందు ఆను సంధానము గావించుకొను భాగ్యము కలిగినది. తప్పులను సంస్కరించుటకు.. తృప్తిమార్గమును జూపించుటకు జగద్గురువు పూజ్య బాపూజీ యున్నాడు. సద్గురువు బాపూజీ. ఇంక మాకేమి కొడుకు. ఆచర్యమును సమాపించుచున్నాము. రేపు ఉదయమునను కుకుత్తేత్రము దండీగ్రామము చేరుదుము. ఇంతవరకు దైవము గ్రహములన 185 మైళ్లు దిగ్విజయముగా యాత్రపలికితిమి. వా ఆనందమునకు మితిలేదు. ప్రజలు భక్తి శ్రద్ధ జూచిన నేడే స్వరాజ్యము లభించునట్లున్నది. అమ్మా! విశ్వమేమిశ్వప్రేమా రాధననైత్యై త్యాగానందమునభవింప లేవలెనని బాడుచున్నాను. ఏమి చెప్పుదును. బాపూజీ విశ్వాసము.. అత్యశక్తి.. భాతి: శక్తి దీవదను వృద్ధియగుచున్నది. పంజాబుమెయిలువలె పరుగెత్తుచున్నారు. యువకులము మేము బాపూజీ నేపయందు నీయుక్తులమై యున్నాము. నాకట్టిభాగ్యము కలగవని రలంచలేదు. అనన్యాయశీత్య లే|| ఈ శిక్షకముయొక్క సారము ప్రత్యక్షముగ కనుపించుచున్నది. గీతల చదువుడు, కొద్దినములలో నొక లేఖ వ్రాయగలను.

వారి బీజమునకు మందు

“వశికరతేహ్యము” నె 3

గంటకు పిర్యము గట్టిపరచును. పింహముతో పోరాడ గల శక్తి నిచ్చును. సంపాదనాభివృద్ధియు, యోగ అనుభవించ వలయును, రక్తము శుభ్రపరచును. గోద్రాంతము సంశాసముకాకి గించును. శ్రీపురుషులకు అనంతము కలుగజేయును! పిహ లయపర్యంత వనమూలికలతో, బంగారుతో చేయుటదేను. గుణ ము లేదన్న వారికి దబ్బు వాపను అంపెదము. దీనిగుణము పర్తిం చుటకు దొరతన మొప్పదు. చాడితీయదు. దబ్బా 80 కు ఈ 8, 60 కు, 5-8. జర్మనుకాగ్నాల్లు యెల్లగు నేరయకు 80, ఈ 2/8

1930-వ సం॥ డైర్యాంబుడక 8 చొటలు.

నాక్స్ A. S. మూర్తి, చికాగోలోనిటి.

సంతానం పుట్టుకుండా 105-1

‘కాంట్రా నెప్టిన్’

ఒక్క-శే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదుల ట్యాబులు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర విషయములకు:-

చి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు-సోల్ ఏజంటు

ది సోషల్ వైబేన్ సిండికేట్

ఇతర టెబుల్లు అండ్, డ్రగ్స్టులవలన హాడ దొంగుకు.

జాతీయ మార్కెట్

శివ భాగము అచ్చు లెక్క 2:1, యిందు మీగ్గు ముఖ విగ్రహము ఎక్కడనందిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అవిజా మంతయను మేనలగ్గు ముఖమును మినగ్గు ము అగ్గుమంజ దూమత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో సహ వ్రాయబడినవి. వల దూ 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు చేరు.

ఆకర్షణ కేంద్రము, గోపాలపురం, 105-2

కోత్తలేటవాడు, గోపాలపురం.

శుక్రబంధు

ఎంత కుర్చులమైన పిర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గం టహోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్రబంధుముఖ కట్టుబాటో పేరుపొంది, శ్రీపురుషులకు నిరంతరప్రేమను కలిగించుటకు దీనిని వినివిన దోమధము లేదు. 25 మా. 2-8-0

17-3

త్రిపురసుందరి వైద్యశాల, చుహాండ్రవాడ-రామచంద్రపురంపోస్టు, గోపాలపురం.

శాలనాప్తి త్వరలో కుదురును

పసిల్లెలు మాత్రమేగాక పెద్దవారకూడ నిరంతరము భోజనానంతరము లేక నిశ్చయ ప్రాగ్నవిమ్ముట కరిగమైన కొప్పచే బాధపడుచున్నారు. పిక్నిలి శుక్రబంధుమేను.

దీనివైసనే గడచిన అనేకసంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శాలనాప్తి, అతి సారము, ఉడయమునందు గలగు తిమ్మిరివాయువ మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.

అకస్మాత్తుగా గలగునట్టి వ్యాధులకు చేబల్లేవు శాల నాప్తి అతిసారనివారణి ఎప్పుడును దగ్గర చేకావలిగా నుంచు కొనవలెను. ఏలనగా శాలనాప్తి, తిమ్మిరివాయువు కలరా, అతిసార మొదలగునవి తలుచుగా ఉన్నట్లుండి అధికముగ చున్నది. 10-1

చేబల్లేవు శాలనాప్తి నివారణి 2

ప్రపంచమంతటను చాలకాలమునుండి విఖ్యాతిపొంది కష్టమధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక నురామియను.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A.

CHAMBERLAIN'S

శాలనాప్తి, అతిసారమును పూర్తిచేయ నివారణి, కడుపుకొప్పి ప్రభుమనివారణి

శుక్ర పరి బజారు ధరలు

1930 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 18-వ తేది శుక్రవారము

1. భాగ్యములు			
తిమ్మిరుముఖములు			
పసుపు తెనాలి 1/2 చ 45 కలకు	12 8 0	13 4 0	
శిల్పారతి ,, దిలో 42	18 8 0	14 0 0	
శీర్షి ,, దిలో 46	14 0 0	15 8 0	
రాంబు రా. 166 అన్న 1-2	8 0 0	8 12 0	
చుక్కలు ,,	19 0 0	20 0	
2. భాగ్యము వస్తువులు			
కలకులు అన్న 1-1 5 205	12 12 0	14 0 0	
నెలగిడు ,, దిలో	16 0 0	17 0 0	
చుక్కలు ,, దిలో	14 0 0	15 0 0	
తిమ్మిరుముఖ ,, దిలో	17 8 0	18 0 0	
జిలెము ,, 198	7 4 0	8 0 0	
3. మూలవస్తువులు			
చుక్కలు అన్న రా 1-1	110 0 0	118 0 0	
నెలగిడు రా 1-1	14 0 0	19 0 0	
చేప నివనగిడు రా 1-1	88 0 0	91-0-0	
చేప నివనగిడు నామ రా 1-1	99	99-0-0	
అమలము రా 1-1	94 0 0	96 0 0	
4. చిల్లరవస్తువులు			
చామకము రా 1-1	94 0 0	96 0 0	
చొరకము ,,	54 0 0	55 0 0	
చెరకము (పంటుయి) రా 1-1	98 0 0	105 0 0	
భరికము ,, రా 1-1	28 0 0	35 4 0	
గుంటుకము అన్న నీలికము ముఖము 1-1	40 48		
బుచ్చు రా 1-1	38 0 0	42 0 0	
అన్నా-చిల్లర అన్న 1-1	16 8 0	26 12 0	
చింతకము రా 1-1	28 0 0	38 0 0	
5. ఇతరము			
శిల్పారతి రా 1-1	80 0 0	81 0 0	
అన్న ,,	24 0 0	30 0 0	
కట్టెము ,,	24 0 0	30 0 0	
6. మూలము			
నెల 20 కెట్టి నెలములము నె	6 5 0		
నెల 2 ,, కలారి	8 10 0		
నెల 24 ,, అ-1	8 4 0		
నెల 24 నామము 10 మా	9 6 0		
నెల 20 కెట్టి కెట్టి	8 1 0		
నెల 24 కలారి	8 5 0		
నెల 4 కెట్టి కలారి	8 4 0		
44 నామము	4 12 0		
7. లోహములు			
జిండి 100 కలం 1-8	66 4 0	69 8 0	
జిండి 100 కలం 1-8	21 18 0	22 0 0	
జిండి 1-1	18 9 9		
ఇత్తడి రా 1-1	289 0 0	242-0-0	
రాగి రా 1-1	828-0-0	880-0-0	
8. రంగులు			
అతి మెలు శిల్పములము అతిపరము 2-0-0-0-0			
,, నిలిరంగు 1 రంగు	0 10 0		
,, 14 రంగులు	1 10 8		
,, 28 రంగులు	1 0 9		
,, 55 రంగులు	1 8 0		
,, 1 అంగు	1 8 8		
రంగులు పూర్తి పూర్తి అనగా (అర్జి-రంగు)	8 4 0		
రాంగ్ 84	1 0 0		
మరు 1	1 2 0		

భీమవరం

జనమాలిలో గారి నిర్వహణముగూర్చి

భీమవరములో హరితాశము బహిరంగ సభ శ్రీమద్వీ లక్ష్మీనారాయణగారు న్యాయవాదవృత్తి పెరుగు భారతదేశము మహాసభాధ్యక్షులు లగు పండిత జానాని లాల్ నెహ్రూగారి నిర్వహణముగూర్చి వ్రత్రకలవ్యాసా వైది కాగానే పురమంతయు అలముకొని పట్టణములోని బహు దుకాణములన్నియు వర్తకులచే మాసివేయబడెను. కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు వర్తమానము చేరకమునునే వర్తక ప్రము ఖులును పురజ్ఞానము బహిరంగసభకు ఏర్పాట్లు చేయుచుండిరి. సత్యాగ్రహ విధియన ఈవార్త చేసినంతనే కాంతిపైనులు సగరసంక్తి రునముచేయుచు గాంధీ చౌకనందు చేయకొనిరి. ఆపూర్వోత్సాహముతో మహారు 1500 జనులు ఎట్టి ప్రయరణ యు లేకయే సభకు విచ్చేసిరి. మహారాజశ్రీ సాగి వెంకటవర సింహరాజుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. జిల్లాసంఘ కార్యదర్శులగు మహారాజశ్రీ మంగిపూడి పుణ్యోత్తయ శర్మగారు ప్రభు మముగ ఉపధ్యక్షులయి భారతదేశము మహాసభాధ్యక్షుని ప్రభు త్వము నిర్వహించుట పండిత జనమాలిలో యొక్క స్వక్తినిగా క ఆభిలభారతవర్ష మను నిర్వహించుటయనియు, భారతీయులు తమనాయకరత్నమునకు గావించబడిన ఈవరాధనము తమదిగ భావించి పూజ్యులు గౌరవనీయులు అగు తమ నాయకు లకు ఇకమందెన్నడును పరులచే ఇట్టిఅవమానములు జరుగకుండ కాపాడుకొనుట అసత్యకమునియు చెప్పి ప్రభుత్వమువారి దౌర్జన్య విధానమును మహాత్ముడు పరదేశింప అహింసా విధాన ముచే ఎట్లు తృణీకరింపగలమా న్యస్తాంతముతో సభ్యులకు నచ్చునట్లు చెప్పి ప్రతిపాదము న్యస్తాంతమైనదిగా చేరి ఉప్పు సత్యాగ్రహమును విదేశీస్త్రు బహిష్కారమును మర్య పాన నిషేధమును వెంటనే కొనసాగించుటకు పూనుకొన నలె నని హెచ్చరించిరి. వర్త కలందరును శ్రీ జిల్లాది రామకృష్ణం రాజుగారి మార్గము ననుసరించి ఖిదురు ఉప్పులతో పూనుకొన సులభమునియును కాపుసోదరులందరును ఈ ఉద్యమమున అభి సూనము చూపుచున్నందుకు సంతోషించుచు ఇది సర్వజనుల తేయమనకు సంబంధించినదగుటచే వాడుకూడ సోదర న్యాయమున ఇందలి కష్టముఖుల ననుభవించవలయుననియు హెచ్చరించిరి. తరువాత రయితుప్రముఖులగు శ్రీయత భూవతిరాజు ప్రోమరాజుగారు దేశభిముక్తికి ఇట్టి దివ్యతరు గము మరల దొరకదనియు మహాత్మునివంటి గాయకడును అహింసవంటి సాధనమును లభించుట అచరూపమనియు చెప్పి ఎల్లరును అంగ సహాయమును అర్థ సహాయమును చేయ వలెనని హెచ్చించిరి. అసంత రము శ్రీయత చుష్టి లక్ష్మీనారాయణగారు భారతదేశము మహా సభాధ్యక్షునికి ఇట్టి సభాధనము చేసిన యీర్షిపై ప్రభు త్వముయొక్క కోర్టులో ఇకను న్యాయవాదమునకు పూనుట దేశద్రోహము అత్మద్రోహముగా తమకు అంతరాత్మ బోధించు టచే ఇంతటినుంచి తమన్యాయవాదవృత్తిని విసర్జించి సత్యా గ్రహముగా తమయావన్నక్తిని కాలమును మహాత్ముని సత్యాగ్ర హోద్యమమునకు వినియోగించుటకై నిశ్చయించుకొన్నట్లు చెప్పి సభ్యులందరును హర్ష ప్రకటనలను గావించిరి. శ్రీలక్ష్మీ నారాయణగారు ఇదివరలో అసహాయోద్యమమున చేరి న్యాయ వాదవృత్తిని విసర్జించి దేశసేవయందు తమజన్మమును ధన్యము గావించుకొన్న దేశభక్తులు. వీరికి భీమవరం పాదుల పక్షమున తాలూకా కాంగ్రెసు సభాకార్యదర్శులగు శ్రీ చెంగల్లం చిట్టిపంతులుగారు అభివందనములు సమర్పించి వీరిమార్గమునే ఇతర న్యాయవాదులుకూడ అనుసరించి తమధర్మమును శ్రేయ వేస్తునలెనని హెచ్చించిరి. అధ్యక్షులు తాము వృద్ధులయ్యును యోజనోత్సాహముతో తమ కుమారులగు శ్రీసాగి నారాయణ రాజుగారిని సత్యాగ్రహ సేవ్యమునకు సమర్పించినదే కాక తాము కూడ ఇంతినుండి కాంతివైద్యమున చేరినట్లు చెప్పగా సభ్యుల కరతాళములు చెలరేగెను. అనంతరము గాంధీ ఉప్పు పాత్రకట్టు వాలంటీర్లచే బహిరంగముగా విక్రయింపబడెను. మహాత్మునికి జై జై నినాదములతో సభ ముగిసెను.

చెంగల్లం చిట్టిపంతులు భీమవరం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

శారదానవలలు

10 వేలు ఉచితము-కడుపుపుట్టించును

యా-నెల 10 వ తేదీలోగా 4 రూ స్టాంపు పంపువారికి

ఎ. హంబయ్యగారి, చికాగోలో, గంబాండ్లల్లా

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన దీ ప్రశ్నలకు విధులు వ్రాయుచున్న. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కామును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరు వల్లడి. P. O.

కాకినాడలో బహిరంగసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

అధికారుల దౌర్జన్యము

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 15:- నిన్న రాత్రి 8000 మంది గల గొప్ప బహిరంగసభ కాకినాడ పురమండలమున దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి యధ్యక్షతన జరిగినది. ఎవ్వరైనా సర్దులేక శాంతముగా సమావేశమైన సభను గందరగోళ పరచడపు ఉద్దేశముతో పోలీసు ఉద్యోగియులు కొంతమంది రాజీలపాపెట్టి అల్లరిచేయింప సాగిరి. మీటింగును సమాపముగా ఆరుదప్పులవాండ్రును తీసుకువచ్చి వాయింపజేసిరి. అంతట వెంకటప్పయ్య పంతులు "రఘుపతిరావును రాజారాం పతిపావన సీతారాం" అను కీర్తనను అందిచ్చి నాట్యము నేయగా సభాసదు లందరు రామభజన గావించిరి. అందులో దప్పులధ్వనియు నిండిపోయెను. కొంతసేపటికి శాంతిపైనుకులు ఆదర్శవలవాండ్రు సమాధానపరచుటయు, అధికారుల దౌర్జన్య ప్రయత్నములు సమసిపోవుటయు జరిగెను. దప్పులవాండ్రు తాలూకాకచ్చేరిజవాన్లు నడిపించి దప్పులను వాయింపించిరి. దొనుమాలు కార్యదర్శి లక్ష్మణరాజు సుబ్బారావుగారును యితర పక్షిభుజ యీ అల్లరిచేయువారిపై ప్రాసిక్యూషన్లు పెట్టిస్తామన్న బెదిరింపులు వినిపించినవి. మండవాక రంగయ్య రాజితత్వమును తెలుపుచు శాంతిని ప్రబోధించిరి.

వెన్నెటి సభ్యునారాయణగారు మాట్లాడుచు, చొల్లంగి గుళ్ల నూరిలో నీటిని స్నానపానాదులకు శాంతిపైనుకులను తీసికొనివెళ్ళక అచ్చటి శాకర్లు అభ్యంతరపరచిరి తా నిదివరలో చెప్పిన సంగతిని లిఖించెదను, ఆగుళ్ల ధర్మకర్తృత్వము గల దుర్మేటి శేషగిరి రావు గారు తమనొకర్లకట్టి యుత్తువులు యివ్వ లేదని శేషగిరి రావు గారు కరుణ చంపిరియు, నూతిసిట్ల తీసికొనుటకు ఎట్టి అభ్యంతరము పెట్టరాదని శేషగిరిరావు గారు నొకర్లకు ఉత్తరువులు యిచ్చినట్లును తనకు (సభ్యునారాయణ గారికి) వర్తమానము వచ్చినదనియు, కాబట్టి శేషగిరిరావు గారు యిట్టి పాపమున కొడిగట్టుకొననట్లు కనుపించుచున్నదనియు, శేషగిరిరావుగారు అట్టి అభ్యంతరపు టు డిరువులు యిచ్చినట్లుగా పూజార్లను చెప్పవలసినదని పోలీసువారే పురికొల్పినట్లు ఆశాకర్లు పోలీసు వారిపై అంత తప్పును మోపుచున్నారనియు చెప్పిరి.

సాంబమూర్తి గారు వెంకట సాధ్యులతోను, ఉత్సాహకరవాక్యములతోను ఉపన్యసించి దౌర్జన్యరాహిత్యముగా నుండవలసినదనియు, యుద్ధసమాప్తి మాచేరకు నిద్ర పోవద్దనియు హెచ్చరించిరి.

ప్రభుత్వసేవల దౌర్జన్య ముండినప్పటికిని సభ జయ ప్రదముగా జరిగి రాత్రి 9 గంటలకు ముగింపబడెను. ఉప్పు పొట్టుములు అమ్మబడెను. శ్రాత్తవారు కొందరు ఉప్పుతయారు చేసి పట్టుకువచ్చియిచ్చిరి. శ్రీమతి బాలాంత్రపు శేషమ్మగారు బత్తులకామాక్షమ్మ గారు, పితాపురం మహారాజావారి ఆస్పతే జిల్లలు యిద్దరును యింటివద్ద ఉప్పును తయారుచేసి తీసికొని వచ్చిరి. చాలమంది ఉప్పును తమయిండ్ల వద్ద తయారుచేసి పట్టుకు వచ్చెదమని తెలిసిరి.

నేడు చాలమంది సమద్రమునకువచ్చి ఉప్పు జెల్లలను ఏరి మూటకట్టుకొని వెళ్లిరి. బజారులో అస్సారావుగారి కాఫీ హోటలు దొడ్డిలో ఇద్దరు యువకులు ఉప్పును తయారుచేయు చుండగా పోలీసువారువచ్చి సోదాచేసి, యీదొడ్డిగవారికి, ఉప్పుచేయుచున్న వారికి శిక్షలువేయబడునని బెదిరించినను చారు లొంగలేదు. అంతట ఒక మోటునానిచేత ఆకుండలను పోలీసువారు బ్రద్దలు కొట్టించి వెళ్లిపోయిరి.

నిన్న రాత్రి పోలీసువారు యీ రాత్రి మీటుంగను భంగపరచుటకు గాను గట్టిమోటు మునుప్పులకై వెనకరిట.

కావలెను.

సామర్థ్యము, అనుభవము గలిగిన ఏకెంట్లు చాలకాలము క్రిందట స్థాపించబడి చక్కగపనిచేయుచున్న హిందూదేశపు ఇన్ స్ట్రూమెన్టు కంపెనీతరపున మద్రాసులోను చుట్టుపట్ల గ్రామములలోను పనిచేయుటకు కావలెను. చురుకుగ పనిచేయుగలవారికి తమతీరికసమయములో ధనమును సంపాదించుకొనుటకు మంచి అవకాశము.

వివరములకు:—పోస్టుబాక్సు నెం. 212 c/o ఆంధ్రపత్రిక.

అయిదువందల బహుమానము

వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.
నిద్యానగరవరిత్రము. 400 పుటలు. ప్రతి రూ 2-0-0.
మేనేజరు, విజ్ఞానవల్లిక, అనంతపురము.

పెనుగుదురులో బహిరంగసభ

అధికారుల గందరగోళము

12వ తేదీ రాత్రి 7.30 గంటలకు రామచంద్రుని వెంకటప్ప, భద్రరాజు కామరాజు, ప్రతివాది భయంకర వెంకటా చార్లు, పోతంకెట్టి బసవరెడ్డి, సీతారాజు సుబ్బారావుగార్లు ఆకస్మికముగా వెళ్లి బహిరంగసభ గావించిరి. ఇంతకుపూర్వము గురజానపల్లి గ్రామములు తమసిద్ధతలు తెలుపుచు కలెక్టరు గ్రామమువచ్చి గుండుచేసికొట్టుతా మన్నను వెనుదియక సభలోనుండి వినెనమని శపథము చేసికొన్నట్లును, కాబట్టి శాంతిపై నికులు వచ్చి మీటుంగు చేయవలసినదనియు వర్తమానములు వచ్చెను. పెనుగుదురు వెళ్లుచు దాదో గురజానపల్లి గ్రామస్థులకు కొద్దినిమిషములు వెంకటప్పగారు సత్కారమును చేప్పిరి. సుమారు 50 మంది శాంతిపైనుకుల వెంబడించి పెనుగుదురు సభకు వెళ్లిరి. రామభజనతో ఊరేగింపు ఆయన పిదప రామాలయమువద్ద సభ ఏర్పరుపబడెను. సీతారాజు సుబ్బారావుగారు ప్రార్థనచేసి సత్కారమును గురించి కొన్ని మాటలు జెప్పిరి.

ఆంధ్రపత్రిక వర్తరాలు మేము చదువు కుంటున్న యున్నామగాన విశదము మాకక్కరలేదని గ్రామమునకు తమ్ముడు (?) శాంతిపైనుకుల వెళ్లి గొట్టజూచెను. కదలక మెదలక అట్లే శాంతిపైనుకు లుండిరి. వెంకటప్పగారు ఉపన్యాసమును చేయ మొదలిడిరి.

సభ్యులను లేదిపాండి అనగానే వెంకటప్పగారు వారికి ద్వైర్యమునుపురికొల్పి గొర్రెలుగా నుండరాదని హెచ్చరించిరి. అంతట గ్రామమునకువచ్చి మీటింగుచేయరాదని 2,3 పర్యాయము లనెను. గ్రామమునకువచ్చేరు ఒక ముసలిమనిషి అజ్ఞ చేయబోయెను. ఇద్దరు పోలీసు ఉద్యోగియులు యితర అధికారులు ఉండగావారు, నన్ను పట్టుకొనరాదా? అరెస్టు అయ్యేవరకును సభను ఆపను అని వెంకటప్పగారు బదులుచెప్పిరి. సరే, అరెస్టు చేయిస్తాను అని గ్రామమునకు అనెను. చాలమంది మున్నగుటకు లక్ష్యముచేయక సభలో గూర్చుండిరి. చెప్పినది వినిదానికొకడ నోచుకొనలేదా అని కొందరనిరి. పోలీసు జనాను భయపెట్టుటకుగాను యిటునటు పచారు చేసెను. కాని ఎవరూ భయపడకుండ గ్రామ మశేషమును అప్పట నేయుండెను.

వెంకటప్పగారి మాటలు వినిపించకుండ ఉండుటకు తాళములతో ధవనపెట్టి అల్లరిచేయించిరి. ప్రజ లక్కడనుండి లేచి విప్లవాయుంవదకు సాగిరి. అప్పట కొన్ని హెచ్చరింపు వాక్యములు చెప్పబడెను.

పెనుగుదురుకుకాం సాట్టునర్సి-లు ఇకొన్నెక్టరును, గురజానపల్లి మ కాం సాట్టు అసిస్టెంటు ఇకొన్నెక్టరును పోలీసు సబ్ ఇకొన్నెక్టరును వారికిముందు కొందరు పంచము శ్రీ పురుషులను పిల్లలను సభామధ్యమున నడిపించిరి. మూడవ సారి నడిచేటప్పుడు కొందరు వారి కడ్డముగా కూర్చుండిరి. అందుచేత యీ అధికారప్రయత్నము విఫలమైనది. సభలో నుండి ఎవరును కదలకూడదని ఒకరు వొట్టుపెట్టివారు అతనిని పోలీసు ఉద్యోగి పిలచెను. ద్వైర్యమును పురికొల్పుటకు పోలీసువారు ప్రయత్నించుచున్నార. దౌర్జన్యమారకుండ నుండగలందులకు గాంధీ తత్వమును బోధకేయ దూచుచుంటే పోలీసువారు అడ్డుమస్తున్నార గావున తాను దౌర్జన్యము నకు బాధ్యుడను గానని వెంకటప్ప గారు చెప్పినారు.

10 నిమిషములు నిశ్శబ్దముగానుండెను. ఆసమయములో ఉపన్యాసము జరిగెను. వ్యేక్యగా ఉప్పు అందకును తయారు చేసికొనవచ్చును. అనేభాగము చెప్పబోవుచు సత్కారముగా కాలలో తయారైన ఉప్పును చూపించుచు దానిని ఎవరైన కొనవచ్చు ననియు, తనను అరెస్టుచేస్తే చేయవలసినదనియు చెప్పుచుండగా అధికారు వీరణమును తెప్పించి వాయింపజేసిరి. తమనశేములో నున్న వారిచేత గోవింద అని కేకులువేయించుచు వచ్చుటలు కొట్టించుచు గందరగోళము చేయించిరి. మైచరుచి సాట్టునర్సి-లు ఇకొన్నెక్టరు కూడ గోవిందా అనబోచ్చెను. అందరూ శ్రీగ్రామములో సంచారము గావించిరి. గోవిందకేకుల బదులుగా చుహాత్యాగాంధీకి జై కేకులు కలిగినవి. రామ భజన జరిగెను. జనులు ఉద్రేకముగా నుండిరి. గ్రామమున ఊరేగింపు రెండుమూడు పర్యాయములు జరిగెను.

ఆ సమయములో కాకినాడ సభనుండి పారుతూని సత్కారావారు గారు పెనుగుదురు వచ్చిరి. కొంతసేపు సంచారమైన తరువాత ఉద్రేకమునకు తావులేకుండచేసి, అందరును మరునాడు కాకినాడలో జరగబోవు జలియన్ వాలాబాగు దినోత్సవమునకు రావలసినదని చెప్పి అందరును మోటారు మీద సత్కారగ్రహకాలకు రాత్రి 11 గంటలకు వచ్చిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కృష్ణాపార్వసంబంధము

ఆంధ్రదేశముందు ఆతి ప్రసిద్ధులగు మామలదులకును మా పెద్ద కేట్లగునకును శేష వ్రాయుడు.

కొనుడు; ధరింపుడు; ఆనందింపుడు

పెద్దాపురం శ్రీ లక్ష్మీ శిల్ప ఫ్యాక్టరీలో

తయారగు శిల్పబట్టలు, చీరలు, కోటింగులు, వర్తింగులు వగైరా అతి చౌక.

చాల మన్నిక

హిందూదేశములో ప్రతిమార్కెట్టులోను మా శిల్పముల దొరుకును. కొనునప్పడుమాత్రము మా ప్రేడుమార్కులను నీళ్ల ను చూచి కొనుడు. యితర ప్రేడుమార్కులను చూచి తక్కువ నాణ్యమయిన వరుకులను కొని మోసపోకుడు. శాంపిల్ను ఉచితము.

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీలక్ష్మీ శిల్ప ఫ్యాక్టరీ, పెద్దాపురం
తంజివిలాసము } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)
"సిల్క్ గుడ్సు" }
Silk Goods.

కావలెను

సామర్థ్యము అనుభవము గలిగిన క్యాప్ కాపింగ్ ఏకెంట్లు చాలకాలము క్రిందట స్థాపించబడి, సరిగాపనిచేయుచున్న ఇండియన్ రైఫ్ ఇన్ స్ట్రూమెన్టు కంపెనీతరపున ఈవిషయములలో పనిచేయుటకు:—

అనంతపురము	గుంటూరు
బరంపురం	ఒంగోలు
శ్రీకాకుళం	రాజమండ్రి
చిత్తూరు	తెనాలి
కడప	విజయనగరం

చురుకుగ పనిచేయుగలవారికి తీరికసమయములో ధనమును సంపాదించుకొనుటకు చక్కని యవకాశము.

వివరములకు:—పోస్టుబాక్సు నెం. 212 c/o ఆంధ్రపత్రిక.

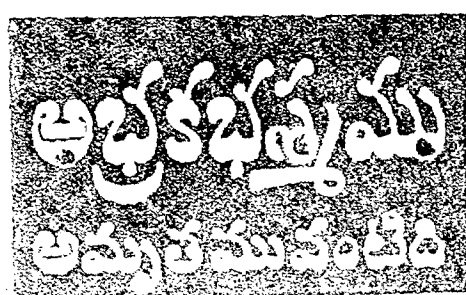
ఏకెంట్లు కావలెను

41

తలసొప్ప, యిక్ష్మయంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, కంటిసొప్ప మొదలగువ్యాధులకు ఒక తుణుములో పోగొట్టుగల భారతదేశీయ "జామా తైలమునకు" సమమును మందు తేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములకు పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అదాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

ఇంగ్లీషుమందులు వలసరకులు సెల్ఫార్మిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు, 6కి నెం. నైసప్రనాయనివీధి, మద్రాసు.

శ్రీ ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు మాత్రమును, వేడినీటి ద్రవ్యము, ట్రియోనా, బోగోట్టును, కొత్త ముందరిలకు సుక్ష్మరేషు మాయముచేయవచ్చు. లేదనకునకు మంచి దాత్యమునిచ్చు. రక్తమధ్వినితీయవచ్చు. అమోహనవిశేషములచే నిన్నివ్యాధుల గురుత్వము అనేకమంది వాడి మెచ్చి మున్నగు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 100 మొదలు 800 వరకు పుటములు శేషములను రకములగువు.

300 పుటములు తు 1-కి రు. 5
ఆర్డరసాయనశాల, ముత్తూరు, (కృష్ణా)

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్యము - శ్రీ వేంకటగిరి కుమారరాజుగారు ప్రారంభోత్సవముజరుపుట

వివరము

శ్రీ జనమాలిక్ నెహ్రూగారి అరెస్టు

ఏలూరు 16 ఏప్రిల్:—భారత కాంగ్రెసు సభ అధ్యక్షులగు శ్రీ జనమాలిక్ నెహ్రూగారు ఆరెస్టు కాబడి కేంద్రపాలకుల వార్త నిన్న దినమున సందర్భము ప్రతికూలంగానే తెలిసి బహుశా ఇతర పురమంతట వ్యాపించింది. బహుశా మునిషియమైనది. భారతాత్ములు జనుప్రదముగ సాగినది. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగాడి గుర్తు మెంటు వారింకను నేమి యుగప్రదముల కలిగించుకొందుని విచారించ సాగిరి.

సాయంకాలము కాంగ్రెసు వాలంటీయరులు కాంగ్రెసు అభిమానులు నర్తకులు తదితరులగుడి స్వరాజ్య బంధులతో దేశీయకీర్తనలంబాడుచు పురమంతయు నూరేగి 5-30 గంటలకు పురమందరమును చేరిరి.

క్రియత యం రంగయ్య యల్. యం. యస్. గారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్ప బహిరంగసభ సమావేశము గావించ బడినది. రహరమి రెండువేలకు పైగా ప్రేక్షకులు నాయకుల వాక్యముల వివరించుచుండిరి క్రియత రంగయ్యగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున శ్రీ జనమాలిక్ నెహ్రూగారి జీవిత చరిత్రమును క్లుప్తముగ వివరించి వారు ఉప్పుకట్టుచును ఢిక్కరించి శ్రీకృష్ణజన్మస్థానముల నలంకరించినందులకు నభినందించిరి.

దేందులూరుగ్రామ వాస్తవ్యులును క్రిందటి సంక్రాంతి దినమున యేలూరినుండి బయలుదేరి లవణసత్యాగ్రహము చేయుటకు మెట్టపాలెమనుకు వెళ్లిన వాలంటీరు దండులో నొకరును సగ క్రియత పైడిపాటి వెంకట నారాయణగారు మాట్లాడుచు తమ తమ నాయకులకు క్రియత దండు నారాయణరాజు గారి ఆజ్ఞపై యిచటికి వచ్చితిమనియు మెట్టపాలెములో ఉప్పుసత్యాగ్రహము నిర్వహించుమగ జరుగుచున్న దనియు పోలీసువారు పట్టు యుద్ధోళులు యంతవరకు తమ ప్రయత్నముల కంతరాయములు కలిగించుట లేదనియు భీమవరమునకు 8 మైళ్ల దూరములో ఉప్పు స్వభావసిద్ధముగ దానియలతల పండుచున్నదని గుర్తించి అచటికి కొంత వాలంటీరుదండు క్రియత నారాయణరాజుగారి నాయకత్వమున వెళ్లినదియు పోలీసు వారు వాలంటీరు దండు దెడలుటకుమన్నే అచటికి పోయి ఆ ఉప్పుపై మునుగు పిప్ప త్రొక్కి ద్వంసము చేసి వేసిరి నియు అచటికి పనిని పోలీసువారు చేసినను మాదండునకు ఆ సమీపములోనే 5 బస్తాల ఉప్పువారికినదియు, దానిని భీమవరముతెచ్చి భద్రము చేసినదియు, కొంత ఉప్పును బహిరంగముగ ప్రదర్శించదలచి ఒక పడవలో బుట్టెడు తీసికొని కొందరు వాలంటీరులతో

నారాయణరాజుగారు రండు ప్రవేశించగా పోలీసువారు లోపల ప్రవేశించి బుట్టలలోని పోషోయినదియు, వాలంటీరులందరును పైకెళ్ల లో కొంత ఉప్పును పట్టుకొని, దాని నివ్వకుని నిరాకరించినదియు, ఇనపైకెక్కుటగా రెండు బ్రతిమాలిరిగాని లాభము లేకపోయినదియు, అంతట వారు బుట్టలలోని ఉప్పును చిందరవందర గాతించి, వాలంటీరులకు జోలికిపోకయే వెడలిపోయినదియు నుడిచిరి.

వెంకటనారాయణగారింకను మాట్లాడుచు తమిళుడా యుప్పునుండి సమానాను మాపించుచుంటినిని కొంతయుప్పును తీసి కనుబరచిరి. ఇది స్వరాజ్య ఉప్పుఅనియు, సర్వస్వాతం క్రయమున కియ్యది ప్రభువు విహ్నయనియు నుడువుచు, చిన్న చిన్న కవలలలో అమ్మకమునకు సిద్ధముచేయుబడిన ఉప్పు ప్యాకెట్టులను కొని ధన్యులుకండిని వారు హెచ్చరించిరి.

తరువాత వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారు, జవాబి అప్పారావుగారు, మాంటి బాపిసీడుగారు, సత్రరాజు శ్యామలాంబగారు, హెబ్బా రామారావుగారు ఉప్పు సత్యాగ్రహ తత్వమునుగూర్చి యుపన్యాసించుచు ప్రేక్షకులను వాలంటీరులుగా చేరి యీ యుద్యమమును విజయవంతము గావించవలయునని హెచ్చరించిరి.

తరువరి ఉప్పుప్యాకెట్టులు వేలమువేయబడెను. రహరమి 50 ప్యాకెట్టులకు పైగా హెచ్చుమొత్తములకు ప్రముఖులు పాటపాడికొనిరి. ఇటుల కొన్నవారిలో శ్రీ తల్లాప్రగడ నరసింహరావు బి. ఎ. బి. యల్, గారు ముఖ్యముగ నభినందనములకు పాత్రులు.

నేటిదినమున శ్రీ సత్రరాజు శ్యామలాంబగారు ఉప్పు ప్యాకెట్టుల నింటింటికి తీసికొనివెళ్లి అమ్ముచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

ఉయ్యూరు

ఈ నెల 10 వ తేదీన వెజనాడనుండి యీవూరు చేరిన దళము నీబిరియెదురు మంది బలముకలది. ఆంధ్రసింహా కోటగిరి వెంకట కృష్ణారావు బహద్రుగారు సేనానిగనుండి కట్టుదిట్టములతో సేనను సడపుచుండిరి. ఉయ్యూరు గ్రామవాసులు ఆత్మత్యాగముతో బాధించు మేళములతోను రెండువందల జనులు ఎరుకేగి స్వాగత మొసంగి ఊరేగించి గ్రామమధ్యభాగ సభ జరిపిరి. సభికులకు ఉండ్రేకము కలుగజేసి సేనానిగారు సన్మందిరి. కచ్చునప్పుడు మెలలులోనన్న గండిగుంబ గ్రామములో సేనాని గారు సన్మందిరిగా పట్టారు శాంతిగారు అను ఒక దేశభక్తురాలు చూడు సందర్శన విలువ గల బంగారు గాజులు దానము చేసెను. ఇది తక్కిన దానములకంటె ప్రశంసనీయుము.

(ఒక విలేఖరి)

నెల్లూరు ఉప్పుసత్యాగ్రహం

మైపాడు

18-4-30 తేదీన ప్రాతఃకాలమున 20 మంది వాలంటీరు పుష్పసత్యాగ్రహము చేసిరి. ఆదివసమున ప్రాతఃకాలమున వారుచేరి పురమంతయు భజనలతో తిరిగిరి. పురవాసులు శాంతిసైనికులకు సుమారు నూరుకుటుంబముల వారు హారతులతోను, అత్తలతోను ఆశీర్వాదించిరి. అచటనుండి సమాద్రతీగమునకు 1 లేబూరు నుబ్బరామిరెడ్డి వీరు కొన్ని దినములు జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షుడుగను ఆలయిండియా కాంగ్రెస్ కమిటీ మెంబరుగను వుండిరి. వీరి నాయకత్వమున క్రియతలు మేళమారి వీరరామనరెడ్డిగారు (2) పుదురి చెంగారెడ్డి (3) వేకబడే సాహెబు (4) నూది ఆదివారాయయ్య (5) ఫల్గుం బావిరెడ్డి వీరిని మైపాడు (6) వేక చినిగేమ సాహెబు కనుకూన వెంకటరెడ్డి గద్దెటి వీరనాబ్రహ్మయ్యం అద్దంకి శంకరయ్య దేవరం శేషారెడ్డి కొనలూరు సుందరము న్యూ కొడలూరు బలరామయ్య యిప్పా, వెంకటరెడ్డి కందుకూరి ఆదివారాయయ్య పర్వతరెడ్డి శేషారెడ్డి చైనా శేషయ్య కొవ్వోలు నుబ్బరామిరెడ్డి వీరరెడ్డి వెంకరెడ్డి వూడి సుందరరామరెడ్డి సముద్ర తీరమునకుపోయిరి. వుండలతో వీరు తీసికొనివచ్చి కాచి ఉప్పును తయారుచేసిరి. తీసిన ఉప్పును వేలం వేయగా రూ 250 యిన్నూటయ్యపై రూపాయలకు విక్రయించిరి. పై శాంతి సేనలో యిద్దరు మహ్మదీయులు కలరు. వీరివలన హిందూ మహమ్మదీయులు యీ పుద్యమములో ప్రవేశించిరి. హారతుల సమయమున హారతుల నొసంగుటయే కాక మైపాడు గ్రామములోని పట్నం వారి కుటుంబములో శండ్రి కొటారెడ్డిగారును వారి కుమార్తె నుబ్బరామిరెడ్డి గారును వయస్సు 24 సం॥ బాలికెడ్డి వయస్సు 21 తండ్రికుమార్తె శాంతిసైనికులుగా చేరిరి. తల్లి యొక్క పుత్రసాము చెప్ప నలవికాదు. వారితోకూడా కొంత ధాన్యముకూడా అర్పించిరి.

కొరుటూరు

పై గ్రామములో గండనరపు హనుమారెడ్డిగారును వారి సతిసమేతముగా శాంతిసైన్యములో చేరుతూ కొరకద్రవ్యమును ధాన్యమును వోసగిరి.

పోలీసువారు ముప్పటి డ్రెస్సులతో వుండుట

మైపాడులో పుష్పసత్యాగ్రహ సమయమున ముప్పటి డ్రెస్సులతో పోలీసువారు చూపుచున్నారు. అధికారుల లెన్యూను అధికార వేషముతోగాని, పోలీసువారు వారికి నిర్మితమైన వేషముతోగాని రావడములేదు. ప్రజలతోపాటు చూచుచున్నారని అధికారులకు కావలసిన వస్తుసామాగ్రి తోమియు మైపాడులో చిక్కరేడట.

(స్వతంత్రవిలేఖరి)

కలకత్తాలోను కరాచీలోను అల్లరులనుగూర్చి మహాత్మాని ప్రకటన

“ఇట్టి దౌర్జన్యములు సత్యాగ్రహోద్యమమునకు
సప్తకరములనుట కెట్టి సంశయమును లేదుగాని
సత్యాగ్రహము నెంతమాత్రము నిరసించునోదదు”

నవసారి, ఏప్రిల్ 17:—కలకత్తాలోను కరాచీలోను
అల్లరులు జరిగినవి నాకు తెలిసినవిగాని ఇట్టి చార్జుల
లో అతిశయోక్తులును అసత్యములును మిక్కిలి హెచ్చుగానుం
డునుగాన ప్రస్తుతము నేను పూర్తిగా నమ్ముజాలనున్నాను. దౌర్జ
న్యము మిక్కిలి కొద్దిగానే జరిగిననుగూడ నిట్టి దౌర్జన్యములు
సత్యాగ్రహోద్యమమునకు సప్తకరములనుట కెట్టిసంశయమును
లేదుగాని సత్యాగ్రహము నెంతమాత్రమును
విరమింప గూడదు. ఇట్టిదౌర్జన్యములను
ప్రభుత్వమువారు మాత్రమేగాక ప్రజలుగూడ చేయ వారం
భించినచో సత్యాగ్రహ దశలులు యీ రెండువిధములగు దౌర్జ
న్యములను గూడ ప్రతిఘటించవలసియే యుండును. ఇది చాల
దుర్బలమైన పనియే యైనను దానిని చేసియే తీరవలెను. గత్యో
తర మెంతమాత్రమును లేదు. “ప్రజలలో కొందరు యెందునైన
దౌర్జన్యము నొనరించుట గూడ సంభవమే”
అని నేను సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింప
బోవునపుడే తెలిపితిని. అటులే యిప్పుడు జరిగియున్నది.
ఇది నాకు ప్రియతమము గుఱు యుద్ధమునకు హాకర
మగుటచే దీనినిన నాకధికముగ సంతాపము కలుగజూపదు.
గాని యిట్టిదౌర్జన్యము కలుగుటకు ప్రభుత్వమువారు
భాగ్యులని నేను చెప్పకతప్పదు. బహిరంగ పథమునకు రే
గింపులను పూర్తిగా నిలిపివేయుటవలన ప్రజలలో దౌర్జన్యము
కలుగకమానదు. అహింసావ్రత పరాయణులని విఖ్యాతిగన్న నా
యకులందరిని ప్రత్యేకముగా ఏదొరకననుచుకొని కొలకత్తా
ములకు పంపిరి. ఈ నాయకులందఱును మిక్కిలి అధికముగ చలువ
బడి కలిగినవారే. అన్ని దేశములలోనుగూడ ప్రజలలో కొందరు
ఉద్రేకస్వభావు లుండుట సహజము. ఇట్టి దౌర్జన్యములన అట్టి
తీవ్ర స్వభావులు దౌర్జన్యమునకు గడంగుటకును గొప్ప అడ్డు
లేమయినను అని మహాత్మాదు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

నిజమేమనగా దొరకమువారు కాంబిని కొడుకులేదు.

గుజరాతులో కిరాతకములగు దురాగతములు

గుజరాతులో మాటుమాలనన్న ధోరణులలోను పిఠాంగ
ప్రాంతమునను అహింసావ్రత పరాయణులగుటచే అత్యంతగా
మొనరించుకొన పిలులేదని కాంబిపైనికలపట్టు నోటనున్నరింప
పిలులేనట్టియు కేవలము నీతిబాహ్యములయినట్టియు దురాగత
ములూనరింపబడెను. నులటియలు తరువీడికిల్లలోనన్న ఉప్పును
పలకపోవుటయొక్కటియే వారుచేసిన మహాపరాధము.

ఇతర దేశములలోగూడ పోలీసువారిటుల

చేయుదురా ?

ఇతర దేశములలో ప్రజలవేషమునందున్న నస్తువులను, అవి
అపాయకరమునగునయినయెడల తప్ప- పోలీసువారిటుల బలం
తముగా లాగుకొనుటకు నాగరకలగయే ప్రభుత్వమైన నధికా
రమిచ్చినదో లేదో నాకు సరిగాతెలియదు. నునదేశమునందు
ఉప్పుచట్టము అట్టి అధికారము నిచ్చెనని నే నెఱుగజూచు. ఒక
కిరాతకమైన పనిని చట్ట మనుమతించినంతమాత్రమున అది కిరాత
కత్వము తొలగదనియెడు నావాదమున కిది మరయొక నిదర్శన
మే యగుచున్నది. నిరంకుశుల మాత్రమే లిటిగా నీతిబాహ్యముగా
గుహాంగములలోను మర్కటములలోను గూడదౌర్జన్యములను
సలుపుట కేవలము దుష్టతాము.

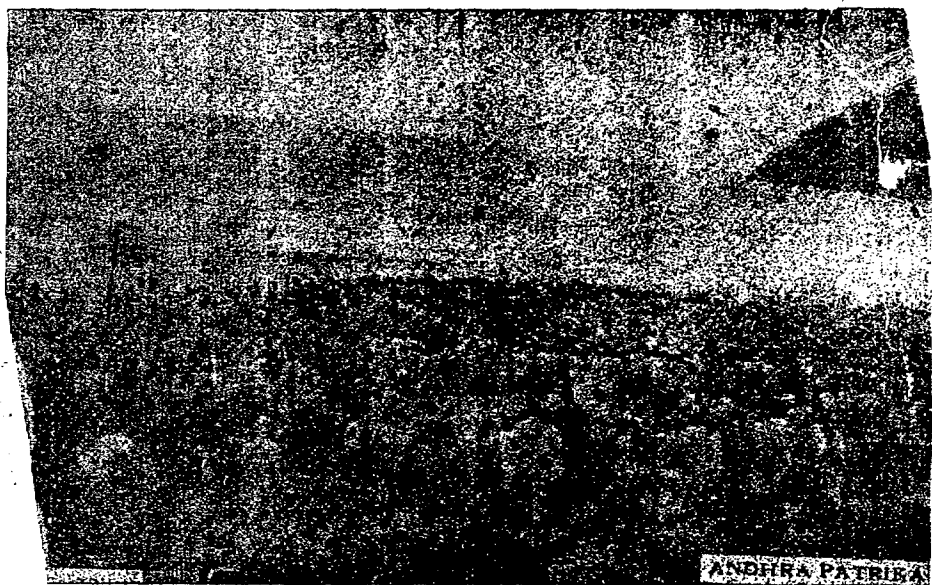
జయరామదాసుగారికి గుండుచెట్టు తగిలుట

కరాచీలో జయరామదాసుగారికి గుండుచెట్టు తగిలిన
నని తెలిసినది. ఆ చెట్టు యితరులకెవరికిని తగిలకుండ జయరా
మదాసుగారికి తగిలినందులకు నేను చాల సంతోషించుచున్నా
ను. భారత దేశమునందు నేర్పొనబడ దగిన ఉత్తములలో జ
యరామదాసుగారికే అతడు ప్రజల ఉద్రేకమును చల్ల
గ్నముకే అనువులలోనికేగెను. గానికానిని దౌర్జన్యమునకు పురి
కొల్పుటకాదు. నిరపరాధులనువారికైయును ప్రవహించ
జేయుటవలన ఘోరము నూలతి ప్రముఖ నే
తలుగుగాని దేశీయులు మిక్కిలి హెచ్చుగా సత్యాగ్రహమునకు
పాల్పొనినవారని యిట్టి సాధుజనుల కక్షను అధికముగా ప్ర
వహించును.

విశాఖపట్నం శాసనోల్లంఘనము

నాయకు లగు తెన్నేటి విశ్వనాథం, రామచంద్రశాస్త్రిగార్ల వెనుక పోలీసువారు నిద్రముగ నిలిచియున్నారు. ఉప్పుతయారు కాగానే బలవంతముగ మీదడ్డపడి లాగికొనిరి. (డా॥ మల్లిక్)

విశాఖపట్నంలో ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘించుట-సముద్రతీరమున సమావేశమయిన జనసమూహము. (పు. అప్పలస్వామి)

అహింసానిరతులు గానివారికి హెచ్చరిక

“మీరు అహింసావ్రతము ననుష్ఠింపజాలని
చో మీరు ప్రదేశము నడుచుకొనజాలనిచో మీరు
దురముగా తొలగిపోండు. సత్యాగ్రహము సరిగా
కొనసాగుటకు దౌర్జన్యములవలన నిరోధము కలు
గును గాన అట్టి నిరోధమును మీరు కలిగించుచు
మిరిట్టి నిరోధములను కలిగించుచున్నచో స్వరా
జ్యము లభించుటకు ప్రబలమగు సంతరాయము
కలుగును.

“నా సంచేతములు ప్రజలకి హెచ్చుకాలము
అందజాలవనిగూడ నే నెరుగుదును”

నాకుగల సాధనములన్నియును గూడ విధ్వ
స్త మొనరింప బడును గాని నా యుద్ధమమునందు
నాకు గల దృఢవిశ్వాసమును మాత్రము వారు తొ
లగింపజాలరు. ఇప్పుడు ఘూర్జరాచ రాష్ట్రములలో
మన కనుబొమగుట జరుగుచున్న సమష్టి సత్యాగ్ర
హమున అస్త్రీ బాలవృద్ధులు స్వేచ్ఛగా పాల్గొను
చుచున్నారు. ఇట్టి మహోద్యమమును నడిపించువా
డు భగవంతుడేగాని నాబోటి మానవులు కారు. ఎవ
రి నాయకత్వమును ప్రోత్సహమునుగూడ నవనర
ము లేకుండనే ప్రజలందరును సత్యాగ్రహ మొన
రించుచున్నారు. గుజరాతులో జరుగుచున్నటులే

యితర రాష్ట్రములందుగూడ జరుగుచున్నచో సత్యా
గ్రహోద్యమము ప్రజలవశమైన వనుటయే నిశ్చ
యము.

“దేశమునందచటనచట నేనో కొన్ని ఎవరో
కొద్దిమందివలన దౌర్జన్యములు జరిగినను
మొత్తముమీద కొలదిప్రజలు అహింసానిరతులు
గానే యుండిరి”

అనియే చివరకు ప్రపంచము తీర్పుచెప్పగల
దను గట్టినమ్మకము నా కిప్పటికిని కలదు. నగరము
లలో జరిగెడు చర్చలు మనకిప్పుడు ముఖ్యములు
కావు. గ్రామములలో జరిగెడు కార్యములవలననే
యీసారి సమరఫలితము తేలగలదు.” అని మహా
త్మాదు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

మహర్షి సాంబమూర్తిగారు స్వరాజ్య లవణమును పంపుట

శ్రీయుత పాలకోడటి సూర్యప్రకాశ రావుగారు
దయతో మా కార్యాలయమునకు ప్రసాదించుట

మహర్షి సాంబమూర్తిగారు కాకినాడలో తయారుచేసి
ఉప్పును నేడు (17-వ తేది) శ్రీయుత పాలకోడటి సూర్యప్ర
కాశ రావుగారు మా కార్యాలయమునకు వచ్చి దయతో మా
కొరంగిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య సంపాదకవర్గము